

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๑/๕๐๐

วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุมัติปริญญาบัตร ระดับบัณฑิตศึกษา

เรียน ประธานสภาวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้พิจารณากลับกรองผลการเรียนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่เรียนครบตามหลักสูตร และมีคุณสมบัติที่สำเร็จการศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ รวมทั้งสิ้นจำนวน ๖ ราย แยกเป็นระดับ ดังนี้

ระดับปริญญาโท แผน ก จำนวน ๒ ราย แผน ข จำนวน ๑ ราย ดังนี้

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) แผน ก จำนวน ๒ ราย

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) แผน ข จำนวน ๑ ราย

ระดับปริญญาเอก จำนวน ๓ ราย ดังนี้

หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) แบบ ๒.๑ จำนวน ๒ ราย

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) แบบ ๒.๑ จำนวน ๑ ราย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ศศินันท์ เศรษฐวัฒน์บดี)

รองประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัญชีสรุปจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่ขออนุมัติการให้ปริญญาบัตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ระดับปริญญาโท

ชื่อปริญญา	ชาย	หญิง	รวม
ภาคพิเศษ ครุศาสตรมหาบัณฑิต	0	2	2
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต	1	0	1
รวม	1	2	3
รวมทั้งหมด	1	2	3

ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว

ลงชื่อ..........นายทะเบียน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โกขุนทด)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

บัญชีสรุปจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ระดับปริญญาโท

สาขาวิชา	ชาย	หญิง	รวม
ภาคพิเศษ หลักสูตรและการสอน	0	2	2
รวม	0	2	2
รวมทั้งหมด	0	2	2

ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว

ลงชื่อ..........นายทะเบียน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โกขุนทากรณ์)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

บัญชีรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2562

28

1

ครุศาสตรมหาบัณฑิต

ลำดับที่	เลขประจำตัว	ชื่อ-สกุล	วันเข้าศึกษา	วันอนุมัติจบ	น.ก.	คะแนนเฉลี่ย	ประเภทนักศึกษา	หมายเหตุ
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน								
1	60B54680105	นางยุวดี ไชยไธสง	19 ส.ค. 2560	24 เม.ย. 2563	40	3.68	ภาคพิเศษ	วิทยานิพนธ์
2	60B54680201	นางสาวกานต์วลี อ่ำประเวทย์	20 ม.ค. 2561	24 เม.ย. 2563	43	3.94	ภาคพิเศษ	วิทยานิพนธ์

ตรวจสอบและตรวจทานถูกต้องแล้ว

(ลงชื่อ)

นายทะเบียน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โกขุนทาภรณ์)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

รายชื่อนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ส่งบทความตีพิมพ์ลงในวารสาร
ครุศาสตร์มหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ชื่อวิทยานิพนธ์	การเผยแพร่
๑.	นางยุวดี ไชยไธสง	ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพที่มีต่อสมรรถนะด้านการงานอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัยครั้งที่ ๘ “วิจัยแบบบูรณาการ สรรค์สร้างนวัตกรรม ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม” วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และเครือข่ายเจ้าภาพร่วม
๒.	นางสาวกานต์วลี อ่ำประเวทย์	การใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อมโนทัศน์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์	รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัยครั้งที่ ๘ “วิจัยแบบบูรณาการ สรรค์สร้างนวัตกรรม ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม” วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และเครือข่ายเจ้าภาพร่วม

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
(ผศ.ดร. ศุภรดา จัวยทอง)

อาจารย์ที่ปรึกษา ภัททิณีพันธ์

วันที่ 11 สิงหาคม 2563

ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพที่มีต่อสมรรถนะด้านการงานอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ยุวดี ไชยโรตง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2563

ได้ตรวจตอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
(ผศ.ดร.สุภากร กัญทอง)
อาจารย์ที่ปรึกษา ศึกษานิพนธ์
วันที่ 4 สิงหาคม 2563

31

EFFECTS OF CAREER PROJECT-BASED APPROACH ON OCCUPATION
COMPETENCIES OF GRADE 8 STUDENTS

YUWADEE CHAITHAISONG

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
IN CURRICULUM AND INSTRUCTION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI
2020

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพที่มีต่อสมรรถนะ	
	ด้านการงานอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	
ชื่อนักศึกษา	ยุวดี ไชยไธสง	
รหัสประจำตัว	60B54680105	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	ลงชื่อ.....
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน	(ผศ.ดร.สุวรรณ จัยทอง)
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณ จัยทอง	.....
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังคณา ทรัพย์ศิริรักษา	วิทยาคุณ 6
		วันที่ 4 สิงหาคม 2562

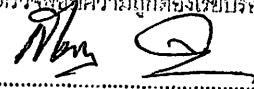
บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการงานอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 37 คน ที่เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม จังหวัดสระบุรี ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพ จำนวน 3 แผน 2) แบบวัดสมรรถนะด้านการงานอาชีพ ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และค่าความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ

ผลการวิจัยพบว่า

1. สมรรถนะด้านการงานอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น 5 ตัวบ่งชี้จาก 6 ตัวบ่งชี้ มีการพัฒนาสมรรถนะด้านการงานอาชีพสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.48)

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพ ความพึงพอใจ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

Thesis Title	Effects of Career Project-Based Approach on Occupation Competencies of Grade 8 Students	
Student	Yuwadee Chaithaisong	
Student ID	60B54680105	ได้ตรวจข้อความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
Degree	Master of Education	ลงชื่อ.....
Field of Study	Curriculum and Instruction	.....
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr.Suwana Juithong	(ผศ.ดร. สุวรรณา จุ้ยทอง)
Thesis Co-Advisor	Assistant Professor Dr.Angkana Karanyathikul	.....
		อาจารย์ที่ปรึกษา อธิการิพนธ์
		วันที่ 4 สิงหาคม 2563

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to enrich occupation competencies of grade 8 students through a career project-based approach on “Plantation for Local Sales”, and 2) to study the satisfaction of the grade 8 students towards the career project-based approach. This research was conducted as a quasi-experimental research with a sample consisting of 37 grade 8 students studying in semester 1 of academic year 2019 at Saraburiwitthayakhom School in Saraburi province. They were selected using multi-stage random sampling. The research instruments were 1) lesson plans with career project-based activities, 2) an occupation competency assessment form with 6 indicators and an IOC that ranged between 0.80-1.00, and 3) a questionnaire on student satisfaction towards the career project-based approach, with an IOC ranging between 0.80-1.00. The statistics utilized for the data analysis were mean, standard deviation, t-test, and repeated measure ANOVA.

The findings indicated that:

1. The occupation competencies of the grade 8 students who learned through the career project-based approach displayed significant improvements at the .05 level, of statistical significance on 5 out of the 6 indicators of occupation competencies.

2. The satisfaction of the grade 8 students towards the career project-based approach on the specified topic was at the highest level. ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = 0.48)

Keywords: Career Project-Based Approach, Student Satisfaction, Occupation Competencies

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
มอบเกียรติบัตรไว้เพื่อแสดงว่า

ยุวดี ไชยโรสง สุวรรณา จุ้ยทอง และอังคณา กรัณยาริกุล

ได้นำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยายในการประชุมวิชาการระดับชาติราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย ครั้งที่ 8
วิจัยแบบบูรณาการ **สรรค์สร้างนวัตกรรม ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม**

ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพที่มีต่อสมรรถนะด้านการงานอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ไว้ไว้ ณ วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2563
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพมล ชูเมือง
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

ทำเนียบทุกห้อง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช
รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

36

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ
ระดับชาติ
ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย

ครั้งที่

8

วิจัยแบบบูรณาการ
สรรค์สร้างนวัตกรรม
ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม

ณ อาคารศูนย์ภาษาและคอมพิวเตอร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

สำนักงานกฤษฎีกา
ร.พ.

วันอาทิตย์ที่ 1 มีนาคม 2563

สถาบันวิจัยและพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และเครือข่ายเจ้าภาพร่วม

การบริหารทรัพยากรบุคคล องค์การบริหารส่วนตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี สรายุทธ สมุทรประภูติ	201
กลยุทธ์การบริหารด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เศกสรร อิ่มมุล	210
การพัฒนาพฤติกรรมกรรผู้หนังสือชั้นต้นของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมละครเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดภูเก็ต สุรียาพร ทิพย์มงคล	219
การพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้โรงเรียนปากน้ำ แหลมสิงห์(วันครู 2503)อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ประภัสสร บุญโยประการ, อัญชลี ไสยวรรณ ประดิษฐา ภาษาประเทศ	229
ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทาง นาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์ปะ เอกสิทธิ์ โพธิ์ไทรย์, สุวรรณมา จุ้ยทอง, กันต์ฤทัย คลังพหล, ศุภชัย จันทร์สุวรรณ	238
การพัฒนาจิตสำนึกด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 สถาพร ศักดิ์เหลือ, เรขา อรัญวงศ์, เลอลักษณ์ โอทกานนท์	251
ผลการจัดกิจกรรมประกอบอาหารตามแนวการสอนภาษาธรรมชาติ(Whole Language Approach)ที่มีต่อ ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียนชุมชนซอยสมหวัง กรุงเทพมหานคร รัตติกาล ทองเลาะ	261
การพัฒนาการจัดการกิจกรรมละครสร้างสรรค์แบบ SPAR เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย รพีพรรณ แก้วโกคา, อัญชลี ไสยวรรณ กิตติศักดิ์ เกตุนุติ	271
ผลของการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ที่มีต่อพฤติกรรมความกตัญญูกตเวทียของเด็กปฐมวัย อารีย์ลักษณ์ ประการแก้ว, อัญชลี ไสยวรรณ, กิตติศักดิ์ เกตุนุติ	283
การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับแบบฝึกทักษะ กระบวนการทางคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชนภณ อัญญานิรมาน	293
ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพที่มีต่อสมรรถนะด้านการทำงานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ยวดี ไชยใสสง	304

พัฒนาคุณทอง

นพ.

ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงการอาชีพที่มีต่อสมรรถนะด้านการงานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

The Effects of a Career Project-Based Approach on Occupations Competencies of Grade 8 Students

ยุวดี ไชยโรสง¹ สุวรรณญา จ้อยทอง² อังคณา กรัณยาธิกุล³

¹ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการงานอาชีพของนักเรียน ที่เรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงการอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงการอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 37 คน ที่เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม จังหวัดสระบุรี ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการอาชีพ จำนวน 3 แผน 2) แบบวัดสมรรถนะด้านการงานอาชีพ และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงการอาชีพ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และค่าความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงการอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น 5 ตัวบ่งชี้จาก 6 ตัวบ่งชี้ มีการพัฒนาสมรรถนะด้านการงานอาชีพ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงการอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้แบบโครงการอาชีพ ความพึงพอใจ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to enrich occupations competencies for grade 8 students through a career project-based approach on "Plantation for Local Sales", and 2) to examine satisfaction of grade 8 students towards the career project-based approach. This research was conducted as a quasi-experimental research that the sample consisted of 37 grade 8 students in the semester1 of the academic Year 2019 at Saraburiwitthayakhom School in Saraburi Province selected

using multi-stage random sampling Research instruments were 1) lessonplans with career project-based activities, 2) an occupation competency assessment form(6 indicators), and 3)a questionnaire on student satisfaction towards the career project-based approach . The statistics utilized for data analysis were mean, standard deviation, t-test, and repeated measure ANOVA.

The findings indicated that:

1. The grade 8 students learned through the career project-based approach on the specified topic had provided significant improvements at 0.5 level on 5 out of 6 indicators of the occupations competencies.

2. The satisfartion of grade 8 students towards the career project-based approach on the specified topic was at the highest level.

Keywords: Career project-based approach, student satisfaction, Occupation competencies

บทนำ

สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 หรือสังคมปัจจุบันส่งผลกระทบต่อเด็กวัยเรียนเป็นอย่างมาก ทั้งการดำเนินชีวิตท่ามกลางกระแสเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการศึกษาของบุตรหลาน ตลอดจนการเผชิญสิ่งยั่วยุที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ รอบตัว ที่ก่อให้เกิดปัญหาเด็กและเยาวชนทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น เด็กและเยาวชนที่มีทักษะชีวิตในระดับต่ำหรือขาดภูมิคุ้มกันทางสังคม เมื่อเขาพ้นวัยการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้ว อาจเป็นคนที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีปัญหาเรื่องการปรับตัวและการดำเนินชีวิตในสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 4) จากความเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านอย่างรวดเร็ว การรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงและความสามารถต่อการแก้ไขปัญหาของทุกคนในสังคม รวมถึงความสามารถที่จะดูแลตัวเองได้ ไม่เป็นภาระต่อสังคมและประเทศชาติ อีกทั้งยังสมัครสมานสามัคคี ช่วยดูแลสังคม ทำให้สังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นสุข เป็นความปรารถนาอย่างยิ่งของทุกประเทศ และประเทศไทยก็เช่นกันไม่อาจจะหลีกเลี่ยงความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้จึงให้ความสำคัญต่อคุณภาพของเยาวชน ให้มีทักษะชีวิตเพราะทักษะชีวิตหมายถึงความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) ที่ระบุทิศทางการพัฒนาประเทศ คือ (1) การน้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม (3) การสนับสนุนและส่งเสริมแนวคิดการปฏิรูปประเทศ และ (4) การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข การพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้าและสงบสุขนั้น มีรากฐานที่สำคัญมาจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุขโดยเฉพาะการพัฒนาให้เป็นคนดีและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขนั้น การพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นสมรรถนะที่สามารถทำให้ผู้เรียนดำรงชีวิตได้อย่างสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงตามอัตภาพของตน รักษาตัวให้ปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป สามารถที่จะควบคุม อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดในทางที่สมเหตุสมผล ตลอดจนสามารถสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันได้อย่างกว้างขวาง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ที่สามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่ง ที่จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของตนเองได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพต่อไป

ค้นหาถูกต้อง
ม.บ.

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) มุ่งเน้นพัฒนาให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และการพัฒนานักเรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้นักเรียนเกิดสมรรถนะที่สำคัญ 5 ประการ และสมรรถนะหนึ่งในห้าประการก็คือ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต อันเป็นสมรรถนะที่ทำให้นักเรียนสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้อย่างดี มีความสุข และประสบความสำเร็จ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) จึงได้กำหนดองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถอยู่ในสังคมและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างดีและมีความสุข คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาโดยคณะทำงานวางแผนจัดทำกรอบสมรรถนะหลักผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในคณะกรรมการจัดการเรียนการสอน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) รายงานว่าในการปฏิรูปการเรียนการสอน นอกจากจะต้องแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงความต้องการของสังคมและประเทศ

ดังนั้นจากเหตุผลและปัญหาที่กล่าวข้างต้นผู้วิจัยมีความต้องการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ฝึกลงมือปฏิบัติจริงให้เกิดทักษะในการปฏิบัติงาน การเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น ทำให้ผู้วิจัยจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน นำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะด้านการทำงานอาชีพและกระบวนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการทำงานอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 โรงเรียนที่ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

1.2.1 สุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 มาหนึ่งอำเภอ คือ อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี

1.2.2 สุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จากอำเภอมาน 1 กลุ่มโรงเรียน ได้กลุ่มพระพุทธบาทเมืองสระบุรี

1.2.3 สุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จากกลุ่มโรงเรียนมา 1 โรงเรียน ได้โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม

ศึกษาจากห้อง
๒๕๖

1.2.4 สุ่มห้องเรียนทั้งหมดจากระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มา 1 ห้องเรียน คือ ห้อง ม.2/3 มีนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 37 คน

2. ขอบเขตเนื้อหา

2.1 เนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีใน วิชาการงานอาชีพ 3 เรื่องการปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ดังนี้

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกันและทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

สาระที่ 4 การอาชีพ

มาตรฐาน ง 4.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรมและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

3. ขอบเขตพื้นที่

โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพ จำนวน 3 แผน ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ 1 ภาคเรียน ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การวางแผนศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโครงงานอาชีพและอาชีพในท้องถิ่น จำนวน 4 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การดำเนินโครงงานอาชีพ จำนวน 9 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การเก็บเกี่ยว จัดการผลผลิตและจัดจำหน่าย นำเสนอและประเมินโครงงานอาชีพ จำนวน 5 ชั่วโมง

1.2 แบบวัดสมรรถนะด้านการงานอาชีพของนักเรียน เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น มีการวัดที่ครอบคลุม 3 ด้าน คือ 1) ความรู้ 2) ความสามารถทักษะกระบวนการ 3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1 การวางแผน ตัวบ่งชี้ที่ 2 การศึกษาค้นคว้า ตัวบ่งชี้ที่ 3 การเตรียมและใช้วัสดุอุปกรณ์ ตัวบ่งชี้ที่ 4 การลงมือปฏิบัติงาน ตัวบ่งชี้ที่ 5 การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ผักและจำหน่าย และตัวบ่งชี้ที่ 6 การนำเสนอผลงาน มีเกณฑ์การให้คะแนนที่แจกแจงตามระดับการปฏิบัติ แบบรูบบรีค (Scoring Rubric)

1.3 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale) จำนวน 20 ข้อ

สำนักงานลูกต๋อง
ม.บ.

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi experimental research) โดยมีรูปแบบการวิจัยแบบ Time Series Design ดังภาพที่ 1

RE	$X_1 T_1 X_2 T_2 X_3 T_3 T_4$
----	-------------------------------

ภาพที่ 1 รูปแบบการวิจัย Time Series Design

RE	แทน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง
X_1, X_2, X_3	แทน วิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงการอาชีพ
T_1, T_2, T_3	แทน การประเมินสมรรถนะด้านการงานอาชีพระหว่างการทดลอง
T_4	แทน การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อความพึงพอใจของ

2.1 ขั้นตอนการทดลอง

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการอาชีพ ในรายวิชาการงานอาชีพ3 และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ดังนี้

2.1.1 ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการอาชีพ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การวางแผนศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโครงการอาชีพและอาชีพในท้องถิ่น จำนวน 4 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การดำเนินโครงการอาชีพ จำนวน 9 ชั่วโมง และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การเก็บเกี่ยว จัดการผลผลิตและจัดจำหน่าย นำเสนอและประเมินโครงการอาชีพ จำนวน 5 ชั่วโมง รวม 18 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

2.1.2 ทำการวัดหลังการทดลองทุกครั้งโดยเว้นระยะห่างพอสมควรเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลง ระหว่างการวัดครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 ครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 3 และ ครั้งที่ 2 กับครั้งที่ 3 ทำแบบนี้จนถึงการวัดครั้งที่ 3

2.1.3 นำคะแนนที่ได้ มาวิเคราะห์เพื่อทดสอบค่าที (t-test)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.2 การทดสอบสมมติฐาน

3.2.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีสมรรถนะด้านการงานอาชีพของ จากการจัดการเรียนรู้แบบโครงการอาชีพ ด้วยการทดสอบค่าที (t-test for Dependent Samples)

3.2.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงการอาชีพ มีความพึงพอใจในระดับมาก

ผลการวิจัย =

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงการอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น 5ตัวบ่งชี้จาก 6 ตัวบ่งชี้ มีการพัฒนาสมรรถนะด้านการงานอาชีพ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดีนาเอกต๋อง
ศษ.ร.

2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนตัวบ่งชี้ด้านการงานอาชีพ คะแนนรวม

การวัด	ครั้งที่ 1 ($\bar{X}$ =63.71)	ครั้งที่ 2 ($\bar{X}$ =82.00)	ครั้งที่ 3 ($\bar{X}$ =91.14)
ครั้งที่ 1 ($\bar{X}$ =63.71)	-	-	-
ครั้งที่ 2 ($\bar{X}$ =82.00)	18.29*	-	-
ครั้งที่ 3 ($\bar{X}$ =91.14)	27.43*	9.14*	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า มีคะแนนแตกต่างกันทั้งหมดในทุก ๆ ครั้ง ดังนี้ คะแนนตัวบ่งชี้ด้านการงานอาชีพ คะแนนรวม ครั้งที่ 2 จะสูงกว่า ครั้งที่ 1 คะแนนตัวบ่งชี้ด้านการงานอาชีพ คะแนนรวม ครั้งที่ 3 จะสูงกว่า ครั้งที่ 1 คะแนนตัวบ่งชี้ด้านการงานอาชีพ คะแนนรวม ครั้งที่ 3 จะสูงกว่า ครั้งที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปรผล
คะแนนรวมความพึงพอใจ	4.72	.344	มากที่สุด

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเป็น 4.72 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีคะแนนอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยข้อที่มีคะแนน มากที่สุดสามข้อ คือ ข้อ 4. นักเรียนรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนในการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเป็น 4.84 ข้อ 5. นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงงานอาชีพของกลุ่มตนเอง มีค่าเฉลี่ยเป็น 4.84 และ ข้อ 7. ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเป็น 4.84 ส่วนข้อที่มีคะแนน น้อยที่สุดสามข้อ คือข้อ 3. นักเรียนมีอิสระในการคิดวางแผนงานอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยเป็น 4.62 ข้อ 19. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเป็น 4.62 และข้อ 2. นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพในท้องถิ่นของตนเอง มีค่าเฉลี่ยเป็น 4.59 ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการตามขั้นตอน และนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น 5 ตัวบ่งชี้จาก 6 ตัวบ่งชี้ มีการพัฒนาสมรรถนะด้านการงานอาชีพ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ก้านนาทุกต้อง
น.ศ.

2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพที่มีต่อสมรรถนะด้านการงานอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถนำไปสู่การอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการวิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 5 การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ผักและจำหน่าย มีคะแนนในแต่ละครั้ง ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.05 เนื่องจากนักเรียนมีความสามารถในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ผักและจำหน่ายตั้งแต่เริ่มแรกจึงทำให้คะแนนสูงและส่งผลให้ไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 1,2,3,4 และ 6 มีการพัฒนาสมรรถนะด้านการงานอาชีพ สูงขึ้นตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการประเมินความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพ ซึ่ง ประเมินด้วยตัวชี้วัดที่ 1 ถึงตัวชี้วัดที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยรวม เท่ากับ 91.16 จัดอยู่ในระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า โครงงานอาชีพที่มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่มีการพัฒนาสมรรถนะด้านการงานอาชีพสูงที่สุด เป็นอันดับที่ 1 คือโครงงานอาชีพที่ 3 เรื่อง โครงงานการปลูกผักกางต้งเพื่อจำหน่าย และโครงงานอาชีพที่ 4 เรื่อง โครงงานอาชีพการปลูกผักกางต้งเพื่อจำหน่าย โดยมีคะแนนรวมเท่ากับ 94 คะแนน อันดับที่ 2 คือ โครงงานอาชีพที่ 2 เรื่อง โครงงานการปลูกผักบุงเพื่อจำหน่าย และโครงงานอาชีพที่ 7 เรื่อง โครงงานการปลูกผักกางต้งเพื่อจำหน่าย โดยมีคะแนนรวมเท่ากับ 92 คะแนน และอันดับที่ 3 คือโครงงานอาชีพที่ 5 เรื่อง โครงงานการปลูกผักบุงเพื่อจำหน่าย และโครงงานอาชีพที่ 6 เรื่อง โครงงานการปลูกกุยช่ายเพื่อจำหน่าย โดยมีคะแนนรวมเท่ากับ 90 คะแนน จะเห็นได้ว่าวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีการพัฒนาสมรรถนะด้านการงานอาชีพที่สูงขึ้น เหตุที่เป็นดังนี้ เพราะการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่นเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้นักเรียนมีบทบาท มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองมีอิสระในการคิดได้ฝึกปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนโดยผ่านขั้นตอน การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้นมาทั้ง 4 ขั้นตอน โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นที่ 1 คือ ขั้นเตรียมความพร้อม ซึ่งเป็นขั้นตอนที่โอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการศึกษาค้นคว้า ร่วมกันคิดและเลือกปลูกผักชนิดใด ร่วมกันศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับโครงงานอาชีพ และอาชีพในท้องถิ่นของตนเอง พร้อมทั้งศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการปลูกพืชในท้องถิ่น ครูเตรียมแหล่งเรียนรู้ ข้อมูลตัวอย่าง เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม หาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ และการกำหนดนัดหมายต่างๆเกี่ยวกับการดำเนินโครงงานอาชีพ ในการวิจัยครั้งนี้จะ พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่นมีผลทำให้มีการพัฒนาสมรรถนะด้านการงานอาชีพของนักเรียนทั้ง 6 ตัวบ่งชี้สูงขึ้นได้จากการทำซ้ำซึ่งเปรียบเทียบได้จากคะแนนรวมเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของ แต่ละตัวบ่งชี้มีการพัฒนาสูงขึ้นคือ คะแนนรวมตัวบ่งชี้ด้านการงานอาชีพ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น ครั้งที่ 3 จะมีคะแนนมากที่สุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 91.14, S.D. = 2.795) รองลงมาคือ ครั้งที่ 2 มีคะแนน อยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 82.00, S.D. = 2.582) และน้อยที่สุดคือครั้งที่ 1 โดยมีคะแนน อยู่ในระดับผ่าน ($\bar{X}$ = 63.71, S.D. = 2.430) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีแนวโน้มในลักษณะเดียวกันกับ คะแนนรวม ขั้นที่ 2 ขั้นศึกษาและวางแผนงาน เป็นขั้นตอนที่นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาและวางแผนการทำโครงงานอาชีพ พร้อมทั้งเขียนเค้าโครงโครงงานอาชีพตามที่ตนเองและกลุ่มสนใจ ครูให้นักเรียนทบทวน

สีนา ทุกต้อ
ศษ.

"วิจัยแบบบูรณาการ สรรค์สร้างนวัตกรรม ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม"

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการเลือกหัวข้อที่จะศึกษาและวางแผนงานโดยใช้กระบวนการกลุ่มกระตุ้นให้เกิดการทำงานร่วมกันซึ่งเป็นการฝึกและส่งเสริมให้นักเรียนสามารถทำงานอย่างเป็นระบบมีการบริหารจัดการด้วยระบบกลุ่มได้เป็นอย่างดี ชั้นที่ 3 ชั้นการดำเนินงานและจำหน่าย เป็นขั้นตอนที่นักเรียนลงมือปฏิบัติโครงการอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น โดยมีการวางแผนก่อนปลูก การเตรียมดิน การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยวจัดการผลผลิต และการจัดจำหน่าย โดยมีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา นักเรียนสามารถปลูกผักจนได้ผลผลิตที่ดีมีการจัดการผลผลิต ออกแบบผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจและจำหน่ายจนมีรายได้เป็นรูปธรรมชัดเจนเป็นอย่างดี และชั้นที่ 4 ชั้นนำเสนอและประเมินผล เป็นขั้นตอนที่นักเรียนสรุปผลการดำเนินงานโครงการอาชีพ มีการนำเสนอผลงานและครูเป็นผู้ประเมินผลงานโครงการอาชีพของนักเรียน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากการปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินชิ้นงานที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้แบบโครงการอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น

จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบโครงการอาชีพเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีการส่งเสริมให้นักเรียนมีการพัฒนาสมรรถนะด้านการงานอาชีพทั้ง 6 ทักษะได้อย่างแท้จริงเพราะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญทำให้นักเรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ทุกขั้นตอน นักเรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันทำให้เกิดความคิดที่หลากหลาย ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักการแก้ปัญหา สามารถทำงานร่วมกับเพื่อนมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบรวมทั้งมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นในการทำชิ้นงานอย่างสร้างสรรค์มีอิสระซึ่งสอดคล้องกับ ชาตรี เกิดธรรม (2547, หน้า 5-6) ที่กล่าวโดยสรุปไว้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานช่วยส่งเสริมกระบวนการคิดได้แสดงออกถึงการลงมือปฏิบัติจริง ผลงานและแก้ปัญหาต่างๆได้ด้วยตนเอง เป็นการสร้างความรู้ที่นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน กนก จันทร์ขามป้อม (2551) ที่กล่าวว่า ผลการปฏิบัติงานและประเมินผลงานโครงการอาชีพที่สำเร็จที่เน้นการปฏิบัติงานเป็นกลุ่มของนักเรียนผลงานโครงการอาชีพของนักเรียนทั้ง 6 กลุ่มโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ได้ผลงานโครงการอาชีพ ทำให้งานบรรลุถึงเป้าหมายและได้เห็นความภูมิใจในผลงานของสมาชิกกลุ่มมีความสุขขณะปฏิบัติงานมีส่วนโครงการทำงานเป็นกลุ่มส่งผลต่อการจัดกลุ่มนักเรียน คือการจัดกลุ่มตามความสนใจความถนัดความพร้อมของนักเรียนทำให้นักเรียนได้ปฏิบัติงาน และได้ผลงานที่สำเร็จความสามัคคีกันในการปฏิบัติโครงการอาชีพนักเรียนมีความสุขในการเรียน และสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยวัฒน์ สุดที่รัตน์(2555, หน้า 344) ที่กล่าวว่า วิธีการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงการเป็นฐาน เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนฝึกทักษะในการปฏิบัติงาน ทำให้นักเรียนรู้จักวิธีการทำงานอย่างมีระบบและแผนงานที่ดี ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนกระบวนการในการค้นหาความรู้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง ในแง่ของการทำงานอย่างเป็นระบบและผลผลิตที่ได้จากโครงการ

2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้แบบโครงการอาชีพ เรื่อง การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเป็น 4.72, S.D. = 3.44 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีคะแนนอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยข้อที่มีคะแนน มากที่สุดสามข้อ คือ ข้อ 4 นักเรียนรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนในการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเป็น 4.84, S.D. = .374 ข้อ 5 นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการอาชีพของกลุ่มตนเอง มีค่าเฉลี่ยเป็น 4.84, S.D. = .374 และ ข้อ 7 ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเป็น 4.84, S.D. = .374 ที่สอดคล้องกับ สุพัตรา อุดรบูรณ์ (2555, หน้า 112) ผลจากการวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โครงการอาชีพแบบครบวงจร ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด สอดคล้องกับ อรศิริ เลิศกิตติสุข (2548, หน้า 140) ที่กล่าวว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาโครงการอาชีพ รายด้าน ทั้ง 3 ด้าน (ด้านเก่ง ด้านดี ด้านมีความสุข) พบว่า ด้านเก่ง นักเรียนที่ศึกษาวิชาโครงการอาชีพจะมีลักษณะเป็นคนเก่งโดยมีความสามารถในการคิดมีทักษะด้านการจัดการ สามารถแก้ปัญหาวิเคราะห์สรุปผลเกี่ยวกับ

สัมภาษณ์
ผู้
สน.

ประสบการณ์ด้านการดำเนินงานอาชีพจึงทำให้รู้จักอาชีพอย่างหลายโดยสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านดี นักเรียนด้วยการเรียนวิชาโครงการอาชีพว่าเป็นการปลูกฝังคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการให้ประสบความสำเร็จในอาชีพ ซึ่งได้แก่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ขยันอดทนมีวินัยมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีส่วนด้านมีความสุขนักเรียน เห็นว่าการเรียนวิชาโครงการอาชีพ ทำให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระหรือธุรกิจขนาดเล็กด้วยตนเอง ได้ความภาคภูมิใจในตนเอง และดีใจที่มีรายได้ที่สามารถหา มาได้ด้วยตนเอง ปัญญา ศรีมาวยงศ์ (2556, หน้า 147) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความท้าทายเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่และภาพความสำเร็จของงานมีความชัดเจนสัมผัสได้กระบวนการทำงานมีการทำงานเป็นกลุ่มทำให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนละลายพฤติกรรมมีเป้าหมายร่วมกันผู้เรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันผู้เรียนมีรายได้จากการเรียนและมีโอกาสช่วยสังคมทำให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกนักเรียนมีกำลังใจและเกิดแรงบันดาลใจที่จะทำงานต่อไปให้สำเร็จตลอดจนมองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพและนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้สอดคล้องกับความเห็นของ เพ็ญนิ บุญรักษา (2552, หน้า 151) ที่กล่าวว่าการที่เด็กได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อน และครูทำให้เกิดความสนุกสนานความพอใจที่จะเรียนรู้จะช่วยเหลือเสริมสร้างความรู้สึที่ดี ที่ กล่าวว่าการที่เด็กได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ระหว่างเพื่อน และครูทำให้เกิดความสนุกสนานความพอใจที่จะ เรียนรู้จะช่วยเหลือเสริมสร้างความรู้สึที่ดีให้ใน ที่กล่าวว่าการที่เด็กได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนและครูทำ ให้เกิดความสนุกสนานความพอใจที่จะเรียนรู้จะช่วยเหลือเสริมสร้างความรู้สึที่ดีในการ ที่กล่าว ว่าการที่เด็กได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนและครูทำให้เกิดความสนุกสนานความพอใจที่จะเรียนรู้จะช่วยเหลือเสริมสร้างความรู้สึที่ดี ในการเรียนรู้ชื่นชมในสิ่งที่ได้เรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ และการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 สามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการอาชีพไปประยุกต์ใช้สอนกับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น สาระการเรียนรู้ออกแบบและเทคโนโลยี สารสนเทศและเทคโนโลยี และการสื่อสาร
- 1.2 วิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงการอาชีพปลูกฝัง ต้องใช้ระยะเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมเป็นเวลามากกว่าปกติ เพื่อให้ได้ผลงานหรือชิ้นงานที่มีคุณภาพ จึงมีความจำเป็นต้องใช้เวลาออกเหนือจากเวลาเรียนปกติ ครูผู้สอนควรมี การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี มีความเหมาะสมตลอดจนมีความเข้าใจในวิธีการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน เพื่อการ จัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการอาชีพในเนื้อหาสาระอื่นและในระดับชั้นอื่น ๆ
- 2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการอาชีพไปสอนแบบบูรณาการร่วมกับนวัตกรรม อื่นๆ เช่น บทเรียนสำเร็จรูป หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) แบบฝึกทักษะกระบวนการ กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น
- 2.3 การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการงานทั่วไป กับการจัดการ เรียนรู้แบบโครงการอาชีพทั่วไป เพื่อจะได้มีข้อมูลทางวิชาการให้ผู้สนใจได้ศึกษาค้นคว้าและนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

พินตฤกษ์ พึ่ง
ร.น.

เอกสารอ้างอิง

- การศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แนวทางการเสริมทักษะและสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพ การนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กลุ่มพัฒนาระบบการแนะแนวสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). แนวทางในการปฏิบัติโครงการอาชีพหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น11(2), 53-62.
- ฉวีวรรณ ไตรรัตน์านนท์. (2555). การพัฒนาทักษะชีวิตในกิจกรรมแนะแนวชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำลองรายวิชา โครงการอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ค.ม. (หลักสูตรและการสอน).
- โครงการวิธีการเรียนรู้ของคนไทย. (2546). ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,กลุ่ม การงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์.
- ชุดิกกาญจน์ นามศรี. (2557). สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่มีอิทธิพลต่อความสามารถทางการเรียน ช่างจัดดอกไม้. วิทยานิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีเทคนิคศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ โครงการงาน." วิทยานิพนธ์.
- บุษยา บุญนิยม. (2555) หนังสือเรียนรายวิชาเพิ่มเติมงานเกษตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่1-3. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์ แม็ค จำกัด.
- ปัญญา ศรีผายวงษ์. (2556) การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการในรูปแบบบริษัทจำลองรายวิชาโครงการ อาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พรธิดา โสมาบุตร. (2559) การพัฒนารายวิชาโครงการอาชีพระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อสืบทอดผู้บริหาร ครูและ ผู้ปกครอง สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี. วิทยานิพนธ์.
- สุพัตรา อุดรบุรณ์ (2555) การพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้โครงการอาชีพแบบครบวงจร.วิทยานิพนธ์.

พิณฤกษณ์
๒๕๖๓

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
 ลงชื่อ *[Signature]* *[Signature]*
 (ยศ. ดร. สุวรงค์ คุ้มทอง)
 อาจารย์ที่ปรึกษา *[Signature]*
 วันที่ ... พ. ๑๓๑๖ ๒๕๖๓

การใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
 ที่มีต่อมโนทัศน์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์

กานต์วลี อ่ำประเวทย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
 บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
 พ.ศ. 2563

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....

(ดร.ดร. ศิวรรดา จันทร์)

อาจารย์ที่ปรึกษา อ.กานต

วันที่ 11 สิงหาคม 2563

LEARNING ACTIVITIES USING OPEN-ENDED QUESTIONS IN PROBLEM-BASED
LEARNING MANAGEMENT ON MATHEMATICS CONCEPT AND
MATHEMATICS ACHIEVEMENT

KANWALI AMPRAWET

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
IN CURRICULUM AND INSTRUCTION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI

2020

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์   การใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
 ที่มีต่อมโนทัศน์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์

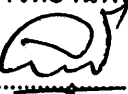
ชื่อนักศึกษา   กานต์วลี อ่ำประเวทย์

รหัสประจำตัว   60B54680201

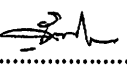
ปริญญา   ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา   หลักสูตรและการสอน

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

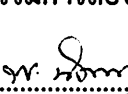
  ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จ้อยทอง)

 กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติพร พิชญกุล)

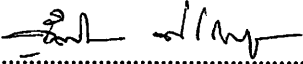
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธาน

(อาจารย์ ดร.พิทักษ์ นิลนพคุณ)

 กรรมการ

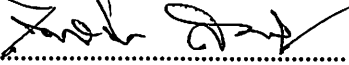
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ คชสิทธิ์)

 กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติพร พิชญกุล)

 กรรมการและเลขานุการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จ้อยทอง)

 ผู้ทรงคุณวุฒิ

(อาจารย์ ดร.ไพจิตร สดวกการ)

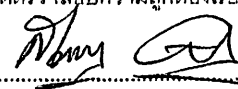

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิภ์ ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่... ๒๔..... เดือน ..พฤษภาคม..... พ.ศ. ...๒๕๖๖.....

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่มีต่อมโนทัศน์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์	
ชื่อนักศึกษา	กานต์วลี อ่ำประเวทย์	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
รหัสประจำตัว	60B54680201	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	ลงชื่อ.....
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน	(ผศ.ดร. สุวรรณษา จุ้ยทอง)
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จุ้ยทอง	
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติพร พิชญกุล	อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์
		วันที่ 27 พฤษภาคม 2563

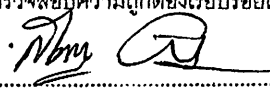
บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบมโนทัศน์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ความเท่ากันทุกประการและเส้นขนานกับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ความเท่ากันทุกประการและเส้นขนานกับเกณฑ์ร้อยละ 70 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 41 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ความเท่ากันทุกประการและเส้นขนาน 19 แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ความเท่ากันทุกประการและเส้นขนาน ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73 และ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ความเท่ากันทุกประการและเส้นขนาน ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติแบบการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. มโนทัศน์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ความเท่ากันทุกประการและเส้นขนานสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\bar{x} = 15.27$ จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน).
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ความเท่ากันทุกประการและเส้นขนานสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\bar{x} = 17.39$ จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน).

คำสำคัญ : คำถามปลายเปิด การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มโนทัศน์ทางการเรียนคณิตศาสตร์
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์

Thesis Title	Learning Activities using Open-Ended Questions in Problem-Based Learning Management on Mathematics Concept and Mathematics Achievement.	
Student	Kanwali Amprawet.	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
Student ID	60B54680201	
Degree	Master of Education.	ลงชื่อ.....
Field of Study	Curriculum and Instruction.	(.....)
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr.Suwana Juithong	อาจารย์ที่ปรึกษา.....
Thesis Co-Advisor	Assistant Professor Dr.Thitiporn pichayakul	.....
		วันที่ 27 พฤษภาคม 2563

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to compare mathematical concept in congruence and parallel lines of students using open - ended questions in problem based learning management with the criteria of 70 percent, and 2) to compare the mathematical achievement concept in congruence and parallel lines of students using open-ended questions in problem based learning management with the criteria of 70 percent. The sample consisted of 41 grade 8 students at Ban Na "Nayokpittayakorn" school under Secondary Educational Service Area Office 7, Office of the Basic Education Commission Ministry of Education in the second semester of the academic year 2019 were selected by multi-stage sampling. The research instruments consisted of 1) 19 lesson plans using open - ended questions in problem - based learning management, 2) a mathematical conceptual test on congruence and parallel lines with a reliability value of 0.73, and 3) a mathematics learning achievement test on congruence and parallel lines with a reliability value of 0.88. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation and t-test.

The results of the research showed that:

1. Mathematical concepts of students using open - ended questions in problem based learning management in congruence and parallel lines was higher than criterion-referenced 70 percent with statistical significance at the 0.05 ($\bar{x} = 15.27$ from total 20 scores).
2. Mathematics learning achievement in congruence and parallel lines of students using open - ended questions in problem based learning was higher than criterion-referenced 70 percent with statistical significance at the 0.05 ($\bar{x} = 17.39$ from total 20 scores).

Keywords: Open-Ended Questions, Problem-Based Learning Management, Mathematical Concept, Mathematical Achievement

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
มอบเกียรติบัตรไว้เพื่อแสดงว่า

กานต์วลี อ่ำประเวทย์ สุวรรณา จัยทอง และฐิติพร พิษยกุล

ได้นำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยายในการประชุมวิชาการระดับชาติราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย ครั้งที่ 8
วิจัยแบบบูรณาการ **สรรค์สร้างนวัตกรรม ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม**

53

ผลการใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนคณิตศาสตร์

สำเนาถูกต้อง

ไว้ไว้ ณ วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2563
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

(รศ.ก.กมล อ่ำประเวทย์)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล ชูเมือง
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช
รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

54

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ
ระดับชาติ
ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย

ครั้งที่

8

วิจัยแบบบูรณาการ
สรรค์สร้างนวัตกรรม
ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม

ณ อาคารศูนย์ภาษาและคอมพิวเตอร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

สำเนาถูกต้อง

(ร.ส. ทนงค์ อังปะเชษฐ์)

วันอาทิตย์ที่ 1 มีนาคม 2563

สถาบันวิจัยและพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และเครือข่ายเจ้าภาพร่วม

การมีส่วนร่วมในการกำหนดและเสริมสร้างอัตลักษณ์ กิจกรรมการท่องเที่ยว “เพชรบุรี...ดีจัง” ของชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี	ชนกนาถ สามนคร	971
ผลการใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์	กานต์วาลี อ่ำประเวทย์, สุวรรณา จุ้ยทอง, จุฑิพร พิษยกุล	980
แนวทางในการพัฒนาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษานานาชาติในจังหวัดปทุมธานี	ปาจารย์ ตรีตราเพชร	989
การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา	ชัยวิวัฒน์ ลาไป	1000
การสร้างสรรค์สมุดภาพและคำศัพท์อาหารเพื่อส่งเสริมด้านอาหารและการท่องเที่ยวใน อำเภอเมืองเพชรบุรี	มัชวาน นาคจัน	1010
คุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ป่วยนอกสถาบันโรครทรวงอก ตำบลบางกระสอบ อำเภอเมืองจังหวัดนนทบุรี	ปิยะพงศ์ หล่อพูลกิจสกุล	1020
นโยบายสาธารณะกับชุมชนบ้านพรุ้งี ต.บางรั้ง อ.เมือง จ.ระนอง	วรานนท์ เกลื่อนสิน	1033
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีษะจรเข้ชั้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	วันดี สุขปรั่ง	1045
การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคลองนครเนื่องเขต อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา	วุฒิชัย วสุวิทย์	1057
บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของเทศบาลตำบลนาโหนด อำเภอเมืองจังหวัดพัทลุง	อนุวัฒน์ ศรีเพชร	1066
ประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนชุมชนประจำปี 2561 ของเทศบาลตำบลอุทัย อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	กัลปพฤกษ์ ศิริสุวรรณ	1076
การจัดการความเปลี่ยนแปลงของชุมชนด้านวัฒนธรรมในตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี	จรัสศรี กลิ่นเทียน	1085

สำเนาถูกต้อง

(ร.ล. ทนตรี อ่ำประเวทย์)

ผลการใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์

The Effect of Learning Activities Using Open-Ended Questions in Problem-
Based Learning on Mathematics Achievements

กานต์วลี อ่ำประเวทย์¹ สุวรรณมา จุ้ยทอง² จูฑิพร พิชญกุล³

^{1,2,3}หลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนก่อนและหลัง การใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนาน 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน ที่ใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนานกับเกณฑ์ ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนา "นายกพิทยากร" ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 41 คน ได้มาจากวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนาน และ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ความเท่ากันทุกประการและเส้นขนานที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบกลุ่มเดียวและแบบกลุ่มตัวอย่างไม่อิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนหลังใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนาน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนาน สูงกว่าเกณฑ์ (ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สำเนาถูกต้อง

AH

คำสำคัญ : คำถามปลายเปิด การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

(ร.ส.ท.ห่อฉีก อ่ำประเวทย์)

ABSTRACT

The objectives of this research are 1) to compare the mathematical achievement of students before and after used open-ended questions in problem based

learning management in congruence and parallel 2) to compare the mathematical achievement of students used open-ended questions in problem based learning management in congruence and parallel with the criteria of 70 percent. The samples were 41 students Grade 8 Students , from the second semester of the academic in 2019 at Ban Na "Nayokpittayakorn" school were selected by Multi-Stage Sampling. The research instruments consisted of 1) the learning management plan by using open - ended questions in problem - based learning management 2) the mathematics learning achievement test on congruence and parallel lines with the Reliability value 0.88. The statistics used for data analysis is mean ,the standard deviation t-test and t-test for t-test dependent.

The results of the research showed that

1. Mathematics learning achievement posttest of students using open - ended questions in problem based learning in congruence and parallel higher than that pretest at the 0.05 level.

2. Mathematics learning achievement of students using open - ended questions in problem based learning in congruence and parallel lines were higher than the criteria (passed the criteria of 70 percent) with statistical significant difference at the 0.05 level.

Keywords : Open-end question, Problem-based learning, Mathematics achievement

บทนำ

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากคณิตศาสตร์ช่วยให้มนุษย์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหา หรือสถานการณ์ได้อย่างรอบคอบและถี่ถ้วน ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 60: 1) ซึ่งสอดคล้องกับอัมพร ม้าคะนอง (2557) ได้กล่าวว่า คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับการพัฒนาความคิดและการให้เหตุผลของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในยุคปัจจุบันที่กิจกรรมทางสังคมของมนุษย์มีความซับซ้อนมากขึ้นทำให้ผู้เรียนต้องใช้ทั้งความรู้ ความคิด และการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ในการแก้ปัญหาและจัดการกับสถานการณ์ที่แตกต่างไปจากอดีต นอกจากนี้ คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่น ๆ อันเป็นรากฐานในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติให้มีคุณภาพและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้ทัดเทียมกับนานาชาติ การศึกษาคณิตศาสตร์ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 60: 1)

อย่างไรก็ตามผลการจัดการศึกษาในรายวิชาคณิตศาสตร์ก็ยังไม่เป็นที่น่าพอใจนัก จากผลการทดสอบระดับชาติ (Ordinary National Educational Test หรือ O-NET) รายวิชาคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2558 – 2561

"วิจัยแบบบูรณาการ สรรค์สร้างนวัตกรรม ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม"

ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่ามีค่าเฉลี่ยของคะแนนคือ 32.40, 29.31, 26.3, 30.04 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2562) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสอบโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ หรือ PISA (Programme for International Student Assessment) กลุ่มตัวอย่างของโครงการคือนักเรียนที่มีอายุ 15 ปี และอยู่ในประเทศที่เข้าร่วมโครงการ จากการประเมินในครั้งที่ 6 ปี ค.ศ. 2015 มีประเทศที่เข้าร่วมโครงการ 72 ประเทศ/ เขตเศรษฐกิจ ผลการประเมินพบว่าคะแนนด้านคณิตศาสตร์ 415 คะแนน จากค่าเฉลี่ย 490 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า PISA 2015 เน้นการประเมินกระบวนการทางคณิตศาสตร์สามด้าน ได้แก่ การคิดเชิงคณิตศาสตร์ การใช้ และการตีความเชิงคณิตศาสตร์ในบริบทหรือสถานการณ์ที่หลากหลาย โดยเน้นว่านักเรียนต้องสามารถใช้ความเป็นเหตุเป็นผลทางคณิตศาสตร์ สามารถใช้กรอบแนวคิดและกระบวนการทางคณิตศาสตร์เพื่ออธิบายและทำนายปรากฏการณ์ต่าง ๆ (ผลการประเมิน PISA 2015 วิทยาศาสตร์ การอ่าน และคณิตศาสตร์ ความเป็นเลิศและความเท่าเทียมทางการศึกษา, 2561) ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักเรียนยังไม่สามารถใช้กรอบแนวคิดและกระบวนการทางคณิตศาสตร์เพื่ออธิบายและทำนายปัญหาต่าง ๆ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเกิดจากแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivist learning theory) และมีรากฐานมาจากทฤษฎีทางการศึกษาของ จอห์น บี ดิวอี้ (John B.Dewey) ซึ่งมีชื่อว่าการศึกษารูปแบบพิพัฒนาการ และได้มีการศึกษาขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมาช่วยแก้ปัญหาในทางการแพทย์ และการศึกษาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (ณัฐพร ขำสุวรรณ, 2556) และการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการใช้ปัญหาจริงเป็นสื่อในการเรียนรู้และวิธีแสวงหาความรู้โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (วัชรรา เล่าเรียนดี, 2553: 112) โดยแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้กล่าวว่า สิ่งสำคัญในการจัดการเรียนรู้คือ ปัญหา เพราะปัญหาที่ดีจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่หาความรู้ในการเลือกศึกษาปัญหาที่มีประสิทธิภาพผู้สอนจะต้องคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน และประสบการณ์ของผู้เรียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทันตวัต ปานพุ่ม (2560) ได้ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานร่วมกับการเขียนบันทึกการเรียนรู้ เรื่องอัตราส่วนและร้อยละที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ และความสุขในการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 มีจุดมุ่งหมายในการทำวิจัยในครั้งนี้คือ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานร่วมกับการเขียนบันทึกการเรียนรู้กับเกณฑ์ และเปรียบเทียบความสุขในการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานร่วมกับการเขียนบันทึกการเรียนรู้ ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานร่วมกับการเขียนบันทึกการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 และความสุขในการเรียนของนักเรียนโดยใช้บริบทเป็นฐานร่วมกับการเขียนบันทึกการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และจุฑามาศ ภู่นาค (2561) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติทางคณิตศาสตร์ เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้คำถามปลายเปิดสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้คำถามปลายเปิดผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้คำถามปลายเปิดสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) เจตคติทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้คำถามปลายเปิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สำเนาถูกต้อง

(น.ส. กานต์พร อ่ำประเสริฐ)

ดังนั้นการใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ที่ดีขึ้น การให้ผู้เรียนได้เผชิญกับปัญหาจะกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่ม ร่วมกันหาคำตอบ จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับคำถามปลายเปิด เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนก่อนและหลัง การใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนาน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน ที่ใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนานกับเกณฑ์ ร้อยละ 70

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งครอบคลุมโรงเรียน จำนวน 44 โรงเรียน มีนักเรียน 38,159 คน ในจังหวัดนครนายก ปราจีนบุรี และสระแก้ว โดยใช้หลักการสุ่มตัวอย่าง แบบกลุ่ม

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) โดยมี ขั้นตอนการสุ่มดังนี้

1. สุ่มจังหวัดทั้งหมด 3 จังหวัด ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ คือจังหวัดนครนายก
2. สุ่มโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จากจังหวัดนครนายก ซึ่งได้โรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร”
3. สุ่มห้องเรียนจากโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” ซึ่งได้ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 1

2. ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนาน จำนวน 19 คาบ คาบละ 50 นาที โดยมีเนื้อหา 2 หน่วย ดังนี้

หน่วยที่ 1 ความเท่ากันทุกประการ

1. ความเท่ากันทุกประการของรูปเรขาคณิต
2. ความเท่ากันทุกประการของรูปสามเหลี่ยม
3. รูปสามเหลี่ยมสองรูปที่สัมพันธ์กันแบบด้าน - มุม - ด้าน
4. รูปสามเหลี่ยมสองรูปที่สัมพันธ์กันแบบมุม - ด้าน - มุม

สำเนาถูกต้อง

(น.ส. ทนพร อ่ำประเสริฐ)

5. รูปสามเหลี่ยมสองรูปที่สัมพันธ์กันแบบด้าน - ด้าน - ด้าน
6. รูปสามเหลี่ยมสองรูปที่สัมพันธ์กันแบบมุม - มุม - ด้าน
7. รูปสามเหลี่ยมสองรูปที่สัมพันธ์กันแบบฉาก - ด้าน - ด้าน
8. การนำไปใช้

หน่วยที่ 2 เส้นขนาน

1. เส้นขนานและมุมภายใน
2. เส้นขนานและมุมแย้ง
3. เส้นขนานและมุมภายนอกกับมุมภายใน
4. เส้นขนานและรูปสามเหลี่ยม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 18 แผน แผนละ 50 นาที ซึ่งได้จากการนำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านตรวจสอบเนื้อหาคุณภาพของแผน ความเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ยคือ 4.29

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ความเท่ากันทุกประการและเส้นขนาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัย จำนวน 20 ข้อ โดยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนาน ที่สร้างขึ้นและปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นำผลการวิเคราะห์หาคุณภาพแบบทดสอบ มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.40 – 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.23 – 0.77 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.88 โดยใช้สูตร (KR-20) ของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) (ล้าน สายยศและอังคณา สายยศ, 2538, น.198)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นก่อนทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (quasi experimental research) ผู้วิจัยจึงเลือกใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One-group pretest - posttest only design

ขั้นทดลอง

การจัดการเรียนรู้แบบแผนกึ่งทดลอง (quasi experimental research) มีวิธีการดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการสอบก่อนเรียนและสอนด้วยตนเองกับกลุ่มทดลอง ซึ่งใช้เนื้อหา เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนาน ใช้เวลาสอน 18 ชั่วโมง โดยวิธีการใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

2. ทดสอบหลังเรียนกับนักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากสิ้นการเรียนการสอนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์

ขั้นหลังการทดลอง

นำผลการทดสอบหลังการทดลองที่ได้ มาวิเคราะห์โดยใช้กระบวนการทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อทดสอบสมมติฐาน

สำเนาถูกต้อง

(น.ส. ทศพร อ่ำประเสริฐ)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนาน โดยใช้สถิติ t - test for dependent Sample

2. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนาน กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม โดยใช้สถิติ t - test for One Sample

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนก่อนและหลัง การใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนาน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนก่อนและหลัง การใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนาน

คะแนน	$\bar{x}$	n	S.D.	t	Sig.
ก่อนทดลอง	6.27	41	2.70	21.46	.000
หลังทดลอง	17.39	41	1.69		

จากตารางที่1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนหลังจากใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนาน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน ที่ใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนานกับเกณฑ์ ร้อยละ 70 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน ที่ใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนานกับเกณฑ์ร้อยละ 70

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์	ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม = 14 คะแนน				
	$\bar{x}$	S.D.	df	t	Sig.
	17.39	1.67	40	199.7	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน ที่ใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนานมีคะแนนเฉลี่ย 17.39 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.95 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 70

สำเนาถูกต้อง

(ผ.ส.กตตอล อู่ประเสริฐ)

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการตามขั้นตอนและนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนาน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนาน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ (ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่านักเรียนที่ได้ใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผ่านเกณฑ์การทดสอบที่กำหนด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถนำสู่การอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน ที่ใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนานก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจาก การเริ่มต้นการเรียนรู้จากปัญหา โดยใช้การระดมความคิดผ่านการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งปัญหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้จะเป็นปัญหาที่มีรูปแบบเฉพาะตัวที่มีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา ในขั้นนี้ผู้สอนจะเตรียมปัญหา หรือสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และอยากค้นหาคำตอบเพื่อให้ได้มาซึ่งโน้ตค้นทางคณิตศาสตร์ โดยคำถามที่ใช้จะเป็นคำถามที่มีลักษณะให้หาและอธิบายความสัมพันธ์ในเรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนาน ขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจปัญหา เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องร่วมกันทำความเข้าใจปัญหาหรือสถานการณ์ที่ได้รับกับกลุ่มย่อยของตนเองเพื่อวางแผนในการหาคำตอบ โดยคำถามที่ใช้จะเป็นคำถามที่มีลักษณะของการประเมินสถานการณ์ของปัญหาที่ได้รับ ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกันหาคำตอบด้วยกระบวนการที่หลากหลาย โดยคำถามที่ใช้จะเป็นคำถามที่มีลักษณะของการจำแนกประเภท ขั้นที่ 4 สรุปและประเมินค่าคำตอบ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปโน้ตค้นทางคณิตศาสตร์ของเรื่องนั้นๆ และตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมหรือไม่ภายในกลุ่มของตนเอง โดยคำถามที่ใช้จะเป็นคำถามที่มีลักษณะให้หาและอธิบายความสัมพันธ์ ขั้นที่ 5 นำเสนอและประเมินผลงาน นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของตนเอง และร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับกลุ่มอื่นๆ โดยคำถามที่ใช้จะเป็นคำถามที่มีลักษณะให้อธิบายความสัมพันธ์ และคำถามในลักษณะของการให้ยกตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน และขั้นที่ 6 ทำความเข้าใจมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ ในขั้นนี้นักเรียนทุกคนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมโนทัศน์ และทำแบบฝึกการสร้งมโนทัศน์ที่ผู้สอนเตรียมให้ โดยคำถามที่ใช้จะเป็นคำถามที่มีลักษณะของการให้ยกตัวอย่างซึ่งนักเรียนจะได้หาความสัมพันธ์ของข้อมูลและพัฒนาความคิด ซึ่งเมื่อนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้จัดขึ้นแล้วจะสามารถทำให้นักเรียนมีกระบวนการคิดที่เป็นระบบและสามารถตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง

2. จากผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน ที่ใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องความเท่ากันทุกประการและเส้นขนานกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ (ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่านักเรียนที่ได้ใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผ่านเกณฑ์การทดสอบที่กำหนด ทั้งนี้เป็น

สำเนาถูกต้อง

ผลมาจาก กระบวนการในการจัดการเรียนการสอนที่มีการใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งนั้นนิตยา ไชยสะอาด (2558) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ จากปัญหาหรือสถานการณ์ที่สนใจ ผ่านทางกระบวนการทำงานกลุ่มการสืบค้น กระบวนการทำความเข้าใจและแก้ไข ปัญหาด้วยเหตุผล ซึ่งตัวปัญหานั้นจะมีความสัมพันธ์กับชีวิตจริงและเป็นจุดตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้ ครูผู้สอนเป็น เพียงผู้คอยให้คำแนะนำและจัดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ และผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน โดยผู้วิจัย ได้ตั้งคำถามปลายเปิดที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ให้ผู้เรียนเผชิญปัญหา ฝึกกระบวนการวิเคราะห์ปัญหาและ แก้ปัญหาร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในปัญหานั้นอย่างชัดเจน ได้เลือกแนวทางการการแก้ไข ปัญหานั้น รวมทั้งให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันกับสมาชิกในกลุ่มตนเองและนำข้อสรุปที่ได้นั้นไป ร่วมอภิปรายกับกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องนั้นจนสามารถสรุปโน้ตค้นของตนเองได้ และสามารถนำมาโน้ตค้นที่ได้ไปใช้ในกระบวนการฝึกหัดตามขั้นตอนการสอนที่ผู้วิจัยวางไว้อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ นันธิดา ไชยสะอาด (2557) ที่ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ และเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ และการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอนต้องศึกษาและทำความเข้าใจการใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นอย่างดี ให้โอกาสนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามอย่างเต็มความสามารถ ฟังคำตอบของนักเรียนอย่างทั่วถึง รวมไปถึงการคอยให้คำชี้แนะหากคำตอบของนักเรียนไม่ตรงประเด็นที่ศึกษา

1.2 ในการใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สิ่งที่สำคัญที่สุดคือตัวคำถามในแต่ละขั้นตอน ดังนั้นก่อนการจัดการเรียนการสอนทุกครั้งผู้สอนจะต้องเตรียมคำถามที่ใช้ในการสอนเป็นอย่างดี คำถามจะต้องไม่ซับซ้อนและถูกเรียบเรียงมาเป็นอย่างดี

1.3 การใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในบางขั้นตอนผู้สอนจะต้องรอฟังคำตอบจากนักเรียนดังนั้นเวลาในแต่ละขั้นตอนจึงสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับ การใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เช่น ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์

2.2 ควรมีการศึกษาการใช้คำถามปลายเปิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์

สำเนาถูกต้อง

(Signature)

น.ส.ศ. ก. ท. ๑๖๖๖ อ. ๑๖๖๖๖

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษา. (2560). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จุฑามาศ ภู่นาค. (2561). การพัฒนาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติทางคณิตศาสตร์ เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐมที่จัดการเรียนรู้โดยใช้คำถามปลายเปิด. Veridian E-Journal Silpakorn University. 11(3), 401-419.
- ณัฐพร ขำสุวรรณ. (2556). ผลการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การให้เหตุผลโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทันหวัด ปานพุ่ม. (2560). ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานร่วมกับการเขียนบันทึกการเรียนรู้ เรื่อง อัตราส่วน สัดส่วนและร้อยละที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และความสุขในการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทีศนา แคมมณี. (2558). ศาสตร์การสอน:องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 19. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทิยา ไชยสะอาด. (2557). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ และเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคทางการวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น
- วัชรวิภา เล่าเรียนดี. (2553). รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- อัมพร ม้าคนอง. (2557). คณิตศาสตร์สำหรับครูมัธยม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำเนาถูกต้อง

(น.ศ. ทารวณ อังระภณ)

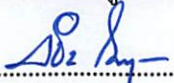

บัญชีสรุปจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ระดับปริญญาโท

สาขาวิชา	ชาย	หญิง	รวม
ภาคพิเศษ รัฐประศาสนศาสตร์	1	0	1
รวม	1	0	1
รวมทั้งหมด	1	0	1

ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว

ลงชื่อ..........นายทะเบียน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โทกนุทากรณ์)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

บัญชีรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2562

66

1

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

ลำดับที่	เลขประจำตัว	ชื่อ-สกุล	วันเข้าศึกษา	วันอนุมัติจบ	น.ก.	คะแนนเฉลี่ย	ประเภทนักศึกษา	หมายเหตุ
		รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต						
		สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์						
1	57B53330106	นายสมศักดิ์ นิ่มพงษ์	7 ก.พ. 2558	24 เม.ย. 2563	46	3.29	ภาคพิเศษ	การค้นคว้าอิสระ

ตรวจสอบและตรวจทานถูกต้องแล้ว

(ลงชื่อ)

นายทะเบียน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โทกนุทาภรณ์)

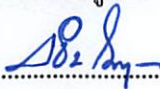
รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

บัญชีสรุปจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่ขออนุมัติการให้ปริญญาบัตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ระดับปริญญาเอก

ชื่อปริญญา	ชาย	หญิง	รวม
ภาคพิเศษ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต	1	1	2
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต	1	0	1
รวม	2	1	3
รวมทั้งหมด	2	1	3

ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว

ลงชื่อ..........นายทะเบียน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โทกนุทาภรณ์)
รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

บัญชีสรุปจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ระดับปริญญาเอก

สาขาวิชา	ชาย	หญิง	รวม
ภาคพิเศษ การบริหารการศึกษา	1	1	2
รวม	1	1	2
รวมทั้งหมด	1	1	2

ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว

ลงชื่อ..........นายทะเบียน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โกขุนทากรณ์)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

บัญชีรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2562

1

ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

ลำดับที่	เลขประจำตัว	ชื่อ-สกุล	วันเข้าศึกษา	วันอนุมัติจบ	นก.	คะแนนเฉลี่ย	ประเภทนักศึกษา	หมายเหตุ
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา								
1	56B74650103	นางปัสริณญา ผ่องแผ้ว	4 ม.ค. 2557	24 เม.ย. 2563	75	3.62	ภาคพิเศษ	วิทยานิพนธ์
2	56B74650109	นายประทีป ทับโพน	4 ม.ค. 2557	24 เม.ย. 2563	81	3.68	ภาคพิเศษ	วิทยานิพนธ์

ตรวจสอบและตรวจทานถูกต้องแล้ว

(ลงชื่อ)

นายทะเบียน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โภกนุทาภรณ์)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

รายชื่อนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ส่งบทความตีพิมพ์ลงในวารสาร
 ครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ชื่อวิทยานิพนธ์	การเผยแพร่
๑.	นางปัสริณญา ผ่องแผ้ว	การพัฒนาตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของ โรงเรียนสังกัดเทศบาล	วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ มกราคม - เมษายน ๒๕๖๓ มหาวิทยาลัย ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
			การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัย นอร์ทกรุงเทพ ประจำปี ๒๕๖๓ “การพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์เข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล” วันศุกร์ที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๓ มหาวิทยาลัยนอร์ท กรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต
๒.	นายประทีป ทับโพน	กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความ รับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนสังกัด เทศบาล	วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ มกราคม - เมษายน ๒๕๖๓ มหาวิทยาลัย ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
			การประชุมวิชาการระดับชาติ “นวัตกรรมจัดการ การขับเคลื่อนประเทศไทย ๔.๐ สู่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” วันศุกร์ที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ ณ ห้องราชนครินทร์ ชั้น ๕ อาคาร ๑๐๐ ปี สมเด็จพระศรีนครินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
 ลงชื่อ.....
 (ผศ.ดร. จิตทิพร พิษนุกูล)
 อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยาลัยพยาบาล
 วันที่ ๒๙ ก.พ. ๒๕๖๓

การพัฒนาตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูง
 ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล

ปัสรินญา ผ่องแผ้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
 พ.ศ. ๒๕๖๓

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
(.....ผศ.ดร.กัณฑ์ฤทัย คลังพาส.....)

อาจารย์ที่ปรึกษา.....

วันที่ 21 เม.ย. 63.....

DEVELOPMENT OF MUNICIPALITY SCHOOL HIGH PERFORMANCE
TEAMWORK INDICATOR

PACHSARINYA PHONGPAEW,

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF DOCTOR OF EDUCATION
IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI

2020

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์   การพัฒนาตัวบ่งชี้ขององค์กรประกอบการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูง
 ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล

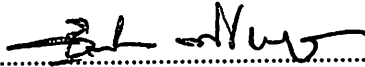
ชื่อนักศึกษา   ปัสรินญา ผ่องแผ้ว

รหัสประจำตัว   56B74650103

ปริญญา   ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชา   การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

 ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิติพร พิชญกุล)

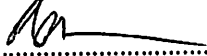
 กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัณฑ์ฤทัย คลังพหล)

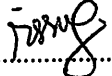
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธาน

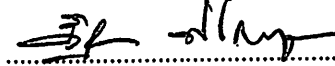
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ คชสิทธิ์)

 กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ช่อเพชร เบ้าเงิน)

 กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัณฑ์ฤทัย คลังพหล)

 กรรมการและเลขานุการ

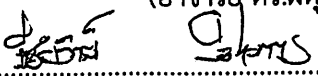
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิติพร พิชญกุล)

 ผู้ทรงคุณวุฒิ

(อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง)

 ผู้ทรงคุณวุฒิ

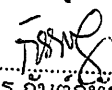
(อาจารย์ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์)

 .....
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิษ ศรีโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 24... เดือน ...พฤษภาคม... พ.ศ. 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การพัฒนาตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบการทำงานเป็นทีม	
	ที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล	
ชื่อนักศึกษา	ปัสรินญา ผ่องแผ้ว	
รหัสประจำตัว	56B74650103	ลงชื่อ.....
ปริญญา	ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต	..... มศ.ดร.กานตฤทัย คลิ่งพหล
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา	(.....)
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิติพร พิษณุกุล	อาจารย์ที่ปรึกษา..... อภิชาติพร
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานตฤทัย คลิ่งพหล	วันที่..... 21 มิ.ย. 63

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล 2) พัฒนาตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล 3) ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล และ 4) เสนอแนวทางการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ วิธีดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน 1) การศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ แนวคิดการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกเอกสารจากการสังเคราะห์เอกสารได้องค์ประกอบหลักของการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล 2) การพัฒนาตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามปลายเปิด มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ 3) ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 มีค่าเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล จำนวน 520 คน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 20 ต่อ 1 ตัวแปร โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าไค-สแควร์ ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว และค่าดัชนีรากที่สองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า และ 4) เสนอแนวทางการพัฒนาการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล

ผลการวิจัยพบว่า

1) องค์ประกอบการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การไว้วางใจ 2) การยอมรับนับถือ 3) การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน 4) การติดต่อสื่อสาร และ 5) การสร้างความร่วมมือ

2) ตัวบ่งชี้ของสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ประกอบไปด้วย 22 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) การไว้วางใจ มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถในการทำงาน รักษาความเชื่อมั่น และการยึดหลักความซื่อสัตย์ 2) การยอมรับนับถือ มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การวางคน

เหมาะสมกับงาน ยอมรับกฎ กติกาของทีม ยอมรับความแตกต่าง เคารพบทบาทหน้าที่ซึ่งกันและกัน และการเปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตาม 3) การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน รับรู้และเข้าใจเป้าหมายร่วมกัน ยึดมั่นในเป้าหมายการทำงาน และกำหนดกรอบเวลาแต่ละเป้าหมาย 4) การติดต่อสื่อสาร มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ มีการสื่อสารแบบเปิดเผย มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกทีม รับฟังความคิดเห็นด้วยความจริงใจ และการทำงานข้ามสายงาน และ 5) การสร้างความร่วมมือ มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การส่งเสริมการมีส่วนร่วม การปฏิบัติตามหน้าที่และการประเมินผลการดำเนินงาน

3) การทดสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างการพัฒนาตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล การทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 125.19 ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระเท่ากับ 106 ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.10 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเท่ากับ 0.98 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้วเท่ากับ 0.95 และค่าดัชนีรากที่สองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าเท่ากับ 0.01

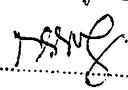
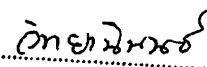
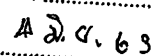
4) แนวทางการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ได้แก่ มีการกำหนดภารกิจและเป้าหมายของทีมร่วมกัน มีการมอบหมายงานตามบทบาทหน้าที่และความถนัด มีการสื่อสารภายในทีมและระหว่างทีมอย่างเปิดเผย ผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้ตามและผู้นำส่งเสริมการพัฒนาทักษะของทีมและเปิดโอกาสให้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ สร้างบรรยากาศในการทำงาน สร้างสัมพันธ์ที่ดี ส่งเสริมความร่วมมือภายในและภายนอกหน่วยงาน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกัน

คำสำคัญ : ตัวบ่งชี้ การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถสูง โรงเรียนสังกัดเทศบาล

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
 (.....
 ผศ.ดร.กันตฤทัย คลังพหล

อาจารย์ที่ปรึกษา.....
 วันที่..... ๕ มิ.ย. ๖๒

Thesis Title	Development of Municipality School High Performance Teamwork Indicator	
Student	Pachsarinya Phongpaew	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
Student ID	56B74650103	ลงชื่อ.....
Degree	Doctor of Education	(..... ผศ.ดร.กันต์ฤทัย คลังพหล.....)
Field of Study	Educational Administration	
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr.Thitiporn Pichayakul	อาจารย์ที่ปรึกษา.....
Thesis Co-Advisor	Assistant Professor Dr.Kanreutai Klangphanol	.....

ABSTRACT

The objectives of this research were to: 1) study, analyze and synthesize the components of high performance teamwork in municipal schools, 2) develop indicators for high performance teamwork in municipal schools, 3) verify the structural equation modeling of the indicators for high performance teamwork in municipal schools, and 4) propose guidelines for promoting high-performance teamwork in municipal schools which were developed to be compared with the empirical data. The research was divided into 4 steps; Step 1: study documents and do a literature review on the components and indicators of high performance teamwork. The research tools included the documents studied and the synthesis of the core components for high performance teamwork in municipal schools. Step 2: develop research instrument was an open - ended questionnaire. The consistency index was 1.00 and the questionnaire had a consistency index between 0.80-1.00. The data were analyzed using median values and the range between the quartiles. Step 3: verify the structural equation modeling of the indicators for high performance teamwork in municipal schools using a 5-level rating scale questionnaire with an IOC of 0.80-1.00 and a reliability level of 0.89. The research sample consisted of 520 respondents who were school administrators, split into sample groups of 20 respondents per variable. They were selected using multi-stage sampling. The data analysis used Chi-square, df, p-value, GFI, AGFI and RMSEA, and Step 4: propose guidelines for the development of high-school teamwork in municipality schools.

The results of the study revealed that:

1) The components of high performance teamwork in municipal schools consisted of 5 core components. The core components were: 1) trust, 2) recognition, 3) team goal setting, 4) communication, and 5) team collaboration.

2) The development of the indicators for high performance teamwork in municipal schools produced 22 indicators, each falling under a core component. They

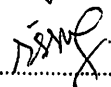
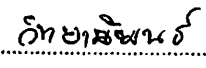
were as follows: 1) trust, 4 indicators: human relations, ability, maintenance of confidence, and honesty, 2) recognition, 5 indicators: functional competency, team rules, individual differences, mutual role respect, and shared vision, 3) team goal setting, 4 indicators: keep the team focused and informed on its goals, team goals, time based goals, and open communication, 4) communication, 5 indicators: data exchange, sound intergroup relationship, listen to opinions, cross functions, and work motivation, and 5) team collaboration 4 indicators: motivation in the work, promoting participation, duty performance, and evaluation of results.

3) The verified results of the structural equation modeling of the indicators for high performance teamwork in municipal schools revealed that the model was congruent with the empirical data at a high level, supported by a Chi-square = 125.19, a value of degrees of freedom = 106, $P = 0.10$, GFI = 0.98, AGFI = 0.95, and RMSEA = 0.01.

4) Guidelines for promoting teamwork with high performance in municipal schools consisted of assigning the mission and goals of the team together, with assignments given according to roles, duties and expertise and open communication between the teams and with the teams taking turns being a followers or leaders. It also consisted of promoting the development of team skills and giving opportunities to fully demonstrate talent and create a working atmosphere to build a good relationship that promotes cooperation within and outside the organization and conduct performance evaluations together.

Keywords: Indicators, High Performance Teamwork, Municipality School

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
 (..... ผศ.ดร.กัณฑ์กัญญา คลังพหล .....)
 อาจารย์ที่ปรึกษา.....
 วันที่..... 4 มิ.ย. 63

78

งานสถาปัตย์

สถาปัตยกรรมศาสตร์

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long tail stroke.

79

ตรวจสอบสถานะบทความ

📅 2019-09-05

[ท่านสามารถตรวจสอบสถานะบทความของท่านได้โดยกรอกชื่อและนามสกุล <<คลิก](#)

Read More >

ประกาศเก็บค่าธรรมเนียมการขอตีพิมพ์บทความ

📅 2019-08-30

Current Issue

Vol. 10 No. 1 (2020): January-April 2020

Published: 2020-04-30

Research Article

HAPPY ORGANIZATION OF DIRECTORATE OF JOINT INTELLIGENCE, ROYAL THAI ARMED FORCES HEADQUARTERS

Khajonsak Tonwan, Suebwong Kalawong, Maethee Subprasobchock
1-12[pdf \(ภาษาไทย\)](#)

INDICATOR DEVELOPMENT OF HIGH PERFORMANCE TEAMWORK FACTOR OF MUNICIPALITY SCHOOL

Pachsarinya Pongpaew, Thitiporn Picchayakul, Kanreutai Klangphahol
13-26

การพัฒนาตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูง ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล

INDICATOR DEVELOPMENT OF HIGH PERFORMANCE TEAMWORK FACTOR OF MUNICIPALITY SCHOOL

ปัสรินญา ผ่องแผ้ว^{1*} ฐิติพร พิชญกุล¹ และกันต์ฤทัย คลังพหล¹
Pachsarinya Pongpaew^{1*} Thitiporn Picchayakul² and Kanreutai Klangphahol³

Received : 9 February 2020

Revised : 4 April 2020

Accepted : 7 April 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล 2) พัฒนาตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล และ 3) ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล การวิจัยนี้เป็นแบบผสมวิธี ซึ่งใช้การศึกษาเชิงคุณภาพร่วมกับเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลคือผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา การวิจัยเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 540 คน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 20 ต่อ 1 ตัวแปร โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าไค-สแควร์ ค่าดัชนีแห่งความเป็นอิสระ ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว และค่าดัชนีรากที่สองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การไว้วางใจ 2) การยอมรับนับถือ 3) การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน 4) การติดต่อสื่อสาร และ 5) การสร้างความร่วมมือ
2. ตัวบ่งชี้องค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ประกอบไปด้วย 22 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) การไว้วางใจ มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถในการทำงาน รักษาความเชื่อมั่น และการยึดหลักความซื่อสัตย์ 2) การยอมรับนับถือ

¹หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

²Doctor of Education in Education Administration

Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, Pathum Thani

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: madampach@gmail.com

มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การวางแผนเหมาะสมกับงานยอมรับกฎ กติกาของทีม ยอมรับความแตกต่าง
เคารพบทบาทหน้าที่ซึ่งกันและกัน และการเปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตาม 3) การกำหนดเป้าหมาย
ร่วมกัน มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน รับรู้และเข้าใจเป้าหมายร่วมกัน ยึดมั่น
ในเป้าหมายการทำงาน และกำหนดกรอบเวลาแต่ละเป้าหมาย 4) การติดต่อสื่อสาร มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่
มีการสื่อสารแบบเปิดเผย มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกทีม รับฟัง
ความคิดเห็นด้วยความจริงใจ และการทำงานข้ามสายงาน 5) การสร้างความร่วมมือ มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่
การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การส่งเสริมการมีส่วนร่วม การปฏิบัติตามหน้าที่และการประเมินผล
การดำเนินงาน

3. ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างการพัฒนาตัวบ่งชี้
ขององค์ประกอบการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล การทดสอบสมมติฐาน
การวิจัยพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 125.19 ค่าชั้น
แห่งความเป็นอิสระเท่ากับ 106 ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .05 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน
เท่ากับ 0.98 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้วเท่ากับ 0.95 และค่าดัชนีรากที่สองเฉลี่ย
ของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าเท่ากับ .01

คำสำคัญ: ตัวบ่งชี้ การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูง

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study the high performance teamwork factors of schools under the municipalities, 2) develop the indicators for the high performance teamwork of schools under the municipalities, and 3) verify the structural equation modeling of the indicators for the high performance teamwork of schools under the municipalities, This research is a combined method. Which use qualitative and quantitative studies Qualitative research uses focus group discussions. Data were 9 experts. The tools were selected by the questionnaire. The data were analyzed by using content analysis and quantitative research. The sample used in this study were 1 school administrators under the jurisdiction of the municipality. The research sample consisted of 540 respondents or 20 respondents per variable who were school administrators, They were selected by multi-stage sampling. The data analysis used Chi-square, df, p-value, GFI, AGFI and RMSEA

The results of the study revealed that:

1. The results of the research revealed that 1) the high performance teamwork components of the municipality schools consisted of 5 components which were 1) trust, 2) respect, 3) common goals, 4) communication and 5) communication. Build cooperation.

2. Identifiers of high performance organization of schools under the office of primary education service area consists of 22 indicators as follows 1) There are 4 indicators of trust, including building relationships work ability maintain confidence and adherence to honesty. 2) There are 5 indicators of respect: placing the right person for the job, accepting team rules, accepting differences. Respect each other's roles and responsibilities. And changing leadership and following. 3) Setting common goals with 4 indicators which are to set a common vision acknowledging and understanding goals together adhering to work goals and determine the target time frame for each goal. 4) There are 5 indicators of communication: open communication data exchange interacting between team members listen to opinions sincerely. and working across lines. 5) Cooperation has 4 indicators which are work motivation promoting participation performance and performance evaluation.

3. The verified results of the structural equation modeling of the indicators for the high performance teamwork of municipality school revealed that the model was congruent with the empirical data at a high level, supported by a chi-square = 125.19, a value of degrees of freedom = 106, the statistical significance level = 0.05, GFI = 0.98, AGFI = 0.95, and RMSEA = 0.01.

Keywords: Indicators, High Performance Teamwork

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญ เป็นการขับเคลื่อนภาคส่วนอื่น ๆ ให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ความเปลี่ยนแปลงในรูปแบบต่าง ๆ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่เข้ามาในวิถีการดำเนินชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน ส่งผลให้หน่วยงาน สถานศึกษา องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ต้องปรับตัวให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ทำให้องค์กรสถานศึกษาได้รับผลกระทบ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2560) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิต และสุขภาวะที่ดี สำหรับคนไทย พัฒนาคอนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคอนทุกช่วงวัย และเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ รวมถึงการสร้างคนให้ใช้ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) สถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นองค์กรที่เปิดรับความหลากหลายและความแตกต่างที่มากขึ้น พร้อม ๆ กับความจำเป็นในการสร้างให้เกิดความเป็นเอกภาพในองค์กร เพราะเอกภาพในองค์กรคือหัวใจของความสำเร็จ การทำงานเป็นทีมคือเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรสู่เป้าหมาย ด้วยเหตุนี้การสร้างเอกภาพ การทำให้เกิดทีมในการทำงานจึงเป็นโจทย์สำคัญสำหรับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษนี้ และประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

คนในยุคใหม่จะเป็นกลุ่มคนที่ไม่ยึดติดกับที่ทำงาน มีความพร้อมที่จะเปลี่ยนงานใหม่ได้ตลอดเวลา และนิยมที่จะทำงานแบบอิสระมากกว่า ดังนั้น รูปแบบการบริหารจัดการจึงมีความท้าทายผู้บริหารในการปรับตัวให้เข้ากับทีมงานรุ่นใหม่ (จารุวัจน์ สองเมือง, 2559)

ดังนั้น การบริหารงานโดยยึดหลักการทำงานร่วมกันเป็นทีม สร้างทีมงานให้แข็งแกร่ง โดยเน้นให้บุคลากรทุกคนเห็นความสำคัญของกระบวนการในการทำงานเป็นทีม เพื่อให้หน่วยงานบรรลุวัตถุประสงค์ องค์กรยังมีอิทธิพลต่อบรรยากาศการทำงานด้วย การรวมตัวต้องอาศัยความเข้าใจ ความผูกพัน และความร่วมมือซึ่งกันและกันของสมาชิกในทีมงาน แต่ละคนสามารถทำงานร่วมกันจนประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ การทำงานเป็นทีม ซึ่งหมายถึงกลุ่มบุคคลที่ทำงานร่วมกัน มีรูปแบบการทำงานแบบเดียวกัน มีการปรึกษาหารือ ประสานงานกันอย่างมีระบบ มีความเข้าใจถึงระบบการทำงานเป็นทีม การร่วมมือร่วมใจจัดปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น รู้ถึงเทคนิควิธีการทำงาน ให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน ช่วยให้องค์กรประสบความสำเร็จ บุคลากรมีความสุขในการทำงาน (ชยพล บุตรศาสตร์, 2554) จากที่กล่าวมา หากนำแนวคิดการทำงานเป็นทีมมาพัฒนาในการบริหาร องค์กรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการสร้างและพัฒนาเป็นตัวบ่งชี้ของการทำงานเป็น ทีมที่มีสมรรถนะสูงสำหรับโรงเรียนย่อมนำมาซึ่งตัวบ่งชี้ที่ใช้สำหรับการบริหารจัดการศึกษาให้เกิด คุณภาพ โดยผ่านกระบวนการทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วมของทีมงานที่มีสมรรถนะสูง เพื่อพัฒนา คุณภาพของผู้เรียนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมที่สุดประกอบการ เลือกดำเนินการในการบริหารโรงเรียนให้เกิดคุณภาพที่เหมาะสมต่อไป

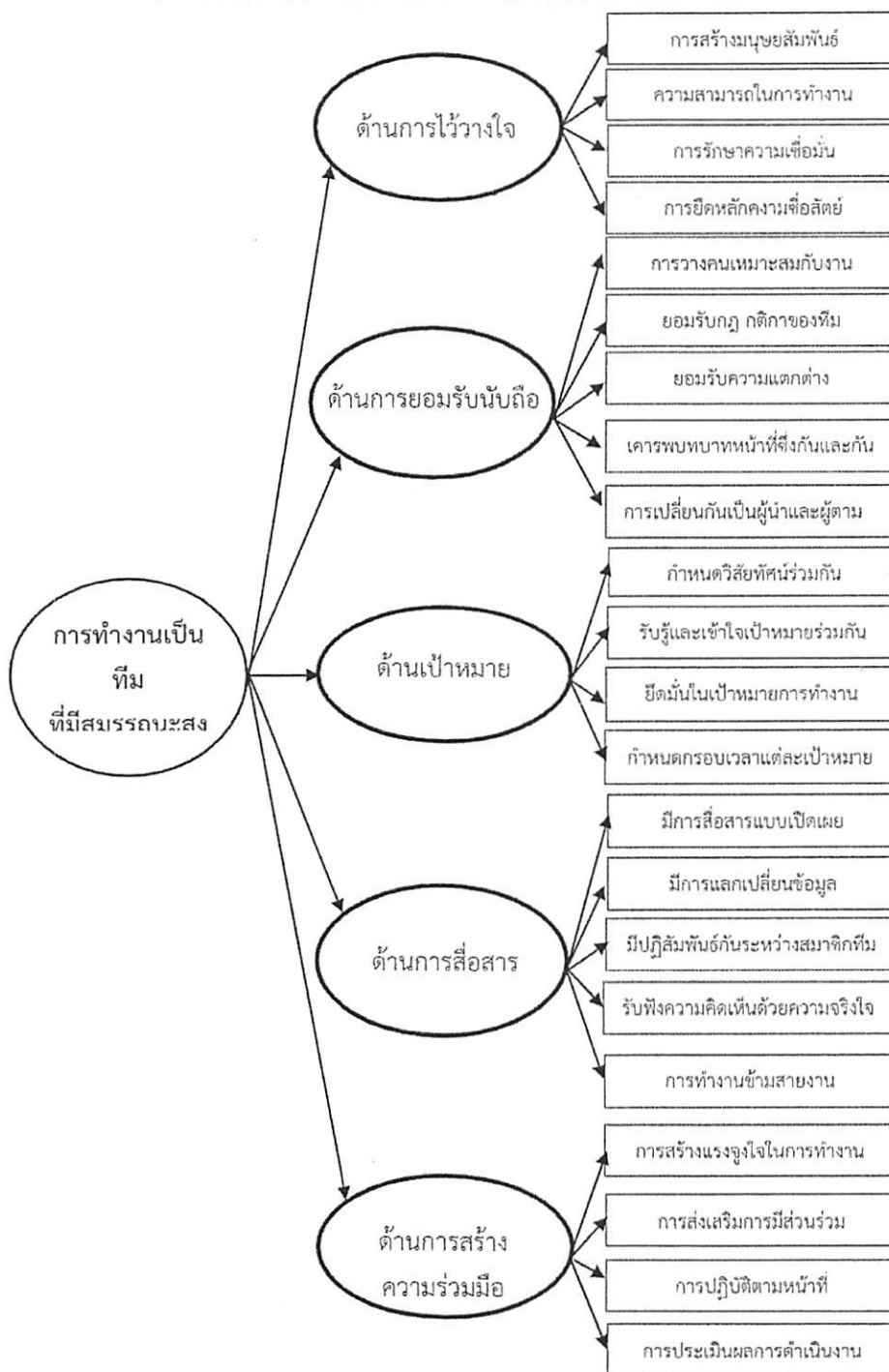
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล
2. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล
3. เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของ

โรงเรียนสังกัดเทศบาล

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดของ วิรัช สงวนวงค์วาน (2559), Homans (1961), Stogdill, (1974) และ Cattell (1948) และนักวิชาการอื่นที่มีแนวคิดสอดคล้องกัน ทำให้ได้ร่างองค์ประกอบและ ตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูง จำนวน 5 องค์ประกอบ 22 ตัวบ่งชี้ แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความรู้ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียน รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์เอกสาร เพื่อกำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การพัฒนาตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้แบบสัมภาษณ์กับโรงเรียนสังกัดเทศบาล จำนวน 5 โรงเรียน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง 2) การพัฒนาตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล โดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ที่ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง

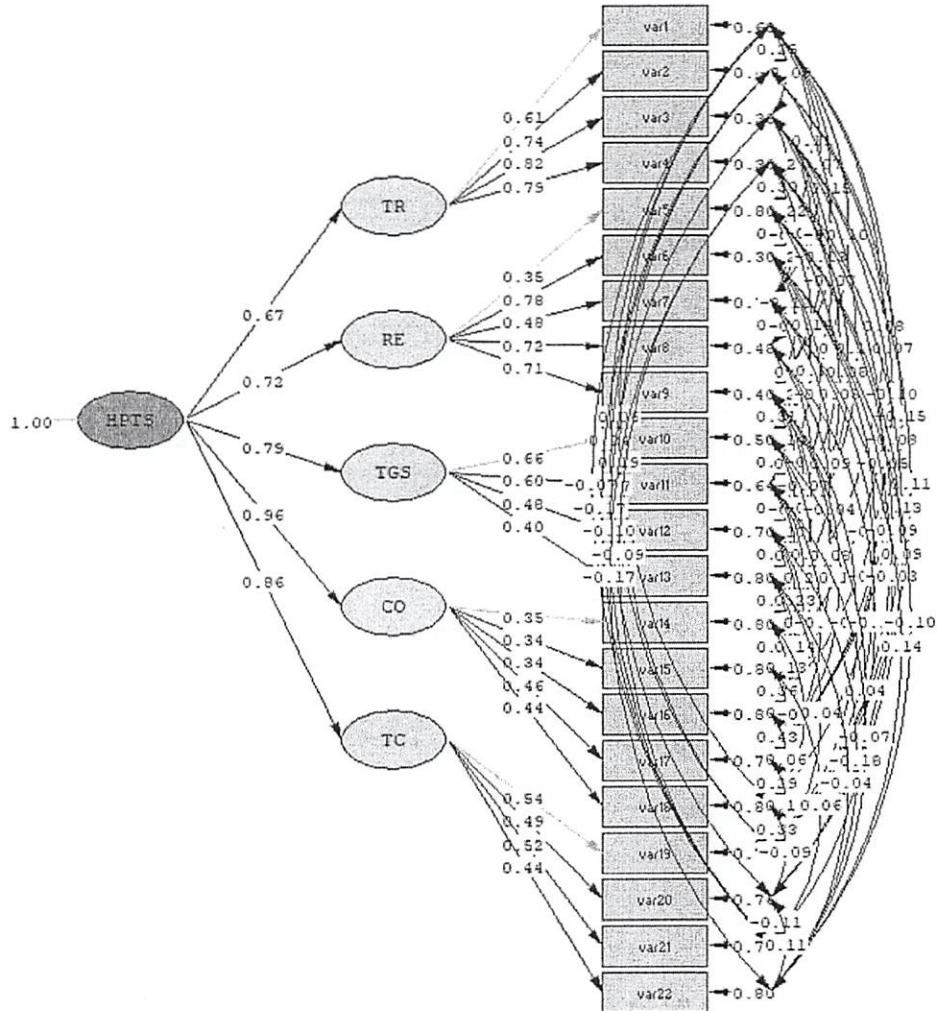
ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 มีค่าเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล จำนวน 540 คน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 20 ต่อ 1 ตัวแปร โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (Chi-Square) ค่าชี้แจงความเป็นอิสระ (df) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) ค่าดัชนีรากที่สองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) และค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (P-Value) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการพัฒนาตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล โดยมีรายละเอียดของตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงจำนวน 5 องค์ประกอบ 22 ตัวบ่งชี้ นำเสนอเป็นโมเดลโครงสร้างเชิงเส้น ดังภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความตรงเชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล พบว่า โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square: χ^2) เท่ากับ 125.19 ไม่มีนัยสำคัญ ชี้แจงความเป็นอิสระ (df) เท่ากับ 106 มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.09 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา (GFI) เท่ากับ 0.98 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.95 ซึ่งมากกว่า 0.85 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา ดัชนีวัดความสอดคล้องเชิงสัมพัทธ์ (CFI) เท่ากับ 1.00 (NFI) เท่ากับ 0.99 และ (NNFI) เท่ากับ 0.99 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา มีค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.03 (RMSEA) เท่ากับ 0.01 และ (RMR) เท่ากับ 0.01 ซึ่งมี

ค่าน้อยกว่า 0.05 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา แสดงว่า รูปแบบความสัมพันธ์มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่าสถิติวัดความสอดคล้องกลมกลืนผ่านเกณฑ์ทุกค่า ดังภาพที่ 2

Chi-Square=125.19, df=106, P-value=0.09829, RMSEA=0.018

ภาพที่ 2 โมเดลโครงสร้างเชิงเส้นของปัสรินญา ผ่องแผ้ว

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์การทำนาย R ²
1. การไว้วางใจ	0.67(.07)	0.45
การสร้างมนุษยสัมพันธ์	0.61	0.37
ความสามารถในการทำงาน	0.74(.03)	0.55
การรักษาความเชื่อมั่น	0.82(.03)	0.67
การยึดหลักความซื่อสัตย์	0.79(.05)	0.62
2. การยอมรับนับถือ	0.72(.11)	0.52
การวางคนเหมาะสมกับงาน	0.35	0.13
ยอมรับกฎ กติกาของทีม	0.78(.08)	0.61
ยอมรับความแตกต่าง	0.48(.04)	0.23
เคารพบทบาทหน้าที่ซึ่งกันและกัน	0.72(.07)	0.52
การเปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตาม	0.71(.05)	0.51
3. เป้าหมาย	0.79(.07)	0.63
กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน	0.66	0.43
รับรู้และเข้าใจเป้าหมายร่วมกัน	0.60(.04)	0.36
ยึดมั่นในเป้าหมายการทำงาน	0.48(.05)	0.23
กำหนดกรอบเวลาแต่ละเป้าหมาย	0.40(.04)	0.16
4. การสื่อสาร	0.96(.14)	0.92
มีการสื่อสารแบบเปิดเผย	0.35	0.12
มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล	0.34(.03)	0.11
มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกทีม	0.34(.03)	0.11
รับฟังความคิดเห็นด้วยความจริงใจ	0.46(.04)	0.21
การทำงานข้ามสายงาน	0.44(.05)	0.19
5. การสร้างความร่วมมือ	0.86(.09)	0.73
การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน	0.54	0.30
การส่งเสริมการมีส่วนร่วม	0.49(.05)	0.24
การปฏิบัติตามหน้าที่	0.52(.04)	0.27
การประเมินผลการดำเนินงานร่วมกัน	0.44(.04)	0.20

$\chi^2 = 125.19$, $df = 106$, $p = 0.09$, $GFI = 0.98$, $AGFI = 0.95$, $CFI = 1.00$, $SRMR = 0.03$,
 $RMSEA = 0.01$, $RMR = 0.01$, $NFI = 0.99$, $NNFI = 0.99$

หมายเหตุ ** ค่า $t > 1.96$; $p < 0.05$

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเพื่อการพัฒนาตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาลสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล จากการสังเคราะห์เอกสาร หลักการ แนวคิด และทฤษฎีขององค์กร นักการศึกษา และนักวิจัย ได้องค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ 22 ตัวบ่งชี้ ซึ่งเทียบเคียงได้กับงานวิจัยของ นุสินธุ์ รุ่งเดช (2556) ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า องค์ประกอบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการกระจายอำนาจ มีตัวบ่งชี้ 35 ตัวบ่งชี้ 2) หลักการบริหารตนเอง มีตัวบ่งชี้ 16 ตัวบ่งชี้ 3) หลักการมีส่วนร่วม มีตัวบ่งชี้ 30 ตัวบ่งชี้ 4) หลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชนมีตัวบ่งชี้ 10 ตัวบ่งชี้ และ 5) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล มีตัวบ่งชี้ 10 ตัวบ่งชี้ ที่เป็นไปตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านการไว้วางใจ ที่พบว่า มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถในการทำงาน รักษาความเชื่อมั่นและการยึดหลักความซื่อสัตย์ แสดงให้เห็นว่าการไว้วางใจจัดเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของการทำงานเป็นทีมสำหรับโรงเรียนในสังกัดเทศบาล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความไว้วางใจแสดงถึงการพึ่งพาอาศัยกันหรือความมั่นใจในบางสถานการณ์ สะท้อนให้เห็นความคาดหวังผลลัพธ์ทางบวก แสดงถึงความเสี่ยงบางประการต่อความคาดหวังสิ่งที่ไม่ได้รับและแสดงถึงบางระดับของความไม่แน่นอนต่อผลลัพธ์ ความไว้วางใจ เป็นทั้งความเชื่อ การตัดสินใจและการกระทำ จำเป็นต่อการทำงานร่วมกันของทีม เพื่อประสิทธิผลขององค์การและความสำเร็จขององค์การ สอดคล้องกับคำกล่าวของ Marshall (2000) และ Robbins (2005) ที่ว่าความไว้วางใจมีความสำคัญเพราะเป็นความต้องการทางด้านจิตใจ บุคคลมีความต้องการการคาดคะเน ความมั่นคง การคงอยู่และมีความรู้สึกปลอดภัย ประการที่สอง องค์การต้องการความภักดีของพนักงาน และความผูกพันเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากความไว้วางใจภายในองค์การมีความสัมพันธ์ทางบวก กับความผูกพันต่อองค์การในระดับสูง ความไว้วางใจจึงเป็นสิ่งสำคัญเพราะการที่บุคคลมีความผูกพันต่อองค์การนั้น จะเป็นตัวกำหนดให้องค์การบรรลุเป้าหมายและรักษาสมาชิกในองค์การให้คงอยู่กับองค์การ

องค์ประกอบที่ 2 ด้านการยอมรับนับถือ มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ยอมรับกฎ กติกาของทีม 2) ยอมรับความแตกต่าง 3) เคารพพบพบพหุหน้าที่ซึ่งกันและกัน และ 4) การเปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตาม แสดงให้เห็นว่า การยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน ทำให้ทีมงานเกิดความภาคภูมิใจและมีเกียรติ ได้รับการยอมรับจากสังคม ซึ่งการที่ผู้บริหารยอมรับ นับถือและให้ความสำคัญกับบุคลากรทุกระดับ การที่บุคคลมีการยอมรับนับถือซึ่งกันและกันแล้วจะส่งผลให้เกิดการยอมรับและเชื่อถือในความสามารถของกันและกัน สอดคล้องกับอำนาจ มีสมทรัพย์ (2553) ที่สรุปว่า การให้เกียรติและยอมรับซึ่งกันและกันเคารพในสิทธิอันพึงมีพึงได้ของตนเองและผู้อื่น ยอมรับในความแตกต่างของเพื่อนร่วมทีมและพร้อมที่จะทำงานร่วมกันด้วยความจริงใจและมีความสำคัญ กล่าวคือ คนทุกคนยอมรับซึ่งกัน ใช้จุดเด่นของกันและกันมาทำงานร่วมกันอย่างเต็มใจ ทำให้ผลของงานนั้นมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

องค์ประกอบที่ 3 ด้านเป้าหมาย มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) รับรู้และเข้าใจเป้าหมายร่วมกัน 3) ยึดมั่นในเป้าหมายการทำงาน และ 4) กำหนดกรอบเวลาแต่ละเป้าหมาย แสดงให้เห็นว่า ด้านเป้าหมายของทีม นั้น เป็นการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางขององค์กร ขับเคลื่อนองค์กรโดยใช้กระบวนการทางการบริหารและกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดหมายค่านิยม และแผนงาน โครงการ โดยมุ่งหวังว่าแผนงานและโครงการจะทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่กำหนด สอดคล้องกับสวอนส์เบิร์ก และสวอนส์เบิร์ก (Swansburg & Swansburg, 2002) ที่กล่าวว่า เป้าหมายของทีม นั้นเป็นสิ่งที่เป็นจุดหมายปลายทาง สิ่งที่มีให้เกิดขึ้นหรือสิ่งที่ต้องจัดทำให้ปรากฏ โดยกิจกรรมการกำหนดเป้าหมายของงานจะเกิดขึ้นเมื่อมีการพิจารณา และการให้ข้อมูลย้อนกลับในการปฏิบัติงาน บุคลากรจะนำเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงานไปร่วมประชุมปรึกษาหารือกัน ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างผู้บริหารกับผู้บังคับบัญชา

องค์ประกอบที่ 4 ด้านสื่อสาร มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) มีการสื่อสารแบบเปิดเผย 2) มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล 3) มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกทีม และ 4) รับฟังความคิดเห็นด้วยความจริงใจ แสดงให้เห็นว่า ด้านสื่อสารของทีม นั้น เป็นสิ่งสำคัญของมนุษย์เพราะเป็นกระบวนการที่ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนแสดงความเข้าใจ ความคิดของบุคคลในการบริหารงาน การสื่อสารเป็นลักษณะสำคัญในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งเป็นการนำข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ความต้องการ อารมณ์ ความรู้สึก และสิ่งต่าง ๆ จากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันโดยสามารถโต้ตอบ ตรวจสอบข้อสงสัยได้อย่างเปิดเผย ซึ่งในการทำงานร่วมกันในองค์กรจะต้องอาศัยการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งการสื่อสารที่ดีจะทำให้เกิดความพึงพอใจต่อกันและสามารถทำงานร่วมกันได้สำเร็จบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับกัญญ์วัญญ์ ธารีบุญ (2557) ที่กล่าวว่า การสื่อสาร หมายถึง การถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารของผู้นำ และสมาชิกในการพูด การเขียน กิริยาท่าทาง ได้แก่ การพูดคุยอย่างเปิดเผยจริงใจ การสนับสนุนให้มีการอภิปราย การวางแผนการทำงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยนข้อมูล การแสดงความคิดเห็นในหัวข้อ ปัญหาอย่างชัดเจน การส่งเสริมบรรยากาศการเชื่อมั่นและไว้วางใจให้สมาชิกทำงานและรับผิดชอบร่วมกัน

องค์ประกอบที่ 5 การสร้างความร่วมมือ มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน 2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วม 3) การปฏิบัติตามหน้าที่ และ 4) การประเมินผลการดำเนินงาน แสดงให้เห็นว่า การสร้างความร่วมมือของสมาชิกในองค์กรมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งจะต้องมีการสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน และในการสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างบุคคลสองฝ่าย คือผู้ขอความร่วมมือและผู้ให้ความร่วมมือ จะเกิดขึ้นได้เมื่อฝ่ายผู้ให้เต็มใจและยินยอมจะให้ความร่วมมือ ความร่วมมือจึงต้องทำร่วมกันด้วยความเต็มใจ ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน สอดคล้องกับ Plymouth State University (2003) ที่กล่าวว่า การร่วมมือว่าเป็นความสามารถในการสนับสนุนเพื่อนร่วมงานและทำงานกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายร่วมกัน และตัวบ่งชี้ของความร่วมมือ ประกอบด้วย 1) ความมุ่งมั่นพยายามที่จะร่วมมือ 2) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและการสื่อสารที่แสดงการเคารพผู้อื่น 3) การแสวงหาและสนับสนุนความเห็น ร่วมกันของกลุ่ม การตระหนักและรับรู้งาน

ของผู้อื่น 4) การตั้งเป้าหมายและจัดลำดับความสำคัญ ร่วมกับผู้อื่น และ 5) การทำตามสัญญาที่ได้ให้ไว้กับผู้อื่น

2. การพัฒนาตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ผลจากการพัฒนาตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ได้ตัวบ่งชี้จำนวน 22 ตัวบ่งชี้ อภิปรายว่า ได้ตัวบ่งชี้ทั้ง 22 ตัวบ่งชี้ได้มาจากวิธีการที่เป็นระบบ เป็นขั้นตอน ตามแนวคิดหรือทฤษฎีที่เชื่อถือได้ กล่าวคือ เริ่มจากผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ก่อนแล้วว่า จะนำตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่พัฒนาขึ้นไปใช้ประโยชน์ในเรื่องอะไร และอย่างไร โดยต้องการให้ได้ตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรทางการศึกษา จากนั้น ผู้วิจัยให้คำนิยามของตัวบ่งชี้โดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีจากการศึกษาเอกสาร ตำรา เพื่อให้ได้กรอบกว้าง ๆ จากการกำหนดองค์ประกอบเสียก่อน พร้อมกันนั้น ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการพัฒนาตัวบ่งชี้ ซึ่งได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามไปด้วย แล้วนำเข้าสู่กระบวนการสร้างตัวบ่งชี้ด้วยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อสร้างตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงขึ้นมา โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 5 โรงเรียน และจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ผู้วิจัยได้ผลจากการศึกษาภาคสนามมาสังเคราะห์ เพื่อให้ได้ตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูง และในขั้นตอนสุดท้าย ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้องค์กรสมรรถนะสูงโดยการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยการนำตัวบ่งชี้ไปสร้างเป็นแบบสอบถามแล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ จึงเชื่อมั่นได้ว่าการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่พัฒนาขึ้น เป็นตัวบ่งชี้ที่ให้สารสนเทศทั้งเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพซึ่งบ่งบอกสถานะของสิ่งที่มุ่งศึกษาหรือสะท้อนลักษณะของการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาลได้ในระดับหนึ่ง ทั้งนี้ การพัฒนาตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาลที่เป็นไปตามแนวคิดของนงลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ (2551) ที่ได้เสนอขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาตัวบ่งชี้ว่าประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์ (Statement of Purposes) ขั้นตอนที่ 2 การนิยามตัวบ่งชี้ (Definition) ขั้นตอนที่ 3 การรวบรวมข้อมูล (Data Collection) ขั้นตอนที่ 4 การสร้างตัวบ่งชี้ (Construction) และขั้นตอนที่ 5 การตรวจสอบคุณภาพตัวบ่งชี้ (Quality Check)

อีกทั้ง น่าจะเป็นตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงที่เป็นประโยชน์สำหรับการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ใช้ในการกำกับดูแลการดำเนินงาน และใช้ในการวางแผนการดำเนินงานทางการศึกษาเพื่อให้บรรลุผลตามต้องการ

3. การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล พบว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันแรกได้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านการไว้วางใจ องค์ประกอบด้านการยอมรับนับถือ องค์ประกอบด้านเป้าหมาย องค์ประกอบด้านการสื่อสาร และองค์ประกอบด้านการสร้างความร่วมมือ และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยนี้เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยซึ่งสอดคล้องกับ ไพวัล ไชยทองศรี (2558) ที่ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้

การทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน แสดงให้เห็นว่า โมเดลการวิจัยที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 73 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ ได้แก่ โมเดลองค์ประกอบหลักด้านการปฏิสัมพันธ์ โมเดลองค์ประกอบหลักด้านการมีเป้าหมายเดียวกัน โมเดลองค์ประกอบหลักด้านการมีภาวะผู้นำ โมเดลองค์ประกอบหลักด้านการมีส่วนร่วม และโมเดลองค์ประกอบหลักความรับผิดชอบร่วมกัน องค์ประกอบทั้งหมดนี้สามารถใช้วัดการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับกมลนิตย์ วิไลแสง (2559) ที่ได้วิจัยเรื่องประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ด้านความไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน ด้านการยอมรับนับถือ และด้านการมีส่วนร่วม ส่วนด้านการมีปฏิสัมพันธ์ มีประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมเป็นอันดับสุดท้าย ซึ่งได้สอดคล้องกับจรรยา เห็นงาม (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจในการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจในการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดระยอง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความไว้วางใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงาน ด้านการยอมรับนับถือ ซึ่งกันและกัน ด้านการสื่อสาร ด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ และด้านการมีเป้าหมายเดียวกัน ตามลำดับ สอดคล้องกับสุวรรณา พงษ์ผ่องพูล (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่องการทำงานเป็นทีมที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการทำงานเป็นทีมของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน 2) ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน และ 3) การทำงานเป็นทีมส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านเป้าหมายของทีม (X3), ด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกัน (X1), ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ (X5), ด้านการติดต่อสื่อสาร (X2), และด้านการยอมรับนับถือ (X4) สามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้ร้อยละ 55.50

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาตัวบ่งชี้ของการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงสังกัดเทศบาล ควรมีการวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้ในสังกัดอื่น ๆ ซึ่งอาจได้ตัวบ่งชี้ที่มีความแตกต่างออกไป เนื่องจากบริบทในการปฏิบัติงานมีความแตกต่างกัน
2. ควรศึกษาถึงรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Model) ระหว่างปัจจัยหรือตัวแปรที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล

เอกสารอ้างอิง

- กมลนิตย์ วิสัยแสง. (2559). ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูโรงเรียน
ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กัญวัญญ์ ชารีบุญ. (2557). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีม
ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จริยา เท็นงาม. (2559). ความพึงพอใจในการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในจังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จารุวัจน์ สองเมือง. (2559). การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. สืบค้นจาก
<http://tawasau.ftu.ac.th/jaruwut/?p=136>.
- ชยพล บุตรศาสตร์. (2554). การทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ. (2551). การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม: การพัฒนาและ
พัฒนาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม.
- บุลินธุ์ รุ่งเดช. (2556). การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพฑูริย์ ลินลารัตน์. (2560). ความเป็นผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ไพวัล ไซทองศรี. (2558). การพัฒนาตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิรัช สงวนวงศวาน. (2559). การจัดการและพฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ: ท้อป.
- สุวรรณา พงษ์ผ่องพูล. (2558). การทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- อำนวยการ มีสมทรัพย์. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานเป็นทีมกับการบริหารงานวิชาการ
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

-
- Cattell, R. B. (1948). Concepts and Methods in the Measurement of Group Syntality. *Psychological Review*. 55, 48-63.
- Homans, C. G. (1961). *Social Behavior: Its Elementary Forms*. New York: Harcourt Brace and World Moreman.
- Marshall, E. M. (2000). *Building Trust at the Speed Change: The Power of the Relationship Based Corporation*. New York: AMACOM.
- Plymouth State University. (2003). *Area of Concern/Targets for Growth Indicators*. [Online] Available: http://www.plymouth.edu/educate/growth_indicators.pdf
- Robbins, S. P. (2005). *Essentials of Organizational Behavior*. (8th ed.). New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Stogdill, R. M. (1974). *Handbook of Leadership: A survey of Theory and Research*. New York: Free Press.
- Swansburg, R. C. & Swansburg, R. J. (2002). *Introduction Management and Leadership for Nurse Manager*. (3th ed.). Boston: Jones and Bartlett publishers.

มหาวิทยาลัยนครกรุงเทพ

เกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ผลงานวิจัยเรื่อง

ตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล

โดย ปวีรินทร์ญา ผ่องแผ้ว, สุทธิพร พิชญกุล, กันต์ฤกษ์ คลังพทศ

ได้เข้าร่วมนำเสนอในงานประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยนครกรุงเทพ ประจำปี ๒๕๖๓

ณ มหาวิทยาลัยนครกรุงเทพ วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๓

(ผู้ช่วยคณบดีคณาจารย์ ดร.ประเสริฐ ประวิตรุ่งเรือง)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยนครกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
NORTH BANGKOK UNIVERSITY

95

การประชุมวิชาการระดับชาติ

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปี 2563

“ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ”
(Development of Human Resources to Economics and Digital Society)

วันศุกร์ที่ 27 มีนาคม 2563

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

ภาคโปสเตอร์: ฉบับที่ 1/2

Handwritten signature

เรื่อง	หน้า
ภาคโปสเตอร์ ด้านศึกษาศาสตร์ สหวิทยาการ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	
E0133 ตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล	ปัสรินญา ผ่องแผ้ว ฐิติพร พิชญกุล กนต์ฤทัย คลังพล 223
I0002 แนวทางการลดปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) บัตรสินเชื่อบุคคล ของธนาคาร ออมสิน	นลัทพร ศรีดา 231 ผศ.ดร.นภวรรณ คณานุกรักษ์
I0008 การศึกษาความพึงพอใจของช่างจัดดอกไม้ต่อการจัดดอกไม้ ด้วยการใช้ต้นไม้กระดาษ	ดร.รัฐ ชมภูพาน 245 ผศ.จุฬารัตน์ ศรีเมืองใหม่ผศ. เสริมศรี สงเนียม
T0001 พฤติกรรมหลักเสี่ยงการได้รับควันบุหรี่มือสองของประชาชน บริเวณชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี	มณฑิรา จรรย์ภรณ์พงษ์ 254 ศุภลักษณ์ วงศ์เพชร พัทธนา เอ็งบริบูรณ์ พงศ์ ใจดี
T0005 การศึกษาสภาวะที่เหมาะสมในการทำแห้งใบตองเพื่องานประดิษฐ์	อรอนงค์ ใจคำ 266 ดร.สุภา จุฬคุปต์ ดร.ปานฉัตต์ อินทร์คง
T0006 การศึกษาปริมาณน้ำตาลและหัวเชื้อผสมที่เหมาะสมในการผลิตโยเกิร์ต โพรไบโอติก	พงศสุระ ธัญญเจริญอนุกุล 274 อรวัลภ์ อุปถัมภานนท์ พิมพ์สิริ สุวรรณ
T0011 การพัฒนาคุณสมบัติคอนกรีตมวลเบาด้วยใยกล้วย	กิตติกร ศรีลานนท์ 285
T0019 การศึกษาวิธีการควบคุมที่เหมาะสมของวัคซีนในแบบจำลอง การแพร่ระบาด SIR	ชลธิชา คลองรั้ว 298 ศิริฉัตร ทิพย์ศรี อดิศักดิ์ เต็นเพชรหนอง

NBUE0133: ตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล
INDICATOR DEVELOPMENT FOR HIGH PERFORMANCE TEAMWORK AT MUNICIPAL
SCHOOL

ปัสรินญา ผ่องแผ้ว¹ วุฒิพร พิชญกุล¹ กันต์ฤทัย คลังพหล¹

¹ หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ

การเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในหลาย ๆ ด้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นับว่ามีบทบาทสำคัญในการบริหารงานของโรงเรียนให้มีคุณภาพ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียน บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอตัวบ่งชี้ของการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูง ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งพบว่า องค์กรประกอบของการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงมี 5 องค์ประกอบ คือ การไว้วางใจ การยอมรับนับถือ เป้าหมาย การสื่อสาร และการสร้างความร่วมมือ ซึ่งประกอบด้วยตัวบ่งชี้รวม 20 ตัวบ่งชี้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำสำคัญ: ตัวบ่งชี้ การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูง

Abstract

The world social has been ongoing changed rapidly, Local Administrative Organization had an important character in school administration to provide quality to strengthen the school. The purpose of this article is to present the indicators of high performance teamwork of schools under Local Administrative Organization consisted of 5 main components: Trust, Respect, Goal Communication and Cooperation which have 20 competency indicators in total. There indicators will be a guideline for developing a high-performance team of schools under Local Administrative Organization.

Keywords: Indicators, High performance teamwork

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนภาคส่วนอื่น ๆ ให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ความเปลี่ยนแปลงในรูปแบบต่าง ๆ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่เข้ามาในวิถีการดำเนินชีวิตของคน ในยุคปัจจุบันส่งผลให้หน่วยงาน สถานศึกษา องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ต้องปรับตัวให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ทำให้องค์กรสถานศึกษาได้รับผลกระทบ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. 2560) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ยึด "คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา" มุ่งสร้างคุณภาพชีวิต และสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคอนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มี

ความคิดสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาค้นทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ รวมถึงการสร้างคนให้ใช้ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม ส่วนแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) สถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นองค์กรที่เปิดรับความหลากหลายและความแตกต่างที่มากขึ้น พร้อม ๆ กับความจำเป็นในการสร้างให้เกิดความเป็นเอกภาพในองค์กร เพราะเอกภาพในองค์กรคือหัวใจของความสำเร็จ การทำงานเป็นทีมคือเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรสู่เป้าหมาย ด้วยเหตุนี้การสร้างเอกภาพ การทำให้เกิดทีมในการทำงานจึงเป็นโจทย์สำคัญสำหรับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษนี้ และประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ คนในยุคใหม่จะเป็นกลุ่มคนที่ไม่ยึดติดกับที่ทำงาน มีความพร้อมที่จะเปลี่ยนงานใหม่ได้ตลอดเวลา และนิยมที่จะทำงานแบบอิสระมากกว่า ดังนั้น รูปแบบการบริหารจัดการจึงมีความท้าทายผู้บริหารในการปรับตัวให้เข้ากับทีมงานรุ่นใหม่ (จารุวัจน์ สองเมือง. 2559)

ดังนั้น การบริหารงานโดยยึดหลักการทำงานร่วมกันเป็นทีม สร้างทีมงานให้แข็งแกร่งโดยเน้นให้บุคลากรทุกคนเห็นความสำคัญของกระบวนการในการทำงานเป็นทีม เพื่อให้หน่วยงานบรรลุวัตถุประสงค์ องค์กรยังมีอิทธิพลต่อบรรยากาศการทำงานด้วย การรวมตัวต้องอาศัยความเข้าใจ ความผูกพัน และความร่วมมือซึ่งกันและกันของสมาชิกในทีมงาน แต่ละคนสามารถทำงานร่วมกันจนประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ การทำงานเป็นทีม ซึ่งหมายถึงกลุ่มบุคคลที่ทำงานร่วมกัน มีรูปแบบการทำงานแบบเดียวกัน มีการปรึกษาหารือ ประสานงานกันอย่างมีระบบ มีความเข้าใจถึงระบบการทำงานเป็นทีม การร่วมมือร่วมใจจัดปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น รู้ถึงเทคนิควิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน ช่วยให้องค์กรประสบความสำเร็จ บุคลากรมีความสุขในการทำงาน (ชยพล บุตรศาสตร์. 2554) จากที่กล่าวมา หากนำแนวคิดการทำงานเป็นทีมมาพัฒนาในการบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยการสร้างและพัฒนาเป็นตัวบ่งชี้ของการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงสำหรับโรงเรียนย่อมนำมาซึ่งตัวบ่งชี้ที่ใช้สำหรับการบริหารจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพ โดยผ่านกระบวนการทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วมของทีมงานที่มีสมรรถนะสูง เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมที่สุด ประกอบการเลือกดำเนินการในการบริหารโรงเรียนให้เกิดคุณภาพที่เหมาะสมต่อไป

การศึกษาของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 มาตรา 289 วรรคสอง กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิจัดการศึกษา อบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ แต่ต้องไม่ขัดต่อมาตรา 43 และมาตรา 81 ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ และวรรคสาม การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นตามวรรคสองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นด้วย

มาตรา 43 และมาตรา 81 คือ บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติและรัฐต้องจัดการศึกษา อบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 มาตรา 17 มาตรา 18 กำหนดให้เทศบาลพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และ กรุงเทพมหานคร มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะด้านการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน เพื่อให้การบริหารการศึกษาของท้องถิ่นเป็นไปโดยเหมาะสม ทางราชการจึงได้กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาท้องถิ่น โดยกำหนดให้ส่วนกลางมีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของหน่วยท้องถิ่นและให้ท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาโดยตรง หน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทำหน้าที่ช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินงานการกระจายการศึกษาไปสู่ท้องถิ่น เป็นวิธีที่จะทำให้ประชาชนได้มองเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น และทำให้การพัฒนาการศึกษาเป็นไปอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น นอกจากนี้แล้วการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปสู่ท้องถิ่นยังทำให้ระบบการบริหารการศึกษามีความสอดคล้องกับระบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้นด้วย แนวคิดดังกล่าว กระทรวงมหาดไทย จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานโดยแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบระหว่างองค์กรปกครองส่วนกลางและหน่วยการปกครองท้องถิ่น ไว้ดังนี้คือ 1) กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่และความรับผิดชอบควบคุม ส่งเสริม ในด้านธุรการเกี่ยวกับนโยบายและการจัดการศึกษาของท้องถิ่นให้เป็นไปตามเป้าหมาย จัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลางเป็นหน่วยประสานงานกับหน่วยราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้คำแนะนำส่งเสริมและช่วยเหลือหน่วยการปกครองท้องถิ่นในการแก้ปัญหา อุปสรรค และข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย 2) กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะ การจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล (ก.ท.) มีหน้าที่ส่งเสริมการบริหารงานบุคคล โดยกำหนดมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการคัดเลือก การบรรจุแต่งตั้ง การย้าย การโอน การรับโอน การเลื่อนระดับ การเลื่อนขั้นเงินเดือน มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยและการดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์ และการให้ออกจากราชการ

ดังนั้น โรงเรียนที่สังกัดเทศบาลในที่นี้ จึงเป็นโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาตามหลักเกณฑ์การกระจายอำนาจของกระทรวงศึกษาธิการ

การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูง

ความหมายการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูง

การทำงานเป็นทีมมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร ทำให้วัตถุประสงค์ขององค์กรบรรลุเป้าหมาย มีอิทธิพลต่อบรรยากาศการทำงานขององค์กร ต้องอาศัยการทุ่มเทความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ของผู้ปฏิบัติงาน และมีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติภารกิจที่มีประสิทธิภาพในช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงองค์กร เพื่อส่งผลให้องค์กรเจริญก้าวหน้า มีนักวิชาการกล่าวถึงการทำงานเป็นทีม ไว้หลากหลาย เช่น ดิเรก วรรณเดียง (2552) กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ทำงานร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์กัน หรือมีการติดต่อสื่อสารกันระหว่างสมาชิกในทีมงาน ช่วยกันทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพและผู้ร่วมทีมต่างมีความพอใจในการทำงานนั้น ทิศนา แชมมณี (2550) กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง คนตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ที่มีสัมพันธ์กันซึ่งกัน จะใกล้ชิดกันมาร่วมดำเนินกิจกรรมทั้งหลายให้บรรลุเป้าหมายในทิศทางเดียวกัน สนับสนุน ช่วยเหลือ เอาใจใส่ซึ่งกัน

100.

และกัน สอดคล้องกับ ปาร์เกอร์ (Parker, 1990) ที่กล่าวไว้ว่าการทำงานเป็นทีม หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันเพื่อปฏิบัติงานให้เสร็จสมบูรณ์ และคนกลุ่มนี้ยอมรับในวิธีการทำงานร่วมกัน มีวิธีเดียวกัน คือ การทำงานร่วมกัน โดยสรุป การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูง จึงหมายถึง การรวมกลุ่มของบุคคลเพื่อร่วมกันทำงานอย่างมีหลักการ มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน การมีส่วนร่วมของทีมในการคิด การปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์กร โดยแสดงออกถึงความสามารถในการเลือกใช้ทักษะในการปฏิบัติงาน อันส่งผลต่อความสำเร็จของประสิทธิผลของงานบรรลุตามเป้าหมายขององค์กรได้

องค์ประกอบของการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูง

จากที่กล่าวมาการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูง เป็นการทำงานร่วมกันของสมาชิกในทีม ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมและความรู้สึกร่วมกัน การปฏิบัติงานมุ่งเน้นผลงานและความร่วมมือของสมาชิก มีโครงสร้างการกำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ ขวัญและกำลังใจในกลุ่ม เพื่อเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาในการก้าวเข้าสู่การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูง โรมิก (Romig, 1996) ได้เสนอองค์ประกอบของการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงไว้ 10 ประการ ได้แก่ 1) การสร้างสรรคของทีม 2) การติดต่อสื่อสารภายในทีม 3) การประชุมทีม 4) การจัดการความขัดแย้ง 5) ค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจของทีม 6) การกำหนดเป้าหมายของทีม 7) บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และทีมองค์กร 8) การแก้ไขปัญหาของทีม 9) การตัดสินใจของทีม และ 10) การปรับปรุงกระบวนการทำงาน วาร์เนย์ (Varney, 1977) กล่าวว่า องค์ประกอบของทีมที่ดีต้องมีการไว้เนื้อเชื่อใจ มีบรรยากาศการสนับสนุนซึ่งกันและกัน การติดต่อสื่อสารที่ดี มีวัตถุประสงค์ของทีม การแก้ปัญหาความขัดแย้งได้ดี การใช้ทรัพยากรของแต่ละคนในกลุ่มให้ได้รับประโยชน์มากที่สุด มีวิธีการควบคุมทีมงานที่ดีและนำเอาสิ่งแวดล้อมภายนอกองค์กรมาสนับสนุน ได้แก่ ความเป็นอิสระ การสนับสนุน และนับถือความแตกต่างของบุคคล

จากโครงสร้างองค์ประกอบ จะเห็นได้ว่าการทำงานเป็นทีมเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก ตั้งแต่สังคมระดับเล็กไปจนถึงใหญ่ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างทีมงานและทำงานเป็นทีม ผู้บริหารในทุกองค์กรให้ความสำคัญของการทำงานเป็นทีม เนื่องจากการทำงานเป็นทีมจะต้องระดมความคิดและความสามารถที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคลมาประสานสอดคล้องกัน

จากแนวคิดเรื่ององค์ประกอบการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของนักวิชาการ เมื่อนำมาสังเคราะห์และวิเคราะห์จะพิจารณาได้ว่า องค์ประกอบของการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถนำองค์กรก้าวไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ที่สำคัญคือ สามารถสร้างความพึงพอใจแก่บุคลากรอย่างยั่งยืน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีองค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการไว้วางใจ ด้านการยอมรับนับถือ ด้านเป้าหมาย ด้านการสื่อสาร และด้านการสร้างความร่วมมือ

ความหมายของตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ (Indicators) เป็นสิ่งที่แสดงสภาวะหรือสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไป หรือสะท้อนลักษณะการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ในภาษาไทยมีคำที่นำมาใช้ในความหมายเดียวกับคำว่า ตัวบ่งชี้ อยู่หลายคำ เช่น ดัชนี ตัวชี้้นำ ตัวชี้วัด และเครื่องชี้วัด เป็นต้น เช่นเดียวกับนักวิชาการที่ให้ความหมายของตัวบ่งชี้ไว้ต่าง ๆ กัน ดังเช่น ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคณะ (2551) ได้ให้ความหมายของตัวบ่งชี้ว่าเป็นเครื่องมือวัดที่ใช้แปลงลักษณะที่เป็นนามธรรมหรือเชิงคุณภาพของสิ่งหนึ่ง ให้กลายเป็นรูปธรรม และในเชิงปริมาณที่สามารถบอกทิศทางและปริมาณที่

เปลี่ยนแปลงไปได้ โดยตัวบ่งชี้หนึ่งสามารถสะท้อนลักษณะเพียงบางประการของสิ่งนั้น สอดคล้องกับ นิเวศน์ สุขประเสริฐ (2553: 12) ได้ให้ความหมาย ตัวบ่งชี้ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการดำเนินงาน โดยมีองค์ประกอบที่แสดงถึงลักษณะหรือปริมาณของสภาพที่ต้องการศึกษา ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ค่าของตัวบ่งชี้/แสดง/ระบุ/บ่งบอกถึงสภาพที่ต้องการศึกษาเป็นองค์รวม แต่มีความชัดเจนเพียงพอที่จะใช้ในการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อประเมินสภาพที่ต้องการศึกษาได้ และใช้การเปรียบเทียบระหว่างช่วงเวลาที่แตกต่างกันเพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของที่ต้องการศึกษา เช่นเดียวกับแนวคิดของ จอห์นสโตน (Johnstone, 1981) ได้สรุปว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง สารสนเทศที่บ่งบอกปริมาณเชิงสัมพันธ์ หรือสภาวะของสิ่งที่มุ่งวัดในเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยไม่จำเป็นต้องบ่งบอกสภาวะที่เจาะจงหรือชัดเจน แต่บ่งบอกหรือสะท้อนของสถานการณ์ที่เราสนใจเข้าไปตรวจสอบอย่างกว้าง ๆ หรือให้ภาพเชิงสรุปโดยทั่วไป ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต

การพัฒนาตัวบ่งชี้

การพัฒนาตัวบ่งชี้จะมีประโยชน์มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจแต่ละประเด็นให้มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการนำตัวบ่งชี้ไปใช้ จึงต้องมีการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ในขั้นตอนการสร้างต้องคำนึงถึงหลักการทางทฤษฎีควบคู่ไปกับประโยชน์ที่จะนำไปใช้ นางลักษณ์ วิรัชชัย; และคณะ (2551) ได้สรุปขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาตัวบ่งชี้ว่ามี 6 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ (Statement of Purposes) 2) การนิยามตัวบ่งชี้ (Definition) 3) การรวบรวมข้อมูล (Data Collection) 4) การสร้างตัวบ่งชี้ (Construction) 5) การตรวจสอบคุณภาพตัวบ่งชี้ (Quality Check) และ 6) การจัดเข้าบริบทและการนำเสนอรายงาน (Contextualization and Presentation) จากขั้นตอนทั้ง 6 ขั้นตอน การกำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดล่วงหน้าว่าจะนำตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ประโยชน์ในเรื่องอะไร อย่างไร เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นได้ การให้นิยามเชิงปฏิบัติการ (Pragmatic Definition) กรณีที่มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรย่อยที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้ ซึ่งนักวิจัยใช้วิจารณ์ญาณและประสบการณ์คัดเลือกตัวแปรจากฐานข้อมูล นำมาพัฒนาตัวบ่งชี้ โดยกำหนดวิธีการรวมตัวแปรย่อยและกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรย่อย จึงอาจได้นิยามที่ลำเอียงเพราะไม่มีการอ้างอิงทฤษฎี หรือตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ในการกำหนดตัวบ่งชี้เชิงทฤษฎี หรือการใช้กรอบทฤษฎีประกอบ ในการเลือกตัวแปร และกำหนดนิยามตัวแปรย่อยแต่ละตัว จึงต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม โดยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญพิจารณาประกอบการตัดสินใจด้วยการพัฒนาตัวบ่งชี้โดยใช้นิยามเชิงประจักษ์ (Empirical Definition) จะมีลักษณะใกล้เคียงกับนิยามเชิงทฤษฎีเพราะเป็นนิยามที่นักวิจัยกำหนดว่าตัวบ่งชี้ประกอบด้วย ตัวแปรย่อยอะไร และกำหนดรูปแบบวิธีการรวมตัวแปรให้ได้ตามตัวบ่งชี้ โดยมีทฤษฎี เอกสารวิชาการ หรืองานวิจัยเป็นพื้นฐาน การกำหนดน้ำหนักของตัวแปรแต่ละตัวที่จะนำมารวมกันในการพัฒนาตัวบ่งชี้ขึ้นไม่ได้อาศัยแนวคิดทฤษฎีโดยตรง แต่อาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วย

ตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูง

จากการศึกษา สังเคราะห์ และวิเคราะห์การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูง การสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องมีเกณฑ์พิจารณาจากองค์ประกอบของการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูง และตัวบ่งชี้ที่สร้างขึ้นตามหลักการที่กล่าวมาข้างต้น จากโครงสร้างการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูง โดยมีองค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการไว้วางใจ 2) ด้านการยอมรับนับถือ 3) ด้าน

เป้าหมาย 4) ด้านการสื่อสาร และ 5) ด้านการสร้างความร่วมมือและจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีของ ร็อบบินส์; และ คูลเตอร์ (2559) อำนวย มีสมทรัพย์ (2553) โฮแมนส์ (Homans, 1961) เบลก; และ มุตัน (Blake; & Moutom, 1991) และ สโตกคิลล์ (Stogdill, 1974) นำมาสังเคราะห์เป็นตัวบ่งชี้แต่ละองค์ประกอบ ดังนี้ 1. ด้านการไว้วางใจ มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) คุณงามความดี 2) ความสามารถ 3) รักษาความเชื่อมั่น 4) การยึดหลักคุณธรรม 2. ด้านการยอมรับนับถือ มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ยอมรับกฎ กติกาของทีม 2) ยอมรับความแตกต่าง 3) เคารพบทบาทหน้าที่ซึ่งกันและกัน 4) การเปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตาม 3. ด้านเป้าหมาย มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) รับรู้และเข้าใจ เป้าหมายร่วมกัน 3) ยึดมั่นในเป้าหมายการทำงาน 4) กำหนดกรอบเวลาแต่ละเป้าหมาย 4. ด้านการสื่อสาร มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) มีการสื่อสารแบบเปิดเผย 2) มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล 3) มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกทีม 4) รับฟังความคิดเห็นด้วยความจริงใจ 5. ด้านการสร้างความร่วมมือ มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน 2) การส่งเสริมการมีส่วนร่วม 3) การปฏิบัติตามหน้าที่ 4) การประเมินผลการดำเนินงาน

สรุปได้ว่า ตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 5 องค์ประกอบ คือ ด้านการไว้วางใจ ด้านการยอมรับนับถือ ด้านเป้าหมาย ด้านการสื่อสาร และด้านการสร้างความร่วมมือ โดยจำแนกเป็นตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูงแต่ละองค์ประกอบมี 4 ตัวบ่งชี้ รวมทั้งสิ้น 20 ตัวบ่งชี้

การตรวจสอบคุณภาพตัวบ่งชี้

การตรวจสอบคุณภาพตัวบ่งชี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น โดยใช้หลักการตรวจสอบความเที่ยง (Validity) ความเชื่อมั่น (Reliability) ความเป็นไปได้ (Feasibility) ความเป็นประโยชน์ (Utility) ความเหมาะสม (Appropriateness) ความเชื่อถือได้ (Credibility) เพื่อได้ตัวบ่งชี้ที่มีคุณภาพที่มีลักษณะทันสมัย ทันเหตุการณ์ เหมาะสมกับเวลาและสถานที่ตรงกับความต้องการ หรือจุดมุ่งหมายของการใช้งาน มีเกณฑ์การวัดอย่างเที่ยงตรง มีความเป็นกลาง เป็นสารสนเทศเชิงปริมาณที่ใช้เปรียบเทียบกันได้ ไม่ว่าจะเป็นการเปรียบเทียบระหว่างจังหวัด ระหว่างเขตในประเทศใดประเทศหนึ่ง มีความเป็นปรนัยและใช้ปฏิบัติได้จริง ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญมาก ในการนำเสนอรายงาน นักวิจัยต้องวิเคราะห์ข้อมูลให้ได้ค่าของตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมกับบริบท (Content) ตามระดับจังหวัด อำเภอ โรงเรียน หรือประเภทบุคลากร หรือตีความในระดับมหภาค แล้วจึงรายงานค่าของตัวบ่งชี้ให้ผู้เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประโยชน์จากตัวบ่งชี้การศึกษาได้อย่างถูกต้อง จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การพัฒนาและการตรวจสอบตัวบ่งชี้ มีวิธีการหลายแนวทาง ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของนักวิจัยให้เป็นไปตามบริบท ตามหลักการตรวจสอบความเหมาะสม เมื่อนำมา สังเคราะห์ สรุปได้ว่า มีหลักการสำคัญอยู่ 4 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดหรือนิยามตัวบ่งชี้ 2) การเลือกตัวแปรที่จะใช้ในการสร้างตัวบ่งชี้ 3) การรวมตัวแปรให้เป็นตัวบ่งชี้ที่เหมาะสม และ 4) การกำหนดน้ำหนักให้กับตัวแปรแต่ละตัวที่จะนำมารวมเป็นตัวบ่งชี้

บทสรุป

จากการศึกษานี้ สรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับตัวบ่งชี้และโครงสร้างองค์ประกอบของการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูง สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นองค์กรแห่งการทำงานเป็นทีมที่มีสมรรถนะสูง จากองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบ คือ ด้านการไว้วางใจ ด้านการยอมรับนับถือ ด้านเป้าหมาย ด้านการสื่อสารและด้านการสร้างความร่วมมือ โดยมีตัวบ่งชี้สมรรถนะแต่ละองค์ประกอบ ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเป็นไปตามแผนและนโยบาย

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ในยุคปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- จารุวัจน์ สองเมือง. (2559). การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. จาก <http://tawasau.ftu.ac.th/jaruwut/?p=136>.
- ชยพล บุตรศาสตร์. (2554). การทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคณะ. (2551). การวิจัยขั้นสูง. เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตร การวิจัยขั้นสูง เล่ม 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ดิเรก วรจนเศียร. (2552). รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนในเครือข่ายสารสนเทศเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. 2(2): 1-4.
- ทศนา เขมมณี. (2550). รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย; และคณะ. (2551). การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม: การพัฒนาและพัฒนาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม.
- นิวัฒน์ สุขประเสริฐ. (2553). การพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2560). ความเป็นผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อานวย มีสมทรัพย์. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานเป็นทีมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- Blake, R. R.; & Mouton, T. S. (1991). The Managerial Grid. Houton, Tex: Gulf Publishing.
- Homans, C. G. (1961). Social Behavior: Its Elementary Forms. New York: Harcourt Brace and World Moreman.
- Johnstone, J. N. (1981). Indicators of Education Systems. London: The Anchor Page.
- Parker, G. M. (1990). Team Players and Team Work: The New Competitive Business Strategy. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Robbins, S. P.; & Coulter, M. (2559). การจัดการและพฤติกรรมองค์กร. แปลโดย วิรัช สงวนวงศ์วาน. กรุงเทพฯ: ท้อป.
- Romig, D. A. (1996). Break through Teamwork: Outstanding Result Using Structured Teamwork. Chicago, IL: Irwin.

Stogdill, R. M. (1974). Handbook of Leadership: A Survey of Theory and Research. New York, NY: Free Press.

Varney, G. (1977). Organization Development for Managers. New York: Addison-Wesley.

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
NORTH BANGKOK UNIVERSITY

● วิทยาเขตสะพานใหม่
6/999 ซ.พหลโยธิน 52 ถ.พหลโยธิน แขวงคลองถนน เขตสายไหม
กรุงเทพฯ 10220 Tel. 0-2972-7200 Fax. 0-2972-7751

● วิทยาเขตรังสิต
59 ต.รังสิต-นครนายก (คลอง 3) อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12130
Tel. 0-2533-1000 Fax. 0-2533-1020

www.northbkk.ac.th

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์   กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม
 ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล .

ชื่อนักศึกษา   ประทีป หับโพน

รหัสประจำตัว   56B74650109

ปริญญา   ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชา   การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... Sr ..... ประธาน

(อาจารย์ ดร.ศักดิ์ สถาพรวงษา)

..... Dr. Orsa ..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรุงธรรม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... Dr. Choe ..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ช่อเพชร เบ้าเงิน)

..... Dr. Orsa ..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา โชติสุกานต์)

..... Dr. Orsa ..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรุงธรรม)

..... Sr ..... กรรมการและเลขานุการ

(อาจารย์ ดร.ศักดิ์ สถาพรวงษา)

..... Dr. An ..... ผู้ทรงคุณวุฒิ

(อาจารย์ ดร.แอนจิรา ศิริภิรมย์)

..... Dr. Muri ..... ผู้ทรงคุณวุฒิ

(ดร.มยุรี แพร์หลาย)

..... Dr. Sirinich .....
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิช ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่... 24 ..... เดือน ..... เมษายน ..... พ.ศ. ... 2563 .....

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ของโรงเรียน สังกัดเทศบาล	
ชื่อนักศึกษา	ประทีป หับโพน	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
รหัสประจำตัว	56874650109	
ปริญญา	ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต	ลงชื่อ.....
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา	(<u>Dr. Orsa Jorjorn</u>)
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.ศักดิ์ดา สถาพรจนา	คณาจารย์
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรุงธรรม	อาจารย์ที่ปรึกษา
		22 พ.ค. 2563
		วันที่.....

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน สังกัดเทศบาล 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน สังกัดเทศบาล 3) พัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน สังกัดเทศบาล และ 4) ตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน สังกัดเทศบาล มีวิธีดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน มี 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือ คือ แบบศึกษาเอกสาร มีค่าความตรงอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา และขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 340 คน ด้วยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม มีค่าความตรงอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 มีค่าความเที่ยง 0.82 วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 289 คน ด้วยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม มีค่าความตรงอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 และมีค่าความเที่ยง 0.89 วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า $PNI_{Modified}$ และ 3) พัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยการวิเคราะห์ SWOT และตาราง TOWS Matrix วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และ 4) ตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม โดยการตรวจสอบเชิงคุณภาพ ด้วยการสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน ด้วยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ มีค่าความตรงอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการตรวจสอบเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 289 คน เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม มีค่าความตรงอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 ค่าความเที่ยง 0.91 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบเชิงยืนยันความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน สังกัดเทศบาล พบว่ามี 5 องค์ประกอบหลัก 12 องค์ประกอบย่อย และโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 มีค่า Chi-Square = 27.66, df = 26, p-value = 0.38, GFI = 0.99, AGFI = 0.96 และ RMSEA = 0.01

2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน สังกัดเทศบาล พบว่า สภาพปัจจุบัน ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับ ดังนี้ ด้านกฎหมาย ด้านธรรมาภิบาล ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านมนุษยธรรม ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับ ดังนี้ ด้านธรรมาภิบาล ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย และด้านมนุษยธรรม และเมื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกันเพื่อหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น เรียงจากค่าสูงสุดไปต่ำสุด ได้ดังนี้ ด้านมนุษยธรรม คือ การบริจาค ด้านสิ่งแวดล้อม คือ การดูแลสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ คือ คุณภาพของผลผลิต ด้านธรรมาภิบาล คือ การมีส่วนร่วม และด้านกฎหมาย คือ การปฏิบัติตามกฎหมาย

3. กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน สังกัดเทศบาล พบว่า วิสัยทัศน์ กำหนดได้ว่า “สถานศึกษาบริหารด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้ทรัพยากรการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ตามกฎหมายและปทัสถานทางสังคม สร้างระบบอาสาสมัครและการบริจาค คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและบริหารภายใต้หลักธรรมาภิบาลทั้งองค์การ” และมี 5 พันธกิจ 5 เป้าประสงค์ และ 5 กลยุทธ์หลัก 12 กลยุทธ์รอง 35 แนวทางปฏิบัติ

4. การตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน สังกัดเทศบาล พบว่า การตรวจสอบเชิงคุณภาพ วิสัยทัศน์กำหนดได้ว่า “บริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้ทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างจิตอาสา บริการสาธารณะ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตามหลักนิติธรรม ปทัสถานทางสังคม และธรรมาภิบาล” มี 5 พันธกิจ 5 เป้าประสงค์ 5 กลยุทธ์หลัก 12 กลยุทธ์รอง 30 แนวทางปฏิบัติ และมีความถูกต้องเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และการตรวจสอบเชิงปริมาณ พบว่า มีความถูกต้องและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : กลยุทธ์ การบริหารสถานศึกษา ความรับผิดชอบต่อสังคม

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ..... Sr
(.....อ.นาง.ดีกานา สักมาภานา.....)

อาจารย์ที่ปรึกษา.....เพ็ญทิพย์
วันที่.....22 พ.ค. 2563.....

Thesis Title	Administrative Strategy with School Social Responsibility under the Municipality	
Student	Pratheep Tuptone	
Student ID	56B74650109	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
Degree	Doctor of Education	ลงชื่อ..... ๒
Field of Study	Educational Administration	(อ.ภ.ดกม สัตหภาพชาน)
Thesis Advisor	Dr.Sakda Sathapornwachana	
Thesis Co- Advisor	Associate Professor Dr.Orasa Charoontham	วันที่..... 22 พ.ค. 2563

ABSTRACT

The purpose of this research was to: 1) study a confirmatory factor analysis of social responsibility, 2) study the current and desirable conditions of school administration, 3) develop school administration strategies, and 4) examine school administration strategies. This research had four methodologies. 1) Study a confirmatory factor analysis of the social responsibility of schools by studying the social responsibility components of schools using related documents. The tool was a document study form. The validity was between 0.80 - 1.00 by analyzing the content and confirmatory factor analysis. The sample consisted of 340 school administrators selected using the multi-stage random sampling method. The instrument was a questionnaire with an IOC value of 0.80 - 1.00 and with a reliability of 0.82. The data were analyzed using the program. 2) Study the current and desirable administrative conditions using social responsibility of the schools under the municipality. The sample size was 289 schools and they were selected using the multistage sampling method. The instrument used in the research was a questionnaire with an IOC value of 0.80-1.00. The reliability value was 0.89. The statistics used in the data analysis involved data analysis questionnaires for finding the mean, standard deviation, and requirements by $PNI_{Modified}$. 3) Develop administrative strategies for social responsibility of the schools under the municipality to outline the strategy with SWOT analysis. And 4) Examine the administrative strategies, namely their quality, using focus group discussions involving 15 experts who were selected using purposive sampling. The research instrument was interviews with an IOC value of 0.80 - 1.00 and quantitative examination. The sample of 289 school administrators was selected using the multi - stage sampling method. The instruments included questionnaires, with an IOC value of 0.80 - 1.00. The reliability was 0.91. The data were analyzed with $\bar{X}$ and S.D. values.

The results of the research were as follows:

1. The confirmatory factor analysis of the social responsibility of the schools under the municipality included 5 major elements and 12 minor elements which the modelling confirmatory result analysis showed was agreeable with the empirical data at the statistical significance level of 0.01, with Chi-Square = 27.66, df = 26, p-value = 0.38, GFI = 0.99, AGFI = 0.96, RMSEA = 0.01.

2. The study of the current conditions showed that the overall level is high for every aspect as follows: law, good governance, economy, environment and humanity. The study of the desirable administrative conditions showed that, overall, the levels were highest for every aspect as follows: good governance, economy, law, environment and humanity. The needs for administrative strategies for social responsibility contained the index values of needs, arranged from the highest to the lowest, as humanity is donation, environment is environmental protection, economy is quality of products, good governance is participation, and law is lawfulness.

3. The development of the administrative strategies for social responsibility of the schools under the municipality consisted of the vision "The strategy for school administration with social responsibility towards schools under the municipality found that the vision can be determined by educational institutions and managed with social norms. Assemble volunteers and build a donation system that focuses on the environment and manage the organization using the principles of good governance." The mission had 5 items, the objective had 5 items, the strategy had 5 main strategies 12 secondary strategies as well as 35 practice guidelines.

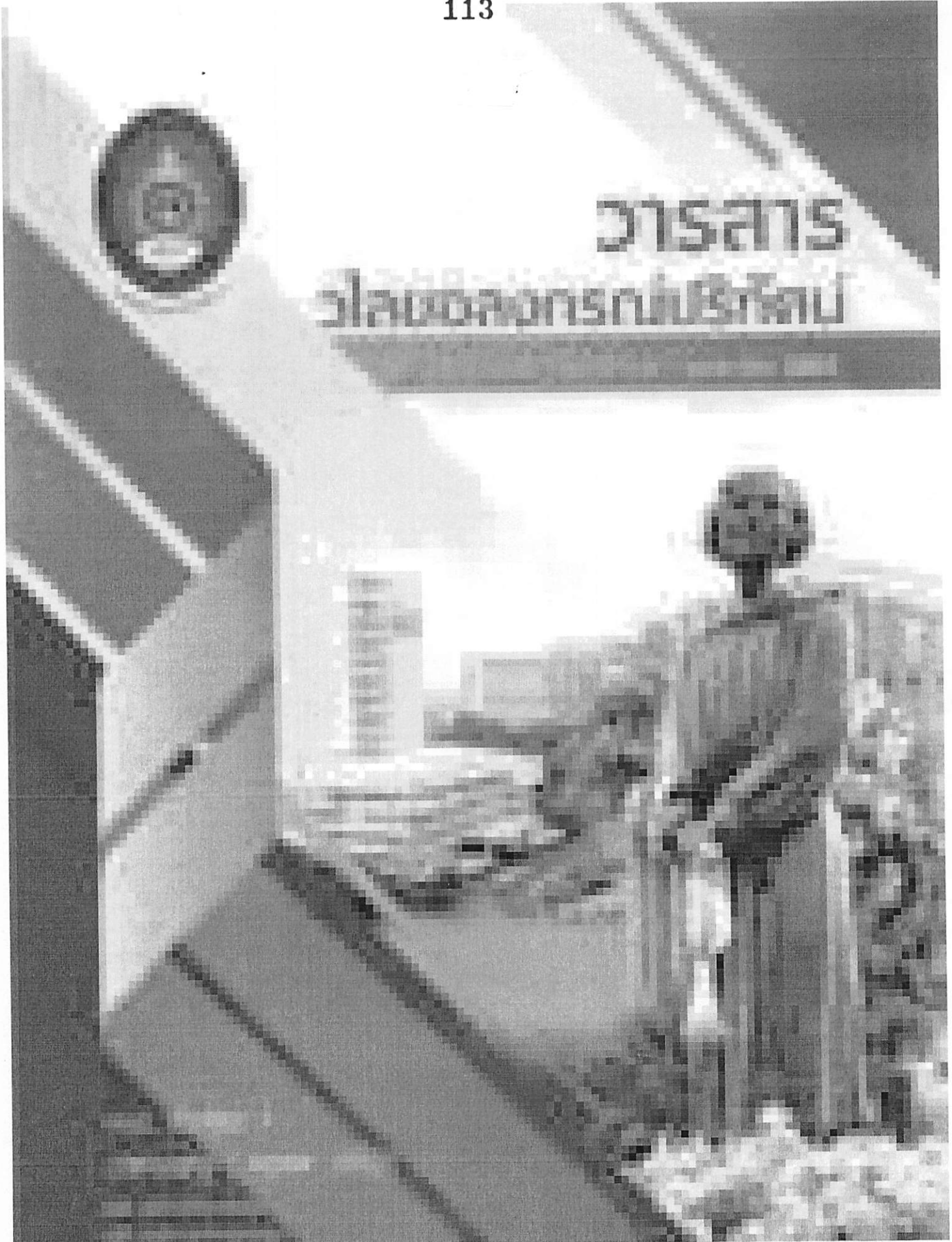
4. The administrative strategies for corporate social responsibility of the schools under the municipality were inspected both qualitatively and quantitatively. The qualitative inspection experts stated: "The qualitative inspection can be determined by educational institutions and managed with social norms. Bringing volunteers, public services, and environmental conservation to serve the rule of law, social norms and good governance that consists of 5 visions, 5 goals, 5 main strategies, 12 secondary strategies, and 30 best practices which were all rated at the highest level." The mission had 5 items, the objectives had 5 items, the strategy had 5 main strategies, 12 secondary strategies and 30 best practices with every aspect rated at the highest level. The quantitative examination found that the strategy for school management with social responsibility was correct with possibility at the highest level, and suitability and usefulness at high levels.

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

Keywords: Strategy, School Administrative, Social Responsibility

ชื่อ.....
 (อ.ดร.ดังกต ศักดิ์พานิช)
 จันทบุรี
 อาจารย์ที่ปรึกษา.....
 วันที่ 22 พ.ค. 2553

INDICATOR DEVELOPMENT OF HIGH PERFORMANCE TEAMWORK FACTOR OF MUNICIPALITY SCHOOL**114**

Pachsarinya Pongpaew, Thitiporn Picchayakul, Kanreutai Klangphahol
13-26

 pdf (ภาษาไทย)

STUDY CURRENT CONDITIONS AND DESIRABLE CONDITIONS OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY ADMINISTRATION OF SCHOOLS UNDER MUNICIPALITIES

Pratheep Tuptone, Sakda Sathapornwachana, Orasa Charoontham
27-40

 pdf (ภาษาไทย)

PANJOL MAMUAD RITUAL PERFORMANCE OF SURIN PROVINCE

Pimwalee Deesom, Savaparr Vechsurak
41-55

 pdf (ภาษาไทย)

A STUDY OF THE RELATIONSHIP BETWEEN BRAND EQUITY AND BUYING DECISION TOWARDS SMARTPHONE (IPHONE) OF CUSTOMERS IN BANGKOK METROPOLITAN AREA

Ubon Maiphoom
56-65

 pdf (ภาษาไทย)

COMMUNITY PARTICIPATION ON FACEBOOK PAGE DEVELOPMENT FOR BANNA MUANG COMMUNITY TOURISM IN CHARTTRAKARN DISTRICT, PHITSANULOK PROVINCE

Bussaba Hinthao, Orawan Pairojwoottipong , Wachiraporn Kaewchanchay
66-82

 pdf (ภาษาไทย)

ATTITUDE OF EMPLOYEES REGARDING THE QUALITY OF LIFE AND WELL-BEING OF NIGHT SHIFT EMPLOYEES: A CASE STUDY OF AN OIL REFINERY IN THE EASTERN REGION

Wannapa Luekitinan
83-92

 pdf (ภาษาไทย)

Participation in improving the quality of village water supply Klongnamsai Sub-district, Aranyaprathet District, Srakaew Province

Janon srigate, พรนภา เตียสทธิกุล, Benjapa Kaithong

การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษา ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล

STUDY CURRENT CONDITIONS AND DESIRABLE CONDITIONS OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY ADMINISTRATION OF SCHOOLS UNDER MUNICIPALITIES

ประทีป ทับโพน^{1*} ศักดา สถาพรวงษา¹ และอรรสา จรุงธรรม¹
Pratheep Tuptone^{1*} Sakda Sathapornwachana¹ and Orasa Charoontham¹

Received : 6 January 2020

Revised : 7 April 2020

Accepted : 29 April 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล เป็นวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้แก่ สถานศึกษาสังกัด เทศบาล จำนวน 289 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาล จำนวน 289 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความต้องการจำเป็น ด้วยวิธี Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified})

ผลของการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันมีการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ จากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านกฎหมาย ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมา ด้านธรรมาภิบาล ($\bar{X} = 4.14$) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านมนุษยธรรม ($\bar{X} = 3.74$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับ จากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.75$) รองลงมา ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.70$) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านมนุษยธรรม ($\bar{X} = 4.65$) และมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ตามลำดับดังนี้ ด้านมนุษยธรรม (PNI_{Modified} = 0.24) ด้านสิ่งแวดล้อม (PNI_{Modified} = 0.21) ด้านเศรษฐกิจ (PNI_{Modified} = 0.19) ด้านธรรมาภิบาล (PNI_{Modified} = 0.15) และด้านกฎหมาย (PNI_{Modified} = 0.10)

คำสำคัญ: สภาพปัจจุบันและพึงประสงค์ การบริหารสถานศึกษา ความรับผิดชอบต่อสังคม

สำเนาถูกต้อง

¹ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

¹Doctor of Education in Education Administration

Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, Pathum Thani

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: Pratheep.bai@gmail.com

ABSTRACT

This research aimed to study the current and desirable conditions of the administration of educational institutions with corporate social responsibility of schools under the municipalities. Is a survey research. The method used to conduct the research a consisted of sample 289 schools, with 289 administrators. The sample were selected by multi-stage sampling. The instrument used in the research was a questionnaire with a 5 levels rating scale and an IOC value of 0.80-1.00. The reliability value was 0.89. The statistics used in the data analysis of the questionnaire forms were mean, standard deviation and requirements by Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}).

The result of the research showed that at present, the administration of the educational institutions with social responsibility was, for all aspects, at a high level. Ranked in decreasing order, the aspect law had the highest average ($\bar{X} = 4.31$) followed by good governance ($\bar{X} = 4.14$). The aspect with the lowest average was humanity ($\bar{X} = 3.74$). As for the desired conditions, every aspect was at the highest level. Ranked from the highest, they were environment ($\bar{X} = 4.75$), followed by economy ($\bar{X} = 4.70$) with the lowest being humanity ($\bar{X} = 4.65$). The results according to the needs index were in the following order: humanity (PNI_{Modified} = 0.24) environment (PNI_{Modified} = 0.21) economy (PNI_{Modified} = 0.19) good governance (PNI_{Modified} = 0.15) and law (PNI_{Modified} = 0.10).

Keywords: The Current and Desirable Conditions, School Administrative, Corporate Social Responsibility.

บทนำ

ศตวรรษที่ 21 กระแสโลกาภิวัตน์จากอิทธิพลความเจริญทางเทคโนโลยีและระบบอินเทอร์เน็ต ได้เปลี่ยนโลกเป็นระบบที่มีความรู้เป็นฐาน (Knowledge - based) บวกกับนโยบายกฎหมาย ของภาครัฐแนวคิดของตะวันตกมุ่งธุรกิจเน้นความมั่งคั่ง (Wealth) ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม กระตุ้นมนุษย์ให้เห็นแก่ตัว ขาดความซื่อสัตย์สุจริต มีความโลภและค่านิ่งถึงแต่ด้านวัตถุ ผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง ความถูกต้อง คุณธรรม จริยธรรมและความรับผิดชอบ ต่อสังคมได้ถูกละเลย การบริหารและการจัดการภาคเอกชนและภาครัฐ ประสบกับภาวะวิกฤตขาดความโปร่งใส และมีปัญหาคอร์รัปชันเป็นวงกว้าง ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม และสิ่งแวดล้อมถูกทำลายอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตประชาชน (จินตนา บุญงการ, 2554) สถานศึกษาขาดการบริหารจัดการที่ดี (สมาน อัครภูมิ, 2553) โดยเฉพาะสถานศึกษาสังกัดเทศบาล พบว่ามีปัญหา ด้านโครงสร้างไม่สอดคล้อง กับการจัดการศึกษาเชิงคุณภาพ ด้านการบริหารงาน

ถ้ามีเอกสาร

บุคคลชาดธรรมชาติบิบาล ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรไม่เพียงพอ ด้านสวัสดิการขาดการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูและบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ขาดการดูแลรักษาซ่อมแซม ด้านการบริหารวิชาการขาดการบูรณาการหลักสูตรให้คล้องกับความต้องการของผู้เรียน ด้านการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีความพร่องด้านการมีส่วนร่วมขาดการระดมทุนทรัพยากรจากชุมชนสนับสนุนการจัดการศึกษา ด้านวินัยและการรักษาวินัยผู้บริหารครูและบุคลากรด้านผู้เรียนยังขาดความรู้และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ธีระ รุญเจริญ (2557), สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551) นภาพร เผ่าผา (2554) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ายังขาดความรับผิดชอบต่อสังคม

จากปัญหาเหล่านี้ ส่งผลให้ผู้คนรวมตัวกันในสังคม ทุกกลุ่ม หน่วยงาน และองค์การเกิดความตระหนัก และหันมาสนใจถึงคุณธรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในการดำเนินธุรกิจ โดยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ หรือเรียกกัน ว่า CSR (Corporate Social Responsibility) ความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถใช้เพื่อเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2560) ในการสร้างคนดี มีวินัยมีค่านิยมที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีคุณธรรม จริยธรรม และความยุติธรรม (ชาญชัยอาจินสมาจาร, 2550) องค์การสหประชาชาติได้เน้นเรื่อง People Planet และ Profit เมื่อปี 1987 ให้มองคุณค่าและประเมินผลสำเร็จขององค์การอย่างสมดุล 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการดำเนินกิจกรรมด้วยความโปร่งใสมีธรรมาภิบาล ซึ่งช่วยให้้องค์การสามารถประเมินความเสี่ยง และตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้อย่างครบถ้วน อันนำไปสู่ความยั่งยืนขององค์การ (สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม, 2556)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ประกอบกับการทบทวนภารกิจหลักในการบริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล รวมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าการนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมมาใช้ในสถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง อาจกล่าวได้ว่าการบริหารจัดการศึกษา จะต้องพัฒนาและขับเคลื่อนสถานศึกษาสังกัดเทศบาลให้มีคุณภาพ โดยให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม หน่วยงานต้นสังกัด นำไปกำหนดเป็นแนวทางกำหนดนโยบายสำหรับพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดให้ร่วมรับผิดชอบต่อสังคม และผู้บริหารของสถานศึกษา สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้และพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดเทศบาลทั่วประเทศ จำนวน 1,040 แห่ง

สำเนาถูกต้อง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดเทศบาลทั่วประเทศ จำนวน 289 แห่ง โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant) ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 289 คน โดยใช้วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบทราบบประชากร จากสูตร (Yamane, 1973) ที่ขนาดความคลาดเคลื่อน 95% โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ที่ได้มาจากการศึกษา ข้อมูลแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม และตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ตามสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient: α) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยการส่งทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 289 แห่ง แล้วลงทะเบียนตอบรับกลับทางไปรษณีย์ บางแห่งใช้แบบ Google Form และบางแห่งไปเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติสำเร็จรูป ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยทั้ง 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50–5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติ/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50–4.49 หมายถึง สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติ/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50–3.49 หมายถึง สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติ/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50–2.49 หมายถึง สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติ/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00–1.49 หมายถึง สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติ/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องได้รับการพัฒนาค่าความต้องการจำเป็น ใช้ด้วยวิธี Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) (สุวิมล ว่องวานิช, 2550) ดังนี้

สำเนาถูกต้อง

สูตรคำนวณ PNI Modified (Priority Needs Index = PNI)

$$\text{PNI Modified} = (I-D) / D$$

PNI Modified = ดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index = PNI)

I = สภาพของการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ที่พึงประสงค์

D = สภาพของการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ที่มีการปฏิบัติจริงในปัจจุบัน

กำหนดให้ค่าดัชนี $\text{PNI}_{\text{Modified}}$ ที่มีค่ามากกว่า ค่าดัชนี $\text{PNI}_{\text{Modified}}$ เฉลี่ยของความต้องการจำเป็นในแต่ละกลุ่มมาจัดเรียงลำดับความสำคัญตามความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อนที่ควรได้รับการพัฒนา โดยการแบ่งกลุ่มใช้หลักการคำนวณค่าดัชนี $\text{PNI}_{\text{Modified}}$ สูงสุดลบด้วย $\text{PNI}_{\text{Modified}}$ ต่ำสุดและหารด้วยจำนวนช่วงที่ต้องการ คือ 3 ระดับ คือ

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $\text{PNI}_{\text{Modified}}$ สูง = 0.26 - 0.38

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $\text{PNI}_{\text{Modified}}$ ปานกลาง = 0.13 - 0.25

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $\text{PNI}_{\text{Modified}}$ ต่ำ = 0.03 - 0.12

การพิจารณากลุ่มที่มีค่าดัชนี $\text{PNI}_{\text{Modified}}$ สูง มีค่าเท่ากับ 0.26-0.38 จัดเป็นจุดอ่อน หรือเป็นอุปสรรคของการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล แสดงว่ามีความต้องการจำเป็นต้องปรับปรุงพัฒนา จึงต้องนำประเด็นดังกล่าวมาพิจารณา นำเสนอกลยุทธ์จัดจุดอ่อน หรืออุปสรรค สำหรับกลุ่มที่มีค่า $\text{PNI}_{\text{Modified}}$ ปานกลาง มีค่าเท่ากับ 0.13 - 0.25 และกลุ่มที่มีค่าดัชนี $\text{PNI}_{\text{Modified}}$ ต่ำ มีค่าเท่ากับ 0.03 - 0.12 จะเป็นจุดแข็งหรือ โอกาส ของการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทางสถิติสำเร็จรูป โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าความต้องการจำเป็น ด้วยวิธี Modified Priority Needs Index ($\text{PNI}_{\text{Modified}}$)

ผลการวิจัย

การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และดัชนีของความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษา ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล พบว่า

สภาพปัจจุบันมีการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมภาพรวมอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ จากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านกฎหมาย ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.27) รองลงมา ด้านธรรมาภิบาล ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.67) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ด้านมนุษยธรรม ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.82)

สภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับ จากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.44) รองลงมา ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.47) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านมนุษยธรรม ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.58)

สำเนาถูกต้อง

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ตามลำดับดังนี้ ด้านมนุษยธรรม (PNI_{Modified} = 0.24) ด้านสิ่งแวดล้อม (PNI_{Modified} = 0.21) ด้านเศรษฐกิจ (PNI_{Modified} = 0.19) ด้านธรรมาภิบาล (PNI_{Modified} = 0.15) และ ด้านกฎหมาย (PNI_{Modified} = 0.10)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และดัชนีของความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษา ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล ผู้วิจัยมีประเด็นนำมาอภิปราย ด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ

สภาพปัจจุบัน การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล โดยผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลต้องมีการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ ซึ่งภาพรวมการดำเนินการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนองค์ประกอบย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารจัดการงบประมาณ ส่วนประเด็นย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีกระบวนการจัดกิจกรรมให้ความรู้ เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการใช้จ่ายงบประมาณ โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า และตระหนักถึงความสำคัญของภาษีที่มาจากประชาชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกับ ยศสรวดี กริ่งไกร (2560) ที่ได้กล่าวถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมทางด้านเศรษฐกิจ (Economic Responsibility) เป็นการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่องค์กรจัดขึ้น โดยจัดสรรผลประโยชน์ในองค์กรอย่างเหมาะสม เป็นธรรม และคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล โดยผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลต้องมีความต้องการจะดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนองค์ประกอบย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คุณภาพการให้บริการ โดยประเด็นย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการดำเนินการด้านงบประมาณ การบริหารพัสดุ ครุภัณฑ์และสินทรัพย์ เป็นไปตามระเบียบและยึดถือความถูกต้อง สอดคล้องกับ ประเสริฐ ทองบริสุทธิ (2559) ที่ได้กล่าวสรุป หลักของความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา ทางด้านเศรษฐกิจ เป็นความรับผิดชอบต่อพัฒนา นักเรียนและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

ค่าดัชนี PNI_{Modified} ของความต้องการจำเป็น โดยภาพรวมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified} = 0.19) ค่าดัชนี PNI_{Modified} ของความต้องการจำเป็น มากที่สุด คือ คุณภาพของผลผลิต (PNI_{Modified} = 0.21) สอดคล้องกับ ประเสริฐ ทองบริสุทธิ (2559) ที่ได้กล่าวถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ เป็นการดำเนินงานของสถานศึกษา ที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อผลกระทบจากการบริหารจัดการสถานศึกษาที่อาจเกิดขึ้นต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 1) การจัดระบบและวิธีบริหารสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอน และงานบริการที่ตรงตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3) การกำหนดค่าตอบแทนแก่บุคลากร และ 4) การมีส่วนร่วมกับชุมชนในการบริจาคเพื่อการกุศล เช่นเดียวกับ เกรียงศักดิ์

ภานุญูศักดิ์

เจริญวงศ์ศักดิ์ (2560) ที่ได้กล่าวถึง การศึกษาต้องพัฒนาคนให้มีทักษะการทำวิจัย ให้สามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ที่มีคุณค่าต่อระบบเศรษฐกิจ การเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้า และเงินลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้น ประเทศต่าง ๆ ไม่เพียงแต่ต้องลดการกีดกัน การแข่งขันเท่านั้น ยังต้องแข่งขันกันด้วยสินค้าที่มีคุณภาพ ซึ่งต้องอาศัยแรงงานที่มีฝีมือ มีทักษะความสามารถที่หลากหลาย

2. ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมาย

สภาพปัจจุบัน มีการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล โดยผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลต้องมีการดำเนินการเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนองค์ประกอบย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติตามปทัสถานทางสังคม ส่วนประเด็นย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีกระบวนการป้องกันทุจริต การให้ การรับสินบนในทุกรูปแบบ ทั้งทางตรง และทางอ้อม หรือ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นักเรียนสามารถร้องเรียนตามช่องทางต่างๆ ได้ทันทีเมื่อพบเห็นการทุจริต และดำเนินการคุ้มครองผู้ร้องเรียน สอดคล้องกับ ประเสริฐ ทองบริสุทธิ์ (2559) ที่ได้กล่าวถึง รูปแบบและขอบข่ายที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมาย การปฏิบัติตามมาตรการภาครัฐและการต่อต้านการทุจริต

สภาพที่พึงประสงค์ มีความต้องการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล โดยผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเห็นว่ามีความต้องการจะดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมาย ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด องค์ประกอบย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติตามกฎหมาย ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการสนับสนุนให้นักเรียนปฏิบัติตามคู่มือ ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ บทลงโทษ ของสถานศึกษา อย่างเคร่งครัด เช่น แต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ การเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้า หรือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายปกครอง สารวัตรนักเรียน สภานักเรียนคอยตรวจสอบติดตามความประพฤติ หากกระทำผิดต้องลงโทษอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง สอดคล้องกับ Bovee, Thill, Wood & Dovel (1993) ที่เสนอหลักการความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมาย เพื่อดำเนินกิจการไปตามครรลองของกฎหมายและกฎข้อบังคับต่างๆ อย่างไรก็ตามกฎหมายและข้อบังคับไม่สามารถจะครอบคลุมการกระทำทุกอย่างที่องค์การกระทำได้ การกระทำบางอย่างผิดกฎหมาย แต่องค์การควรจะทำหรือไม่ นั่น ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบต่อผู้บริหารองค์การนั้น ๆ

ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็น โดยภาพรวมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมาย มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified} = 0.10$) พบว่า ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็น มากที่สุด คือ การปฏิบัติตามกฎหมาย ($PNI_{Modified} = 0.14$) สอดคล้องกับ United Nations (2012) ที่ได้กล่าวถึงความรับผิดชอบต่อกฎหมายไว้ว่าองค์กรต้องให้การสนับสนุนและเคารพในการปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ประกาศในระดับสากลตาม ขอบเขตอำนาจที่เอื้ออำนวย ไม่ล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชน ส่งเสริมสนับสนุนเสรีภาพ การเคารพสิทธิมนุษยชนและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม เช่นเดียวกับ องค์กรมาตรฐานสากลระหว่างประเทศ ISO 26000 (2010) องค์กรมาตรฐานสากลระหว่างประเทศ (International Organization for Standardization) ได้กล่าวถึง หลักการปฏิบัติตามกฎหมาย (Principle of Legal Compliance) การแบ่งปันและมีส่วนร่วม

ในการพัฒนาสังคมและชุมชน (Contribution to the Community and Society) สอดคล้องกับ ประเสริฐ ทองบริสุทธิ (2559) ที่ได้กล่าวถึง รูปแบบและขอบข่ายที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อทางด้าน กฎหมาย การไม่ละเมิดสิทธิและส่งเสริมสนับสนุนเสรีภาพแรงงาน และการปฏิบัติตามกฎหมายและ กติกาสังคม และเช่นเดียวกับ ยศสรวดี กริ่งไกร (2560) ที่ได้กล่าวถึง ความรับผิดชอบต่อทางกฎหมาย การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่องค์การจัดขึ้น โดยกำหนดระเบียบและการบริหารไปตามครรลองของ กฎหมายและกฎข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3. ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมด้านมนุษยธรรม

สภาพปัจจุบัน มีการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล โดยผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลต้องมีการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมด้านมนุษยธรรม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การอาสาสมัคร ส่วนประเด็นย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาสนับสนุนให้มีการมอบรางวัล เชิดชูเกียรติหรือ เกียรติบัตรแก่อาสาสมัครและ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อสร้างแรงจูงใจ แรงบันดาลใจ ขวัญกำลังใจ ให้เกิดกระบวนการสร้างอาสาสมัครรุ่นต่อไปในอนาคต สอดคล้องกับ ดวงทิพย์ อ้นประสิทธิ์ (2555) ที่ได้กล่าวถึง การมีจิตอาสา ช่วยเหลือด้วยความบริสุทธิ์ใจ ทำประโยชน์ให้ผู้อื่นเท่าที่ตนทำได้ พร้อมเสียสละ ทำด้วยใจจริง เพื่อส่วนรวม เช่นเดียวกับ ประเสริฐ ทองบริสุทธิ (2559) ที่ได้กล่าวถึง ความรับผิดชอบต่อทางด้านสาธารณประโยชน์ คือการดำเนินงานของสถานศึกษาที่แสดงถึงความ รับผิดชอบต่อผลกระทบจากการบริหารจัดการสถานศึกษาที่อาจเกิดขึ้นต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ ยศสรวดี กริ่งไกร (2560) ที่ได้กล่าวถึง ความรับผิดชอบต่อเชิงสาธารณประโยชน์ (Philanthropic Responsibilities) หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆที่องค์การจัดขึ้น โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยการให้ความสนับสนุนกิจกรรมเชิงสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ ของ ชุมชน และสังคม

สภาพที่พึงประสงค์ มีการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ของ สถานศึกษาสังกัดเทศบาล โดยผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลต้องมีความต้องการจะดำเนินการ เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมด้านมนุษยธรรม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การอาสาสมัคร ส่วนประเด็นย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาสนับสนุนให้มีการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติหรือ เกียรติบัตรแก่อาสาสมัครและ ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องเพื่อสร้างแรงจูงใจ แรงบันดาลใจ ขวัญกำลังใจ ให้เกิดกระบวนการสร้างอาสาสมัครรุ่นต่อไป ในอนาคต สอดคล้องกับ ดวงทิพย์ อ้นประสิทธิ์ (2555) ที่ได้กล่าวถึง การมีจิตอาสา ช่วยเหลือด้วยความ บริสุทธิ์ใจ ทำประโยชน์ให้ผู้อื่นเท่าที่ตนทำได้ พร้อมเสียสละ ทำด้วยใจจริง เพื่อส่วนรวม เช่นเดียวกับ ประเสริฐ ทองบริสุทธิ (2559) ที่ได้กล่าวถึง ความรับผิดชอบต่อทางด้านสาธารณประโยชน์ คือ การมีส่วนร่วมในการมุ่งสร้างประโยชน์กับชุมชนและสังคมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต สอดคล้อง กับ ยศสรวดี กริ่งไกร (2560) ที่ได้กล่าวถึง ความรับผิดชอบต่อเชิงสาธารณประโยชน์ (Philanthropic Responsibilities) การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่องค์การจัดขึ้น โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย โดยการให้ความสนับสนุนกิจกรรมเชิงสาธารณประโยชน์ต่างๆของชุมชน และสังคม มีส่วน ร่วมช่วยเหลือสังคม ท้องถิ่น หรือปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชุมชน สังคมให้ดีขึ้น

สำเนาถูกต้อง

Signature

ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็น โดยภาพรวมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านมนุษยธรรม มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified} = 0.24$) เมื่อพิจารณา รายละเอียดองค์ประกอบย่อยของความรับผิดชอบต่อสังคมด้านมนุษยธรรม พบว่า ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็น มากที่สุด คือ การบริจาค ($PNI_{Modified} = 0.24$) สอดคล้องกับ Philip Kotler & Nancy Lee (2005) ได้กล่าวถึง การนำส่วนหนึ่งของรายได้ หรือบริการไปบริจาคเพื่อสาธารณกุศล การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนในสังคม การให้ในรูปแบบต่าง ๆ (Corporate Philanthropy) การที่องค์กรแสดงความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยการนำเงิน สิ่งของ ไปร่วมทำบุญ ให้ทุนการศึกษา บริจาคให้กับผู้ด้อยโอกาสในสังคม ระดมเงินตั้งเป็นกองทุนเพื่อนำไปช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส การอาสาสมัครช่วยเหลือชุมชน (Community Volunteering) เป็นวิธีการที่สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในองค์กรกับชุมชน ได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับ ISO 26000 (2010) องค์กรมาตรฐานสากลระหว่างประเทศ (International Organization for Standardization) ที่ได้กล่าวถึง หลักการปฏิบัติตามกฎหมาย (Principle of Legal Compliance) การแบ่งปันและมีส่วนร่วม ในการพัฒนาสังคมและชุมชน (Contribution to the Community and Society) สอดคล้องกับ ชีรพร ทองชะโชค (2556) ที่ได้กล่าวถึง ความสามารถด้านมนุษยธรรม หรือการกุศล คือ การดำเนินการตามความปรารถนาของสังคมว่าจะเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม เน้นการมีส่วนร่วม ในการส่งเสริมสวัสดิการของมนุษย์ ผ่านการสนับสนุนทรัพยากรเงิน เช่นเดียวกับ สมพงษ์ ยิ่งเมือง และคณะ (2561) ที่ได้กล่าวถึง ความรับผิดชอบต่อด้านสาธารณประโยชน์ การเข้าร่วมกิจกรรมในโอกาสต่าง ๆ ในชุมชน และสังคม การร่วมกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนและสังคม ช่วยเหลือผู้อื่นในสังคม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สังคมที่ตนอาศัยอยู่

4. ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม

สภาพปัจจุบัน มีการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล โดยผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลต้องมีการดำเนินการเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ส่วนประเด็นย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมีความตระหนักรู้ เห็นคุณค่า และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสิ่งแวดล้อมจนกลายเป็นวัฒนธรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หรือมีความรักและหวงแหนในความงามของธรรมชาติ ป่าเขา ชายทะเล เกาะแก่ง ลำธาร ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่า สอดคล้องกับ ประเสริฐ ทองบริสุทธิ (2559) ที่ได้กล่าวถึง ความรับผิดชอบต่อสังคม จากการดำเนินงานของสถานศึกษาที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อผลกระทบจากการบริหารจัดการ สถานศึกษาที่อาจเกิดขึ้นต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการดูแล สิ่งแวดล้อม สาธารณสุข และความปลอดภัย

สภาพที่พึงประสงค์ มีการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล โดยผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลต้องมีความต้องการจะดำเนินการเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด องค์ประกอบย่อยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากัน ส่วนประเด็นตัวแปรย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการสนับสนุนให้นักเรียน เป็นแบบอย่างที่ดีรู้จักการวางแผนการดำเนินชีวิตประจำวัน อย่างเรียบง่าย สร้างสรรค์ ด้วยการไม่ทำลายสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในธรรมชาติทั้งทางตรงและทางอ้อม สอดคล้องกับ

สัมภาษณ์

(ลายเซ็น)

พิพัฒน์ นนทนาธรณ์ (2553) ที่ได้กล่าวถึง การดูแลสิ่งแวดล้อม เป็นการปรับปรุงคุณภาพชีวิตมนุษย์ ด้วยการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม กำจัดมลพิษ และรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อชุมชน เช่นเดียวกับ ประเสริฐ ทองบริสุทธิ (2559) ที่ได้กล่าวถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมจากการดำเนินงานของสถานศึกษาที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อผลกระทบจากการบริหารจัดการสถานศึกษาที่อาจเกิดขึ้นต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม กระบวนการมีส่วนร่วมและเผยแพร่นวัตกรรมด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็น โดยภาพรวมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified} = 0.21$) ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็น มากที่สุด คือ การดูแลสิ่งแวดล้อม ($PNI_{Modified} = 0.23$) สอดคล้องกับ Philip Kotler & Nancy Lee (2005) ที่ได้กล่าวถึง ความรับผิดชอบต่อสังคม ต้องอาศัยความมุ่งมั่นทุ่มเทอย่างตรงไปตรงมาจากองค์กรมากที่สุด เนื่องจากเป็นแนวทางที่เสนอให้องค์กรนำประเด็นด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เลือกไว้ย้อนกลับมาปรับเปลี่ยนกระบวนการ เช่น จะลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์อย่างไร เพื่อช่วยลดปริมาณก๊าซที่ก่อให้เกิดภาวะเรือนกระจก ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลก เช่นเดียวกับ (EU Commission) (2001) ที่ได้กล่าวถึง การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง การจัดการทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมในองค์กร การแสดงความรับผิดชอบต่อโลกในมิติต่าง ๆ เช่น สิ่งแวดล้อม ประเด็นสำคัญอื่น ๆ ในระดับภูมิภาค และระดับโลกตามความเหมาะสมในด้านศักยภาพขององค์กร และสอดคล้องกับ ประเสริฐ ทองบริสุทธิ (2559) ที่ได้กล่าวถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมจากการดำเนินงานของสถานศึกษาที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อผลกระทบจากการบริหารจัดการสถานศึกษาที่อาจเกิดขึ้นต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม คือ การพิทักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

5. ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมด้านธรรมาภิบาล

สภาพปัจจุบัน มีการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังเกตเทศบาล โดยผู้บริหารสถานศึกษาสังเกตเทศบาลได้ดำเนินการเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านธรรมาภิบาล โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติด้วยความเป็นธรรม ส่วนประเด็นย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีกระบวนการพิจารณา ให้คำตอบแทนแก่ผู้บริหาร บุคลากร และครู อย่างเป็นธรรม หรือ การนำเทคโนโลยีมาใช้ปฏิบัติงานเพื่อลดการใช้ดุลพินิจ สอดคล้องกับ พิพัฒน์ นนทนาธรณ์ (2553) ที่ได้กล่าวถึง การกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นการจัดให้มีระบบบริหารจัดการมีความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการอย่างโปร่งใส เท่าเทียม เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบได้ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นใจต่อ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย อันจะนำไปสู่ความเติบโต และเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ อย่างยั่งยืนของธุรกิจ เช่นเดียวกับ ยศสรวดี กริ่งไกร (2560) ที่ได้กล่าวถึง หลักการของความรับผิดชอบต่อสังคม โดยหลักการของความเสมอภาค การปฏิบัติต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง นั้น ๆ อย่างเท่าเทียมกันหรือไม่เลือกปฏิบัติ

สภาพที่พึงประสงค์ มีการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ของสถานศึกษาสังเกตเทศบาล โดยผู้บริหารสถานศึกษาสังเกตเทศบาลเห็นว่าการดำเนินการจะเกี่ยวกับ

สำเนาถูกต้อง

ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านธรรมาภิบาล ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติด้วยความเป็นธรรม ประเด็นย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี แผนยุทธศาสตร์ หรือวางแผนงาน นโยบาย วิสัยทัศน์และเป้าหมายสะท้อนความมุ่งมั่นต่อการสร้างการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับ พิพัฒน์ นนทนาธรณ์ (2553) ที่ได้กล่าวถึงการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นการจัดให้มีระบบบริหารจัดการมีความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างโปร่งใส เท่าเทียม เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบได้ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นใจต่อ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย อันจะนำไปสู่ความเติบโต และเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เช่นเดียวกับ ยศสรวดี กริ่งไกร (2560) ที่ได้กล่าวถึง หลักการของความรับผิดชอบต่อสังคม โดยการตระหนักในหน้าที่ มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อหน่วยงานการเอาใจใส่ในปัญหาและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา รับฟังและเคารพใน ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน กล่าวดำเนินการตามกฎหมายและกล้าที่จะยอมรับผลจากกระทำของตน หรือรับผิดชอบต่อ การพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน กระบวนการพัฒนา ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการและเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีกว่าเดิม อย่างต่อเนื่องและยาวนาน โดย การดำเนินการบนพื้นฐานของการพัฒนาอย่างองค์รวมของทุก ๆ ด้านอย่างสมดุล

ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็น โดยภาพรวมความรับผิดชอบต่อสังคมด้านธรรมาภิบาล โดยรวมมีค่าเฉลี่ย ($PNI_{Modified} = 0.15$) ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วม ($PNI_{Modified} = 0.19$) สอดคล้องกับ โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Program, UNDP) (2015) ที่ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วม (Participation) คนทุกคนไม่ว่าชายหรือหญิงควรมีสิทธิ์มีเสียงในกระบวนการตัดสินใจ จะโดยทางตรงหรือทางอ้อมผ่านกลุ่มหรือสถาบันที่สังกัดก็ได้ การมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ประชาชนมีเสรีภาพในการชุมนุมและการพูดในสาธารณะรวมทั้งจะต้องเป็นการมีส่วนร่วมที่สามารถเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างแท้จริง จอย ทองกล่อมสี (2555) ที่ได้กล่าวถึง การดำเนินพันธกิจขององค์การในลักษณะรูปแบบต่างๆ ตามแนวทาง การมีส่วนร่วมของชุมชน และ สังคม ทั้งภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา อันอยู่บนพื้นฐานของหลักการบริหารจัดการด้วยความตระหนักในผลกระทบที่อาจขึ้นทั้งด้านบวก และด้านลบ เช่นเดียวกับ ยศสรวดี กริ่งไกร (2560) ที่ได้กล่าวถึง หลักการของความรับผิดชอบต่อสังคม โดยการตระหนักในหน้าที่ มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อหน่วยงานการเอาใจใส่ในปัญหาและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา รับฟังและเคารพใน ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน กล่าวดำเนินการตามกฎหมายและกล้าที่จะยอมรับผลจากกระทำของตน การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การลงมือปฏิบัติ การประเมิน ติดตามผล และการรับผลประโยชน์

สำเนาถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาต้องมีกระบวนการ จัดกิจกรรม โครงการเพื่อป้องกันทุจริต การให้ การรับสินบนในทุกรูปแบบ ทั้งทางตรง และทางอ้อม หรือ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นักเรียนสามารถ

ร้องเรียนตามช่องทางต่าง ๆ ได้ทันทีเมื่อพบเห็นการทุจริต และดำเนินการคุ้มครองผู้ร้องเรียน เพื่อให้
เกิดการบริหารด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างเป็นรูปธรรม

2. หน่วยงานระดับนโยบายสามารถนำผลของการวิจัยไปใช้เป็นแนวคิดการบริหาร
สถานศึกษา เพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม โดยสถานศึกษาต้องให้
ความสำคัญกับผู้บริจาคโดยมีการมอบเกียรติบัตร โล่ รางวัล เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดกระบวนการ
การบริจาคอย่างต่อเนื่องในอนาคต

3. ผู้บริหารสามารถนำการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ไปใช้
สนับสนุนกิจกรรม โครงการแบบมีส่วนร่วม นักเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีรู้จักการวางแผนการดำเนิน
ชีวิตประจำวัน อย่างเรียบง่าย สร้างสรรค์ ด้วยการทำหลายสิ่งต่างๆที่อยู่ในธรรมชาติทั้งทางตรงและ
ทางอ้อม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ
จำเป็นในการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา แต่ยังมีได้ศึกษาผล
ของการนำไปใช้ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลต.นั้นจึงควร วิจัยกลยุทธ์ ด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส
อุปสรรค เพื่อต่อยอดเป็นกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา
สังกัดเทศบาล

2. การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษา สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหาร
สถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา เชิงปริมาณ ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูล
ที่หลากหลาย จึงควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2560). CSR ในประเทศไทย ส่วนใหญ่ยังห่างไกลจากความยั่งยืน.

[ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: <http://www.kriengsak.com/issues/csr-3>

(มกราคม 2560, 15)

จอย ทองกล่อมสี. (2555). การพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอุดมศึกษาไทย
ตามหลักธรรมาภิบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา
ภาควิชานโยบาย การจัดการความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จินตนา บุญงการ. (2554). จริยธรรมทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชาญชัย อาจิมสมาจาร. (2550). ภาวะผู้นำในองค์กร. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน

ฐิติวรธรรม วุฒิวิทย์การ. (2555). การพัฒนาหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. RMUTT Global
Business and Economics Review.

สำเนาถูกต้อง

- ดวงทิพย์ อ้นประสิทธิ์. (2555). รูปแบบการขัดเกลาทางสังคมเพื่อเสริมสร้างจิตอาสาในชุมชน. ภูมิศึกษาชุมชนบางน้ำหวาน อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยาลัยศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ธีรพร ทองชะโชค. (2556). ความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยาลัยปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2557). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นภาพร เผ่าผา. (2554). การศึกษาสภาพและปัญหาในการบริหารงานบุคคลโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา. OJED, 7(1), 1924-1938.
- ประเสริฐ ทองบริสุทธิ. (2559). การพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วิทยาลัยศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- พิพัฒน์ นนทนาธรณ์. (2553). การจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร. กรุงเทพฯ: ธิงค์ บีคอนด์ บั๊คส์.
- ยศสราวดี กริ่งไกร. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. 6(4), 1784-1795.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2554). ทฤษฎีการประเมิน. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม. (2556). ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อความยั่งยืนขององค์กร. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- สมพงษ์ ยิ่งเมือง และคณะ. (2561). การศึกษาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลคลองประสังค์ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- สมาน อัครภูมิ. (2553). เอกสารการสอนวิชาหลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). รายงานการติดตามการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี 2551. กรุงเทพฯ: เพลิน สตูดิโอ.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพรส.
- Bovee, C. L., Thill, J. V., Wood, M. B., & Dovel, George P. (1993). Management. New York: McGraw-Hill.

สำเนาถูกต้อง

- Carroll, A. B. (1991). The Pyramid of Corporate Social Responsibility: Toward The Moral Management of Organization Stakeholders. *Business Horizons*. 34(4), 39-48.
- EU Commission. (2001). *Green Paper - Promoting a European framework for Corporate Social Responsibility*. COM (2001). Hoboken, New Jersey. Canada
- International Organization for Standardization. The (ISO). (2010). *ISO26000: Guidance on social Responsibility International Standard*. Geneva. International Organization for Standardization.
- Philip, K. & Nancy, L. (2005). *Corporate Social Responsibility. Doing the Most for your Company and your cause*. John Wiley & Sons.
- United Nations Development Program (UNDP). (2015). *GOVERNANCE*. [Online] Available: <http://mirror.undp.org/> (March 2015, 28)
- United Nations. (2012). *From Rio to Rio + 20 : Progress and challenges since the 1992 Earth Summit*. In Rio de Janero : United Nations Conference on Sustainable Development (Fact Sheet). Brazil: UNCSD 2012.org
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. Third edition. New York: Harper and Row Publication.

สำเนาถูกต้อง

คำเชิญพิเศษ
Stamford University

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

มอบเกียรติบัตรนี้เพื่อแสดงว่า

ประทีป ทับโทน ศักดา สดาพรวงษา และอรสา จรุงธรรม

ได้เข้าร่วมนำเสนอผลงานวิจัย/ผลงานวิชาการในการประชุมวิชาการระดับชาติ (ประเภทบรรยาย)
เรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล
การประชุมวิชาการระดับชาติ “นวัตกรรมกรรมการจัดการ: การขับเคลื่อนประเทศไทยยุค ๔.๐ สู่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”
National Conference on Innovation of Management: Move Forward Thailand 4.0 to the Sustainable Development

ขออวยพร ให้มีความสุข ความเจริญ นำความรู้ไปพัฒนาตน สังคม และประเทศชาติ สืบไป
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๐

(อาจารย์ ดร.เรืองเดช เร่งเพียร)
คณบดีวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ คชสิทธิ์)
อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

วิทยาลัยนานาชาติ

มหาวิทยาลัยศรีปทุม
SRIPATUM UNIVERSITY

STAMFORD
UNIVERSITY

สำเนาถูกต้อง

การประชุมวิชาการระดับชาติ
นวัตกรรมจัดการ: การขับเคลื่อนประเทศไทยยุค 4.0 สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
National Conference on Innovation of Management: Move
Forward Thailand 4.0 to the Sustainable Development

วันศุกร์ที่ 23 มิถุนายน 2560

ณ ห้องราชนครินทร์ ชั้น 5 อาคาร 100 ปี สมเด็จพระศรีนครินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

สารบัญ (ต่อ)

EI ผลงานแบบบรรยาย สาขาวัตกรรมการจัดการ (การบริหารการศึกษา/
นวัตกรรมการจัดการทั่วไป) (ต่อ)

รหัส	ชื่อผลงาน	
○-EI04	กิริติกรณ์ รักษาดี ศักดา สถาพรวงษา อรสา จรูญธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	730-737
○-EI05	รวงทอง ฉาพันธ์ ผลการศึกษาสมรรถนะการประเมินผลการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	738-745
○-EI07	สันวิช แก้วมี ศักดา สถาพรวงษา สมศักดิ์ จัตตุพรพงษ์ อนาคตภาพการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	746-757
○-EI08	ทวน เทียงเจริญ ศักดา สถาพรวงษา วีรภัทร ภัทรกุล ระบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาสังกัด เขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา	758-766
○-EI09	นันทิชา มารแพ วีรภัทร ภัทรกุล ปฤษณา ชนะวรรษ รูปแบบการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ วิทยาลัยเทคนิคสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	767-779
○-EI10	ประทีป ทับโตน ศักดา สถาพรวงษา อรสา จรูญธรรม การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อ สังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล	780-792

สำเนาถูกต้อง

การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล

DEVELOPMENT OF SCHOOL ADMINISTRATIVE STRATEGIES WITH CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY OF SCHOOLS UNDER THE MUNICIPALITY

ประทีป ทับโหนด¹ ศักดา สถาพรวचना² อรสา จรูญธรรม³

Pratheep Tuptone¹, Sakda Sathapornwachana² Orasa Charoontham³

¹ สังกัด หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
อีเมลล์ pratheep1980@hotmail.com

² สังกัด หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

³ สังกัด หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคม ของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล โดยผู้วิจัยได้รวบรวม เอกสาร จากหนังสือวิทยานิพนธ์ และงานวิจัย จำนวน 14 เล่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบศึกษาเอกสาร มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลของการวิจัยพบว่า

องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก และ 15 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ มีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การให้บริการที่มีคุณภาพ การจัดสรรผลประโยชน์ที่เป็นธรรม และการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย มีองค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ การปฏิบัติตามกรอบกฎหมาย และการเคารพกฎเกณฑ์ทางสังคม 3) ความรับผิดชอบต่อด้านให้ความช่วยเหลือ มีองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การอาสาสมัคร การบริจาค การเป็นพลเมืองดีของสังคม และการยกระดับคุณภาพชีวิตของสังคม 4) ความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม มีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การดูแลสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การป้องกันปัญหามลพิษ และ 5) ความรับผิดชอบต่อด้านธรรมาภิบาล มีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การจัดการอย่างโปร่งใส การมีความเป็นธรรม และการมีส่วนร่วม

คำสำคัญ : การพัฒนากลยุทธ์ การบริหารสถานศึกษา ความรับผิดชอบต่อสังคม

สำเนาถูกต้อง

ABSTRACT

This research is documentary research, which aimed to explore 1) the elements of social responsibilities of school under the municipality. The researcher had gathered 14 papers from literatures, thesis, and researches. The Instrument used in the research was documentary study that the index of item objectives congruence was 1.00. The content analysis was used to analyze data.

The result of the research was as follows:

The elements of social responsibilities of school under the municipality showed that there were 5 main elements and 15 sub-elements of responsibilities of school under the municipality. Firstly, it was economic responsibility which consisted of 3 sub-elements; the provision of quality service, fair benefit allocation, and effectiveness management. Secondly, it was legal responsibility which composed of 2 sub-elements; the compliance with the law and the respect on social norm. Thirdly, it's the support responsibility which included with 4 sub-elements; volunteer, donation, good citizenship, and the improvement of the quality of social life. Fourthly, it's the environmental responsibility which composed of 3 sub-components; environmental care, the efficient usability of the resources, and the prevention of pollution. Lastly, it's the good governance responsibility which formed of 3 sub-elements; transparent management, fairness, and involvement.

Keywords: Strategy Development, School Administrative, Corporate Social Responsibility

บทนำ

ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากความเจริญทางเทคโนโลยีและระบบอินเทอร์เน็ต ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงของโลกเป็นสังคมที่มีความรู้เป็นฐาน (Knowledge-based) โดยมุ่งเน้นแนวคิดของตะวันตก ที่ให้ความสำคัญของธุรกิจ และเน้นความมั่งคั่ง (Wealth) ทำให้มนุษย์เห็นแก่ตัวขาดความซื่อสัตย์สุจริต มีความโลภ และค่านิยมถึงวัตถุนิยมและผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง ดังนั้นความถูกต้อง คุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม จึงถูกละเลย อันนำไปสู่การบริหารและการจัดการภาคเอกชนและรัฐ ประสบกับภาวะวิกฤต (จินตนา บุญบงการ, 2554) สถานศึกษาขาดการบริหารจัดการที่ดี โดยเฉพาะสถานศึกษาสังกัดเทศบาล พบว่ามีปัญหา ดังนี้ 1) บางแห่งไม่มีโครงสร้างรองรับระบบการจัดการศึกษาเชิงคุณภาพ 2) ด้านการบริหารงานบุคคล ขาดธรรมาภิบาล ความโปร่งใสและความยุติธรรม 3) การพัฒนาครูและบุคลากรไม่เพียงพอ 4) ขาดการจัดสวัสดิการ การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ให้กับครูและบุคลากร ส่งผลให้มีการลาออกเพื่อเปลี่ยนต้นสังกัดที่ดีกว่า 5) ขาดการดูแลรักษาซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้ปลอดภัยและเหมาะสม ขาดการดูแลรักษาทรัพย์สินของทางราชการ ระบบพัสดุขาดประสิทธิภาพ 6) ด้านการบริหารวิชาการ ผู้บริหารยังขาดความรู้และทักษะ ในการเป็นผู้นำใช้หลักสูตร การจัดการหลักสูตรยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน 7) ด้านการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและ กฎหมายที่เกี่ยวข้องมีความพร่อง 8) ขาดการมีส่วนร่วมในการระดมทุนทรัพยากรจากชุมชน ท้องถิ่นในการสนับสนุน การจัดการศึกษา 9) ด้านวินัยและการรักษาวินัย ผู้บริหารขาดการตักเตือน มีความยืดหยุ่นมากเกินไป ครูและ บุคลากรที่กระทำผิดวินัย เกิดความเคียดขื่น และถือปฏิบัติโดยขัดต่อระเบียบวินัยที่ถูกต้อง 10) ด้านผู้เรียนยังขาด ความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งการคิดวิเคราะห์ ขาดการใฝ่ เรียนรู้ และตระหนักถึงคุณธรรมจริยธรรมลดลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551; นภาพร เผ่าผา, 2554; อีระ รุญเจริญ, 2557) นอกจากนี้ประเทศไทยยังมีข้อจำกัด ทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรม อย่างรวดเร็ว ทำให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ในขณะที่การบริหารจัดการภาครัฐ มีประสิทธิภาพ

ลดลง ขาดความโปร่งใส และมีปัญหาคอร์รัปชันกระจายอยู่ทุกภาคส่วน ดังนั้นประเทศไทยจึงต้องเร่งพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเชิงกลยุทธ์ในทุกด้าน เพื่อสร้างคนดี มีวินัย มีค่านิยมที่ดี มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีคุณธรรม จริยธรรม มีความยุติธรรม และมีความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างแท้จริง (ชาญชัย อาจินสมาจาร, 2550 และ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564)

ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility; CSR) มีวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ตามองค์การสหประชาชาติ 3 ประการ คือ 1) ประชาชน (People) 2) โลก (Planet) และ 3) กำไร (Profit) โดยมุ่งเน้นคุณค่าและประเมินผลสำเร็จขององค์การอย่างสมดุล ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเศรษฐกิจ 2) ด้านสังคม และ 3) ด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมด้วยความโปร่งใส มีธรรมาภิบาล ซึ่งช่วยให้องค์กรสามารถประเมินความเสี่ยง และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้อย่างครบถ้วน อันนำไปสู่ความมั่นคงและยั่งยืนขององค์กรต่อไป (สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม, 2556 และ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2558)

จากสภาพปัญหาและอุปสรรคของการขาดความรับผิดชอบต่อสังคม ดังกล่าวมาข้างต้น หน่วยงานที่จัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลจะต้องพัฒนาและขับเคลื่อนสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ให้มีคุณภาพโดยให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล เพื่อศึกษาองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ที่ใช้การเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ มี 4 ขั้นตอน แต่ในขั้นตอนที่ 1 นี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เพื่อศึกษาองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. วิธีการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์เอกสาร
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคม
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ในงานวิจัยนี้แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสาร วิชาการ บทความ และวารสารต่างๆที่เกี่ยวข้องรวมทั้งวิทยานิพนธ์ และรายงานการวิจัย แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) การพัฒนากลยุทธ์ ได้แก่ Certo & Peter (1991) และ พงษ์ที ศิริบรรณพิทักษ์ (2552)
- 2) องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา (Archie B. Carroll, 1991), (Bovee, Thill & Wood & Dovel, 1993), (Post, Lawrence, & Weber, 2005) (Philip Kotler & Nancy Lee, 2005), (European Commission, 2001) มาตรฐาน ISO 26000, (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2548) (สำนักงานการพัฒนาระบบราชการ, 2552), (พิพัฒน์ นนทนาธรณ์, 2553), (เอกอมร เอี่ยมศิริรักษ์, 2555), (จอย ทองกล่อมสี, 2555), (อนันตชัย ยูระประถม, 2556), (รัตนชัย ศรสวรรณ, 2557) และ (ภิรมย์ สี่กุล, 2558)

- 3) การบริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ได้แก่ กริฟฟิธส์ (Griffiths, 1956), (Campbell and et al., 1968), (Kimbrough & Nunnery, 1976) และ (Sergiovanni & et al., 1992) และ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550)

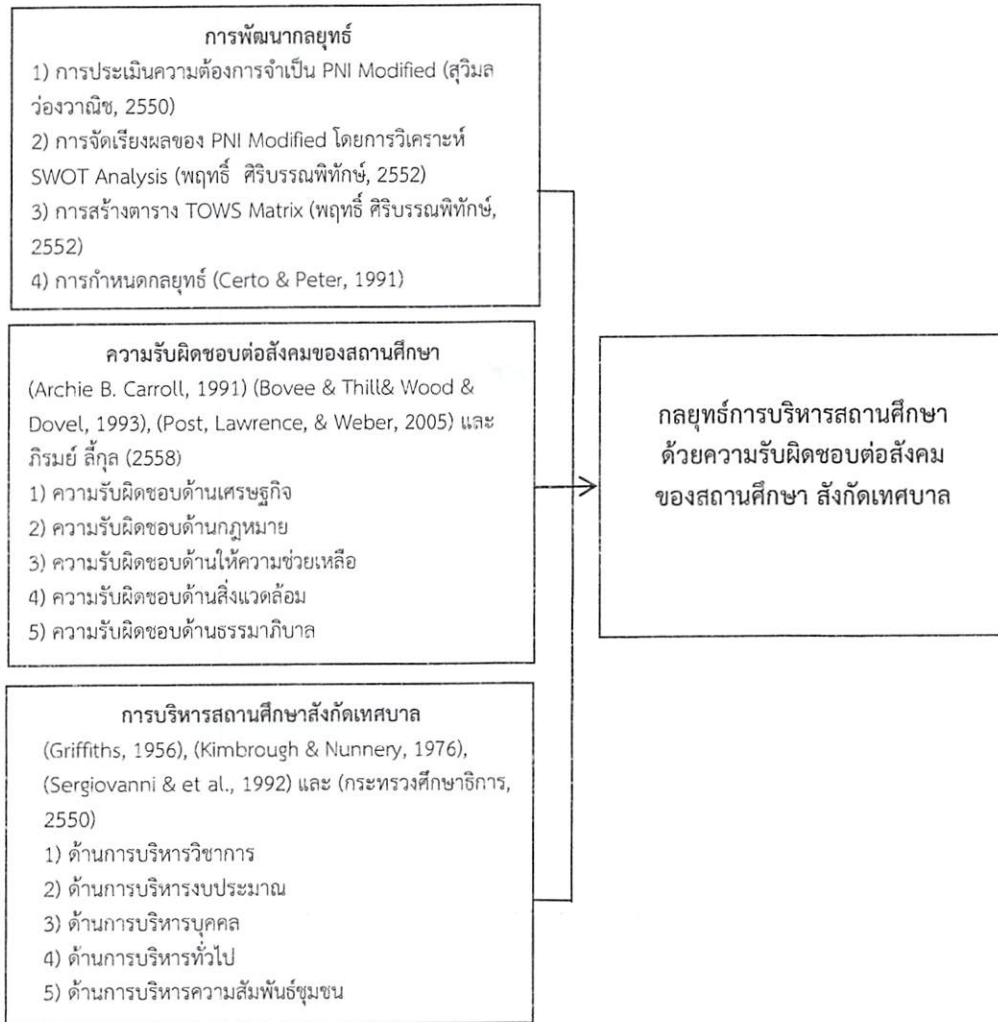
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบศึกษาเอกสาร ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สำเนาถูกต้อง

(ลายเซ็น)

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย เริ่มตั้งแต่ วันที่ 1 กันยายน 2559 ถึง วันที่ 1 เมษายน 2560 รวมเป็นระยะเวลา 8 เดือน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์

กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางการดำเนินงาน โดยใช้ทรัพยากรและศักยภาพ ให้บรรลุเป้าหมายเพื่อให้องค์การอยู่รอดท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง อย่างยั่งยืน

องค์ประกอบของกลยุทธ์ หมายถึง ส่วนประกอบสำคัญที่ปรากฏอยู่ในแผนกลยุทธ์ ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และแผนปฏิบัติการ

กระบวนการบริหารกลยุทธ์ หมายถึง ขั้นตอนของการกำหนดกลยุทธ์ขึ้นมาใหม่ขององค์การเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ 1) การประเมินองค์การและสภาพแวดล้อม การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายนอกและภายในขององค์การ 2) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าประสงค์ 3) การกำหนดประเด็นกลยุทธ์ 4) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 5) การประเมินผลงานและควบคุม

สำเนาถูกต้อง

(Handwritten signature)

การบริหารสถานศึกษา หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอน การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาบรรลุอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ คือ 1) การบริหารวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารบุคคล 4) การบริหารทั่วไป และ 5) การบริหารความสัมพันธ์ชุมชน

ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา หมายถึง ความผูกพันที่ผู้บริหารสถานศึกษา โดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของสถานศึกษา ชุมชน และสังคมในภาพรวม ดำเนินงานของสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ชุมชน และสังคมโดยรวม ซึ่งมียุทธศาสตร์ที่สำคัญ 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ ซึ่งจะคำนึงถึงการ การให้บริการมีคุณภาพ การจัดสรรผลประโยชน์ที่เป็นธรรม และการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย ซึ่งจะคำนึงถึงการ ปฏิบัติตนตามกรอบกฎหมาย และการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคม 3) ความรับผิดชอบต่อด้านให้ความช่วยเหลือซึ่งคำนึงถึง การอาสาสมัคร การบริจาค การเป็นพลเมืองดีของสังคม และการยกระดับคุณภาพชีวิตของสังคม 4) ความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะคำนึงถึง การดูแลสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการป้องกันปัญหามลพิษ และ 5) ความรับผิดชอบต่อด้านธรรมาภิบาล คำนึงถึง การจัดการอย่างโปร่งใส การมีความเป็นธรรม และการมีส่วนร่วม

สถานศึกษา สังกัดเทศบาล หมายถึง โรงเรียน ในสังกัดเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล โดยมีหลักสูตรท้องถิ่น ที่มุ่งเน้นจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดแทรกด้านคุณธรรม จริยธรรม ร่วมด้วยทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี เป็นคนเก่ง มีความสุข มีความเป็นไทย เพื่อดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน อนุรักษ์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะกิจกรรมที่เน้นเอกลักษณ์ความเป็นไทยของท้องถิ่น

กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน โดยใช้ทรัพยากรและศักยภาพ ของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้สถานศึกษา มีความมั่นคงยั่งยืน ซึ่งนำไปสู่นักเรียน เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และทักษะในการดำเนินชีวิตเพื่อดำรงชีวิตประจำวันได้ มียุทธศาสตร์ที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) ด้านการบริหารวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารบุคคล 4) ด้านการบริหารทั่วไป และ 5) ด้านการบริหารความสัมพันธ์ชุมชน นอกจากนี้ยังมี ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย ความรับผิดชอบต่อด้านให้ความช่วยเหลือ ความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม และความรับผิดชอบต่อด้านธรรมาภิบาล ด้วย

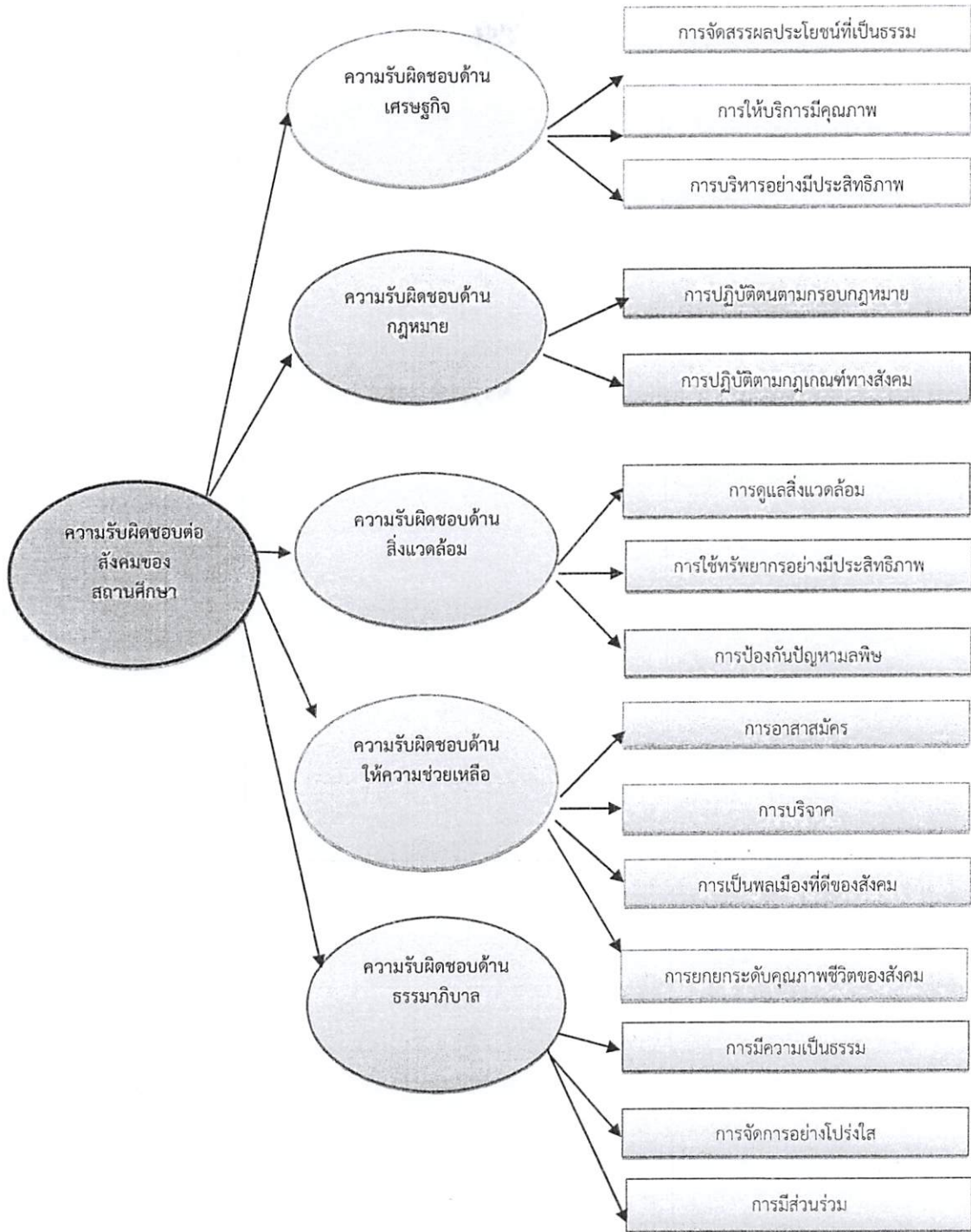
ผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล สามารถนำมาสรุปได้ดังนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์เนื้อหา จากเอกสาร พบว่า องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ มียุทธศาสตร์ย่อย 15 องค์ประกอบ รายละเอียดดังนี้ 1) ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การให้บริการมีคุณภาพ การจัดสรรผลประโยชน์ที่เป็นธรรม และการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย ได้แก่ การปฏิบัติตามกรอบกฎหมาย และการเคารพกฎเกณฑ์ทางสังคม 3) ความรับผิดชอบต่อด้านให้ความช่วยเหลือ ได้แก่ การอาสาสมัคร การบริจาคการเป็นพลเมืองดีของสังคม และการยกระดับคุณภาพชีวิตของสังคม 4) ความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การดูแลสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการป้องกันปัญหามลพิษ และ 5) ความรับผิดชอบต่อด้านธรรมาภิบาล ได้แก่ การจัดการอย่างโปร่งใส การมีความเป็นธรรม และการมีส่วนร่วม

สำเนาถูกต้อง

ภาพที่ 2 องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา

สำเนาถูกต้อง

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำมาอภิปรายผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล มี 5 องค์ประกอบหลัก และ 15 องค์ประกอบย่อย

1.1 ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ เป็นระดับพฤติกรรมของผู้บริหาร ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีการจัดการที่เป็นธรรม รวมทั้งการบริการเชิงคุณภาพ เพื่อกระจายรายได้ให้แก่ชุมชน โดยคำนึงถึงความอยู่รอดขององค์การ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สาคร สุขศรีวงศ์ (2552), Carroll (1991) และ Bovee & Thill & Wood & Dovel (1993) ที่กล่าวว่าผู้บริหารจะต้องมีความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากองค์การมีหน้าที่ในการให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม การจัดการที่เหมาะสมเป็นธรรมแก่พนักงานส่วนความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ นั้น มี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

1) การให้บริการมีคุณภาพ คือ การจัดกิจกรรมของสถานศึกษา ในการให้บริการตามความต้องการของชุมชน เกี่ยวกับการให้ความรู้ ด้านอาชีพ ด้านสุขภาพ ด้านเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร ภาษาต่างประเทศ ด้านเศรษฐกิจเป็นการผลิตสินค้า เพื่อกระจายรายได้ให้แก่ชุมชน โดยสร้างสัมพันธภาพที่ดี ความพึงพอใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิรมย์ ลีกุล (2558) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า การให้บริการสังคมเป็นการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลแก่สังคมโดยการจัดการศึกษาที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานในการให้บริการ และสนับสนุนส่งเสริมการจัดกิจกรรมตามความต้องการของชุมชน และสังคม

2) การจัดสรรผลประโยชน์ที่เป็นธรรม คือ เป็นการจัดการอย่างเหมาะสม ในการกระจายผลประโยชน์ ให้ผลตอบแทนอย่างเป็นธรรม และจัดสวัสดิการให้กับพนักงาน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อย่างทั่วถึง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สาคร สุขศรีวงศ์ (2552) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเกี่ยวกับมุมมองของนักบริหาร พบว่าผู้บริหารมีหน้าที่ในการจัดการที่เหมาะสมเป็นธรรมแก่พนักงาน เช่น ค่าจ้าง เงินเดือนเหมาะสม กับภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบ รวมถึงการจัดสรรผลประโยชน์ สวัสดิการต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม ส่วนความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกองค์กร เช่น ผู้บริโภคหรือลูกค้าก็ต้องได้รับสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพในราคาเป็นธรรม เพื่อเป็นแสดงออกถึงการกระจายผลตอบแทนทางเศรษฐกิจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกองค์กรของสังคมโดยรวมอย่างเป็นธรรม

3) การบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การที่ผู้บริหาร สามารถบริหารสถานศึกษา ให้มีกระบวนการดำเนินงานด้านงบประมาณ การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ โดยใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จและองค์การอยู่รอด สอดคล้องกับงานวิจัยของ งามมาโนช (2557) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ทรัพยากรของสถานศึกษา ที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล เงินบริจาค และรายได้อื่น ๆ ในการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ ก่อให้เกิดความพึงพอใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งบุคลากร ผู้เรียน ผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชน โดยใช้ทรัพยากรให้น้อยที่สุด และมีการดำเนินการเป็นไปอย่างประหยัดทั้งด้านเวลา ทรัพยากร แรงงานรวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการศึกษาให้เกิดผลสำเร็จ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัย ภิรมย์ ลีกุล (2558) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า การบริหารที่ผู้บริหารมุ่งส่งเสริมพัฒนา บริหารจัดการและดำเนินการให้ผู้เรียนทุกคนเกิดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ มุ่งมั่นที่จะจัดการศึกษาให้สมบูรณ์แบบให้เกิดผลในทุกมิติกับนักเรียนเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชน เป็นชุมชนที่สามารถพึ่งพาตนเองได้

1.2 ความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย เป็นระดับพฤติกรรมของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาให้อยู่ในกรอบของกฎหมายพระราชบัญญัติการศึกษา กฎกระทรวง ระเบียบและข้อบังคับที่มีอยู่ในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Carroll (1991) ว่าความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมายมีองค์ประกอบหลัก 5 ประการ ได้แก่ 1) ให้

สำเนาถูกต้อง

(ลายเซ็น)

ความสำคัญที่จะปฏิบัติงานในวิธีการตามความต้องการของรัฐบาลและกฎหมาย 2) ให้ความสำคัญกับคำมั่นสัญญาที่แปรผันไปตามระเบียบปฏิบัติของรัฐ และท้องถิ่น 3) ให้ความสำคัญว่าจะเป็นองค์กรพลเมืองที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย 4) ให้ความสำคัญว่าบริษัทที่ประสบความสำเร็จคือบริษัทที่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมาย 5) ให้ความสำคัญที่จะจัดหาสินค้าและบริการที่อย่างน้อยต้องเป็นไปตามข้อเรียกบัญชีทางกฎหมาย โดยมีองค์ประกอบย่อยอีก 2 ประการ คือ

1) การปฏิบัติตามกรอบกฎหมาย คือ การปฏิบัติตามความต้องการและคำมั่นสัญญาของรัฐบาล ความเป็นพลเมือง โดยสร้างวัฒนธรรมและความเชื่อมั่นแห่งความสำเร็จ และการบริการ ภายใต้ กฎหมาย และระเบียบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮีรพร ทองชะโชค (2556) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบที่ประกาศใช้โดยรัฐบาล จึงมุ่งเน้นการดำเนินงานในลักษณะที่ยินยอมปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ พร้อมจัดการบริหารที่อย่างน้อยที่สุดตอบสนองข้อกำหนดขั้นต่ำของกฎหมาย ตลอดจนความสำเร็จขององค์กร กำหนดจากความสามารถในการตอบสนอง ระเบียบกฎหมายได้

2) การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคม คือ การปฏิบัติตามความต้องการของระเบียบปฏิบัติของชุมชน ท้องถิ่น โดยการสร้างวัฒนธรรมทางสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ งามมาโนช (2557) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า การเคารพต่อกฎเกณฑ์ที่มีในสังคม โดยที่ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติตาม หากฝ่าฝืนจะต้องถูกลงโทษตามที่กำหนด

1.3 ความรับผิดชอบต่อสังคมให้ความช่วยเหลือ เป็นระดับพฤติกรรมของผู้บริหารในการอาสาสมัคร สนับสนุนการบริจาค ช่วยเหลือปัญหาด้านสังคม โดยการเป็นพลเมืองที่ดี ในการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Carroll (1991) เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมให้ความช่วยเหลือ (Philanthropic Responsibility) เป็นรูปแบบที่องค์กร สามารถตัดสินใจ ด้านกิจกรรมเฉพาะเจาะจง (Specific Activities) เพื่อให้การช่วยเหลือ (Philanthropic Contribution) บริจาค เพื่อเป็นการตอบสนองความคาดหวังของสังคมด้วยความ เป็นพลเมืองดี โดยมีองค์ประกอบย่อยที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การอาสาสมัคร คือ การจัดกิจกรรมอาสาเสียสละ ในการช่วยเหลือสังคม ด้วยความสมัครใจ โดยการสนับสนุนทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรในการดำเนินกิจกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิรมย์ ลีกุล (2558) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า การสร้างจิตอาสาต่อสังคม เป็นการสนับสนุนหรือจูงใจให้บุคลากรและนักเรียน ของโรงเรียนร่วมสละเวลา และแรงงาน ตระหนักรู้และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมร่วมกันกระทำ สิ่งหนึ่งที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม คำนึงถึงผู้อื่นที่มีความสัมพันธ์ในสังคมเดียวกันเป็นการแสดงเพื่อสังคมส่วนรวม การบริการชุมชน การทำประโยชน์เพื่อสังคม

2) การบริจาค คือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรเงินวัสดุสิ่งของ ในการตอบสนองความคาดหวังปัญหาของ ชุมชนและสังคม ให้รู้จักการเสียสละการแบ่งปัน ช่วยเหลือผู้ยากไร้และผู้ประสบภัย ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ Kotler & Lee (2005) กล่าวคือ การบริจาคเงินหรือวัสดุสิ่งของ โดยมากมักจะเป็นไปตาม กระแสความต้องการจากภายนอกหรือมีผู้เสนอให้ทำ มากกว่าจะเกิดจากการวางแผนหรือออกแบบกิจกรรมจาก ภายในองค์กรเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิรมย์ ลีกุล (2558) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ความ รับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การบริจาคเป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้รู้จักการเสียสละการแบ่งปัน การช่วยเหลือบริจาค ทรัพย์สินสิ่งของ วัสดุอุปกรณ์ ช่วยเหลือผู้ประสบภัยยากไร้ในโอกาสต่าง ๆ

3) การเป็นพลเมืองดีของสังคม คือการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสามารถในการตัดสินใจ ให้ความสำคัญกับมนุษยธรรมและเอื้ออาทรห่วงใยชีวิตมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพัฒน์ นนทนาธรณ์ (2553) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร พบว่า การเป็นบรรษัท

สำเนาถูกต้อง

(ลายเซ็น)

พลเมืองที่ดีในการให้ความช่วยเหลือ ถือว่าเป็นจุดสูงสุดของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร เป็นหัวใจหลักของการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

4) การยกระดับคุณภาพชีวิตของสังคม คือ การสนับสนุนการจัดสวัสดิการ การจัดการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม กำหนดนโยบายและวัฒนธรรมองค์การ ในการปรับปรุงให้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พิพัฒน์ นนทนาธรณ์, 2553) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมให้ความช่วยเหลือ โดยใช้ทรัพยากรให้แก่ชุมชนและปรับปรุงคุณภาพชีวิต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ธีรพร ทองชะโชค, 2556) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ความสามารถด้านให้ความช่วยเหลือ เป็นการดำเนินการตามความปารถนาของสังคมว่าจะเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม เน้นการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสวัสดิการของมนุษย์ ผ่านการสนับสนุนทรัพยากรเงิน และทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรด้วยความสมัครใจในกิจกรรมการให้การช่วยเหลือของชุมชน เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน

1.4 ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เป็น ระดับพฤติกรรมของผู้บริหารคำนึงถึงผลกระทบที่อาจมีต่อสิ่งแวดล้อม ในการดำเนินกิจกรรม โดยการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดมศักดิ์ กุลครอง (2553) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการป้องกันปัญหามลพิษ (Environmental Protection) การบริโภคอย่างยั่งยืน (Sustainable Consumption) และ การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ในการดำเนินการบริหารและบริการ และ แนวคิดของ สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม (2555) ที่กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ความตระหนักว่า การประกอบกิจการได้ก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับมากและน้อย ในเรื่องใดหรือใน ส่วนใดบ้าง และยอมรับว่าจะต้องปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งพัฒนากระบวนการ ประกอบกิจการ ให้สามารถลดผลกระทบจนถึงปราศจากผลกระทบพร้อมกับปกป้องและบูรณะฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมให้กลับคืนมาได้ดังเดิมในที่สุดเพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างความยั่งยืนให้กับกิจการเอง รวมทั้งสังคม ชุมชนเศรษฐกิจ ประเทศชาติและประชาชนโดยรวม ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การป้องกันมลภาวะ 2) การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน 3) การลดและการปรับตัวให้เข้ากับภาวะโลกร้อน และ 4) การปกป้องสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายชีวภาพ และการบูรณะที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ

นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบย่อยที่สำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ

1) การดูแลสิ่งแวดล้อม คือ การจัดกิจกรรมรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมจัดระบบและนโยบาย ที่ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยปรับตัวต่อสภาพการเปลี่ยนแปลง ปลูกจิตสำนึก และปรับปรุงคุณภาพชีวิต ในการเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2546) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการสมัยใหม่ พบว่า การไม่ทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การคำนึงถึงผลกระทบของการดำเนินกิจการที่อาจมีต่อสิ่งแวดล้อม มีดำเนินการป้องกัน ประเมินผลติดตามผล ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขเมื่อเกิดความผิดพลาดได้อย่างทันที่และมีประสิทธิภาพแก่ชุมชนแวดล้อม และแก่สังคมโดยรวม เป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นองค์กรที่ปลูกจิตสำนึกหรือกระตุ้นให้คนใส่ใจสิ่งแวดล้อมจากการกระทำขององค์กรที่มีต่อชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิพัฒน์ นนทนาธรณ์ (2553) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร พบว่า การดูแลสิ่งแวดล้อม เป็นการปรับปรุงคุณภาพชีวิตมนุษย์ด้วยการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม และรักษาสิ่งแวดล้อม

2) การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การส่งเสริมการประหยัดพลังงาน ในการผลิตการบริโภค และการให้ความรู้ ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ในการดำเนินการบริหารและบริการ (อุดมศักดิ์ กุลครอง, 2553)

3) การป้องกันปัญหามลพิษ คือ การจัดกิจกรรม การป้องกันมลภาวะสิ่งแวดล้อมเป็นพิษที่หลากหลายทาง ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดมศักดิ์ กุลครอง (2553) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าผู้บริหารจำเป็นต้อง

สำเนาถูกต้อง

(ลายเซ็น)

คำนึงถึงหลักการป้องกันปัญหามลพิษ (Environmental Protection) การบริโภคอย่างยั่งยืน (Sustainable Consumption)

4) ความรับผิดชอบด้านธรรมาภิบาล เป็นระดับพฤติกรรมของผู้บริหารที่มีความรับผิดชอบในด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี พร้อมรับการตรวจสอบและสามารถปฏิบัติงานขององค์กรได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจอย ทองกล่อมสี (2555) ที่ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอุดมศึกษาไทยตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า แนวทางการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอุดมศึกษาไทยตามหลักธรรมาภิบาล ในมิติด้านธรรมาภิบาล ให้ความสำคัญไปที่ หลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน คือ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า มาเป็นหลักในการบริหารจัดการ โดยนำไปเชื่อมโยงกับกระบวนการบริหารจัดการตามพันธกิจ 4 ด้านของสถาบันอุดมศึกษาโดยให้ความสำคัญกับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมที่ทำให้เกิดความยั่งยืน ความเสมอต้นเสมอปลาย เป็นไปตามอัตลักษณ์ของแต่ละสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง โดยมีองค์ประกอบย่อยที่สำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ

1) การจัดการอย่างโปร่งใส คือ ความสามารถในการเปิดเผยข้อมูล อย่างถูกต้อง ครบถ้วน พร้อมรับการตรวจสอบ ในภาระความรับผิดชอบในงาน สอดคล้องกับ โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Program: UNDP, (2015) ได้กล่าวว่าการมีความโปร่งใส (Transparency) ประชาชนที่เกี่ยวข้องจะต้องสามารถเข้าถึงกระบวนการ สถาบัน และข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องได้ จะต้องมีการจัดหาข้อมูลข่าวสารอย่างเพียงพอที่จะทำให้ประชาชนเข้าใจและสามารถติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐได้ และงานวิจัยของ พิพัฒน์ นนทนาธรรม (2553) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร พบว่า การกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นการจัดให้มีระบบบริหารจัดการมีความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการอย่างโปร่งใส เท่าเทียม เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบได้ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นใจต่อผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย อันจะนำไปสู่ความเติบโต และเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนของธุรกิจ

2) การมีความเป็นธรรม คือ การปฏิบัติตนและแสดงออก ในการตัดสินใจด้วยความเสมอภาค มีหลักนิติธรรม คุณธรรม และจริยธรรม ในการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถวิลวดี บุรีกุล และคนอื่น ๆ (2552) ที่ศึกษาเกี่ยวกับทศธรรม ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมือง ที่ดี พบว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล และกำหนดตัวชี้วัดธรรมาภิบาลไว้ เกี่ยวกับการมีหลักคุณธรรม

3) การมีส่วนร่วม คือ การมีระบบบริหารแบบการมีส่วนร่วม ของชุมชน สังคม ในการร่วมคิด ร่วมทำร่วมแก้ปัญหา บนพื้นฐานของความเห็นร่วม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปธาน สุวรรณมงคล (2558) ที่ศึกษาเกี่ยวกับ การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล พบว่า องค์ประกอบของธรรมาภิบาล ได้แก่ การมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม ประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล ภาระรับผิดชอบต่อสังคม ความเสมอภาค/เที่ยงธรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ท้องถิ่นจังหวัด และท้องถิ่นอำเภอ ควรจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นรูปธรรมและเกิดประสิทธิผล เกิดเป็นแนวปฏิบัติ และแนวองค์ความรู้ มีการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ กำหนดให้บริหารด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม การกำหนดกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา การประชาสัมพันธ์ ทรัพยากรให้ทุกภาคส่วนตระถึงความสำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคม ส่งเสริมนโยบายเสริมสร้างสุขภาวะและความมั่นคงครอบครัว จัดทำฐานข้อมูล พัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อใช้ข้อมูลในการพัฒนาประเทศ ดึงกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมมอบรางวัลให้กับผู้รับผิดชอบต่อสังคมเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ และเป็นแบบอย่างที่ดีในการการสร้างแรงบันดาลใจ ให้กับเยาวชน และสังคมได้รับรู้ผ่านระบบสื่อที่สร้างสรรค์ เพื่อขยายผลเป็นองค์ความรู้ต่อไป

สำเนาถูกต้อง

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

สถานศึกษาสังกัดเทศบาล ควรมีการกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ที่ชัดเจน เพราะความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษา โดยให้มีการกำหนดประเด็นให้ครอบคลุม ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การให้บริการมีคุณภาพ การจัดสรรผลประโยชน์ที่เป็นธรรม และการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย ได้แก่ การปฏิบัติตามกรอบกฎหมาย และการเคารพกฎเกณฑ์ทางสังคม 3) ความรับผิดชอบต่อด้านให้ความช่วยเหลือ ได้แก่ การอาสาสมัคร การบริจาค การเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม และการยกระดับคุณภาพชีวิตของสังคม 4) ความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การดูแลสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการป้องกันปัญหามลพิษ และ 5) ความรับผิดชอบต่อด้านธรรมาภิบาล ได้แก่ การจัดการอย่างโปร่งใส การมีความเป็นธรรม และการมีส่วนร่วม ทั้งนี้เพื่อความยั่งยืนในการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล โดย วิธี การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA)
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อให้ทราบความแตกต่างหรือเหมือนกันในประเด็นใดบ้าง

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, กรม. (2547). รายงานประจำปี. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2558). CSR ในประเทศไทย ส่วนใหญ่ยังห่างไกลจากความยั่งยืน. สืบค้นจาก <http://www.kriengsak.com/issues/csr-3>
- จินตนา บุญบงการ. (2550). จริยธรรมทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จอย ทองล้อมสี. (2555). การพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอุดมศึกษาไทยตามหลักธรรมาภิบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2550). ภาวะผู้นำในองค์การ. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- ถวิลวดี บุรีกุล และคนอื่น ๆ. (2552). ทศธรรม ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพรส.
- ธีรพร ทองชะโชค. (2556). ความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2557). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- เนตร์พัฒนา ยาราช. (2546). การจัดการสมัยใหม่: Modern management. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส.
- นภาพร เผ่าผา. (2554). การศึกษาสภาพและปัญหาในการบริหารงานบุคคลโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา. OJED, 7(1), 1924-1938.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2558). การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล. กรุงเทพฯ: แก่นจันทร์การพิมพ์.
- พิพัฒน์ นนทนาธรณ์. (2553). การจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร. กรุงเทพฯ: ริงค์ บี ยอนด์ บุ๊คส์.
- ภิรมย์ ลีกุล. (2558). การพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำเนาถูกต้อง

- รัตน์ชัย ศรสวรรณ. (2557). การบูรณาการความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศรินทร์รัตน์ เสรีบุญญา. (2554). การพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรธุรกิจในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวคิดบริษัทบริหาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำของการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.). (2548). คู่มือกรรมการบริษัทจดทะเบียน เล่ม 1. กรุงเทพฯ: ก.ล.ต.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). รายงานการติดตามการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี 2551. กรุงเทพฯ: บริษัท เพลิน สตูดิโอ จำกัด.
- สาคร สุขศรีวงศ์. (2552). การจัดการ: จากมุมมองนักบริหาร. กรุงเทพฯ: ผู้จัดการจำหน่ายศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). ความรับผิดชอบต่อสังคม. กรุงเทพฯ: ก.กมลการพิมพ์.
- สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม. (2556). ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อความยั่งยืนขององค์กร. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น. (2556). ยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2557-2560. ในการสร้างธรรมาภิบาล สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.
- อนันตชัย ยूरประยอม. (2550). “CSR จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ”. วารสาร Productivity World. เดือน พฤศจิกายน-ธันวาคม 2550.
- อุดมศักดิ์ กุลครอง. (2553). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เอกอมร เอี่ยมศิริรักษ์. (2555). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนกวดวิชาเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- องอาจ แสนมาน้อย. (2557). ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- Bovee, Courtland L., Thill, John V., Wood, Marian B., & Dovel, George P. (1993). *Management*. New York: McGraw-Hill.
- Carroll, A. B. (1991). *The Pyramid of Corporate Social Responsibility. Toward The Moral Management of Organization Stakeholders*. *Business Horizons*. 34(4), 39-48.
- EU Commission (2001). *Green Paper-Promoting a European framework for Corporate Social Responsibility*. COM (2001).
- Kotler, P. & Murphy, P.E. (1981). *Strategic planning for higher education*. New York: Mc Grow-Hill.
- Kotler, P., & Lee, N. (2005). *Corporate Social Responsibility*. New Jersey: John Willey & Sons.
- Michael E. Porter & Mark R. Kramer. (2006). *Strategy and Society The link between Competitive Advantage and Corporate Social Responsibility*. *Harvard Business Review*.

สำเนาถูกต้อง

(Signature)

การประชุมทางวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 ประจำปี 2560

วันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2560

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

Philip Kotler & Nancy Lee. (2005). *Corporate Social Responsibility. Doing the Most For you Company and your cause.* John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey: Canada.

Post, J.E., Lawrence, A.T, & Water, J. (2005). *Business and Society: Corporate Strategy, Public Policy. Ethics.* Boston: McGraw-Hill.

Thomson J Sergiovanni. (1992). *Educational Governnace and Administration.* 3rded. Boston: Allyn and Bacon.

United Nations Development Program (UNDP). (2015). *Govgernance.* Retrieved March 28, 2015. from <http://mirror.undp.org>.

สำเนาถูกต้อง

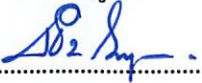
145

บัญชีสรุปจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ปริญญาตรีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ระดับปริญญาเอก

สาขาวิชา	ชาย	หญิง	รวม
ภาคพิเศษ หลักสูตรและการสอน	1	0	1
รวม	1	0	1
รวมทั้งหมด	1	0	1

ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว

ลงชื่อ..........นายทะเบียน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โกขุนทด)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

บัญชีรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2562

1

ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต

ลำดับที่	เลขประจำตัว	ชื่อ-สกุล	วันเข้าศึกษา	วันอนุมัติจบ	น.ก.	คะแนนเฉลี่ย	ประเภทนักศึกษา	หมายเหตุ
ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน								
1	58B74680102	นายเอกสิทธิ์ โพธิ์ไทรย์	25 มิ.ย. 2559	24 เม.ย. 2563	78	3.68	ภาคพิเศษ	วิทยานิพนธ์

ตรวจสอบและตรวจทานถูกต้องแล้ว

(ลงชื่อ)

นายทะเบียน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โกขุนทาภรณ์)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

รายชื่อนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ส่งบทความตีพิมพ์ลงในวารสาร
ปรัชญาดุสิตบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ชื่อวิทยานิพนธ์	การเผยแพร่
๑.	นายเอกสิทธิ์ โพธิ์ไทรย์	การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน นาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะ ทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์	วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒ - ธันวาคม ๒๕๖๒ รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย ครั้งที่ ๘ “วิจัยแบบ บูรณาการ สรรค์สร้างนวัตกรรม ลดความเหลื่อม ล้ำของสังคม” วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏ หมู่บ้านจอมบึง และเครือข่ายเจ้าภาพร่วม

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....

(นาง.ดร.จำนงา ตัญญา)

อาจารย์ที่ปรึกษา.....

วันที่ ๕ มี.ย. ๖๓

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาค
เพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์

เอกสิทธิ์ โพธิ์ไทรย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดอุบลราชธานี

พ.ศ. ๒๕๖๓

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
 ลงชื่อ.....
 (ผศ.ดร. จุรรมา คุ้มทอง)
 อาจารย์ที่ปรึกษา.....
 วันที่..... - 9 ธ.ค. 2563

THE DEVELOPMENT OF THAI PERFORMING ARTS (KHON) INSTRUCTIONAL
 MODEL BY INTEGRATING ANATOMY KNOWLEDGE FOR ENHANCING THE
 THAI PERFORMING ARTS (KHON) COMPETENCY THE COLLEGE OF
 DRAMATIC ARTS

EAKASIT PHOSAI

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
 FOR THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY
 IN CURRICULUM AND INSTRUCTION
 GRADUATE SCHOOL
 VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
 UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI

2020

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์   การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการ
 ความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน)
 วิทยาลัยนาฏศิลป์.

ชื่อนักศึกษา   เอกสิทธิ์ โพธิ์ไทรย์
 รหัสประจำตัว   58B74680102
 ปริญญา   ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชา   หลักสูตรและการสอน

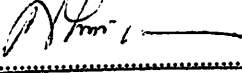
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

 ..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จ้อยทอง)

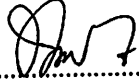
 ..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัณฑ์ฤทัย คลังพหล)

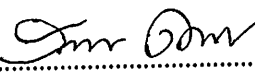
 ..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทรสุวรรณ)

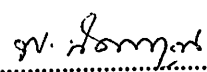
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ..... ประธาน (ผู้ทรงคุณวุฒิ)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

 ..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ คชสิทธิ์)

 ..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.พิทักษ์ นิลนพคุณ)

 ..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัณฑ์ฤทัย คลังพหล)

 ..... กรรมการและเลขานุการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จ้อยทอง)

 ..... ผู้ทรงคุณวุฒิ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร ทองนึม)

 .....
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิช ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 24 เดือน เมษายน พ.ศ. 2563

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์.	
ชื่อนักศึกษา	เอกสิทธิ์ โพธิ์ไทรย์	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
รหัสประจำตัว	58874680102	
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต	ลงชื่อ.....
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน	ผศ.ดร. ธีรวิมล ธีรวิมล
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จุ้ยทอง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัณฑ์ฤทัย คลังพหลโยธินที่ปรึกษา
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัณฑ์ฤทัย คลังพหลโยธินที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ	วันที่ 16 ม.ค 63

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาค เพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์ 2) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาค เพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์ และ 3) ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาค เพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ได้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 สาขานาฏศิลป์ไทย (โขน) ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ทั่วประเทศ 12 แห่ง จำนวน 26 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.65) และแบบประเมินสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ทำฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ

ผลการวิจัยพบว่า

1) โดยรวมรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาค เพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน มีการบูรณาการความรู้ทางกายวิภาค 5) การวัดผลและประเมินผล และสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ทำฝึกหัดเบื้องต้น โขน 6 ท่า ที่ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) และ 3) ด้านคุณลักษณะของผู้เรียนโขน ได้แก่ ความอดทน ความมุ่งมั่น และเห็นคุณค่า

2) จากการพัฒนาการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์ เป็นการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอน 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นการรับรู้ 2) ขั้นการเตรียมความพร้อม 3) ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม 4) ขั้นการให้ลงมือกระทำร่วมมือแบบกลุ่ม 5) ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ 6) ขั้นการปรับปรุง ขั้นนี้ผู้เรียนใช้อุปกรณ์เสริมร่างกายเป็นการฝึกหัดเบื้องต้นโขน เพื่อให้สรีระของร่างกายมีปลอดภัย และเสริมสร้างความอดทน ความแข็งแกร่ง

ความยั่งยืน 7) ขั้นการคิดริเริ่ม ขั้นนี้ผู้เรียนเริ่มมีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาสรีระร่างกายส่วนต่าง ๆ ของตนเอง ให้มีความปลอดภัยมากขึ้น 8) ขั้นการประเมิน และผลการประเมินรูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

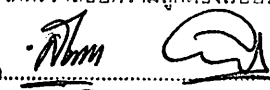
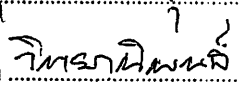
3) การใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น พบว่า นักเรียนมีสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) จากการประเมินท่าแบบฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า ประกอบด้วย (1) ท่าตบเข้า (2) ท่าถองสะเอว (3) ท่าเดินเส้า (4) ท่าถีบเหลี่ยม (5) ท่าฉีกขา และ (6) ท่าทกคะเมน ซึ่งสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ทั้ง 6 ท่าเบื้องต้น มีการพัฒนาสูงขึ้นตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : รูปแบบการเรียนการสอน กายวิภาค สมรรถนะ นาฏศิลป์ไทย (โขน)

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ พิมพ์พิมพ์
 ผศ.ดร.สิริรอนา (พิมพ์พิมพ์)
 อาจารย์ที่ปรึกษา พิมพ์พิมพ์
 วันที่ 18 ม.ค. 63

Thesis Title	The Development of Thai Performing Arts (Khon) Instructional Model by Integrating Anatomy Knowledge for Enhancing the Thai Performing Arts (Khon) Competency the College of Dramatic Arts	
Student	Eakasit Phosai	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
Student ID	58B74680102	ลงชื่อ.....
Degree	Doctor of Philosophy	
Field of Study	Curriculum and Instruction	ศาสตราจารย์สุวัฒนา จุฑทอง
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr.Suwana Juthong	อาจารย์ที่ปรึกษา
Thesis Co-Advisor	Assistant Professor Dr.Kunruthai klongphahon	วันที่ 16 ม.ค. 63
Thesis Co-Advisor	Associate Professor Dr.Supphachai Chansuwan	

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) study the teaching and learning styles of Thai Performing Arts (Khon) instructional model by integrating anatomy knowledge for enhancing the Thai Performing Arts (Khon) competency at the College of Dramatic Arts, 2) to develop a Thai Performing Arts (Khon) instructional model by integrating anatomy knowledge for enhancing the Thai Performing Arts (Khon) competency the College of Dramatic Arts, and 3) to study the effects of using the of Thai Performing Arts (Khon) instructional model by integrating anatomy knowledge for enhancing the Thai Performing Arts (Khon) competency at the College of Dramatic Arts. The Sample used in this research study consisted of 26 grade 7 students in the first Semester of academic year 2019 form 12 College of Dramatic Arts. Multistage cluster sampling was used to select the sample. The instruments used in this study consisted of an overall evaluation of lesson plans with the highest level ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.65) and the Thai Performing Arts (Khon) 6 basic training posture competency assessment with a reliability of 0.82. The instrument used in this study was statistical data analysis using one-way analysis of variance with repeated measures one-way ANOVA.

The research results were as follows:

1) The overall of Thai Performing Arts (Khon) instructional model by integrating anatomy knowledge for enhancing the Thai Performing Arts (Khon) competency the College of Dramatic Arts consisted of 5 components as follows: 1) principles, 2) objectives, 3) content, 4) teaching and learning management's process with the integration of anatomical knowledge, and 5) measurement and evaluation of Thai Performing Arts (Khon) 6 basic training postures consisted of 3 components as follows:

1) knowledge, 2) Thai dance skills (Khon), and 3) characteristics of pantomime learners; patience, determination and value.

2) The Thai Performing Arts (Khon) instructional model by integrating anatomy knowledge developed for enhancing the Thai Performing Arts (Khon) competency the College of Dramatic Arts students. The teaching activities with consisted of 8 stages as follows: 1) perception, 2) readiness, 3) guided response, 4) group action, 5) skillful, 6) improve. At this stage, the learners use body parts as basic training to make the body safe and strengthen patience, strength and flexibility 7) inventive stage. At this stage, the learners are creative in developing their physiology and their parts are more secure, 8) Assessment and the evaluation form is appropriate at a high level.

3) The result showed that the use of Thai Performing Arts (Khon) instructional model consisted of 6 basis postures as follows: 1) Tha-top-khao, 2) Tha-Thong-saeo, 3) Tha-ten-sao, 4) Tha-thip-liam, 5) Tha-chik-kha, and 6) Tha-hokkhamen which the enhancing the Thai Performing Arts (Khon). This instructional model provided higher learning competency at the 0.05 level of statistical significance.

Keywords: Teaching Model, Anatomical, Competency, Thai Performing Arts (Khon)

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
 ลงชื่อ.....
 นพ.ดร.ศิริฉลภา อัครนทว.
 อาจารย์ที่ปรึกษา.....
 วันที่ 16 ม.ค. 63

วารสารวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
MUBAN CHOMBUENG RAJABHAT UNIVERSITY

RESEARCH JOURNAL
(HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES)

ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม 2562 – ธันวาคม 2562

Vol.7 No.2 July 2019 – December 2019

ISSN 2651-1916

รูปแบบการพัฒนาผู้นำวิสาหกิจชุมชนด้านอาหารโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี	1
การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	12
ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	30
การจัดการขยะครัวเรือนของชุมชนในเขตเทศบาลเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี	47
The Use of Communication Strategies by Thai Students Liaising with International Students	62
พฤติกรรมของลูกค้าในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่านสื่อพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	81
รูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวผจญภัยด้วยจักรยานเสือภูเขาจังหวัดราชบุรี	96
การพัฒนาแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศด้านการอ่านในเขตพื้นที่การศึกษภาคตะวันออกเฉียง	112
การศึกษาค้นประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะเชิงผลิตภาพสาระเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	127
การออกแบบและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่จากสิ่งเหลือใช้ของเกลือทะเลกลุ่มจังหวัดเพชรบูรณ์ศรี เพื่อสร้างความสามารถทางการแข่งขันเชิงพาณิชย์	144
การศึกษาค้นประกอบการพัฒนาแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาค เพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์	163
ผลของการปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีปัญญานิยมต่อสมรรถนะทางอารมณ์ของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1	178

ศาสตราจารย์ ดร. วิจัย
วิจัย

สารบัญ

หน้า

การออกแบบและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่จากสิ่งเหลือใช้ของเกลือทะเล
 กลุ่มจังหวัดเพชรบูรณ์เพื่อสร้างความสามารถทางการแข่งขันเชิงพาณิชย์
 Design and Development of New products from Sea Salt Remains of
 Phetchsamtukhiri Group to Promote Competitive Commercial Competence
 โสภภาพร กล่ำสกุล และวิวิศน์ สุขแสงอร่าม
 Sopaporn Klamsakul and Wiwit Suksangaram

144

การศึกษาองค์ประกอบการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน)
 โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน)
 วิทยาลัยนาฏศิลป์

163 ✓

A Study of the Developmental Components of Thai Performing Arts (Khon)
 Instructional Model by Integrating Anatomical Knowledge to Enhance the
 Learners' Competency for the College of Dramatic Arts

เอกสิทธิ์ โพธิ์ไทรย์ สุวรรณมา จ้อยทอง กันต์ฤทัย คลังพหล และศุภชัย จันทร์สุวรรณ
 Eakasit Phosai Suwana Chuithong Kanreutai Klangphahol
 and Supphachai Chansuwan

ผลของการปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีปัญญานิยมต่อสมรรถนะทางอารมณ์
 ของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1

178

The Effect of Cognitive-Based Theory Group Counseling towards the Emotional
 Competence of Freshmen Undergraduate Students

อัญชิสา สุขภิรมย์ ระพินทร์ ฉายวิมล และสุรินทร์ สุทธิธาทิพย์
 Anchisa Sukhapirom Rapin Chaiwimol and Surin Sutthitapip

 พวงเอกสิทธิ์ ภาณุพงษ์

การศึกษาองค์ประกอบการพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน)
 โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์
 A Study of the Developmental Components of Thai Performing Arts (Khon)
 Instructional Model by Integrating Anatomical Knowledge to Enhance
 the Learners' Competency for the College of Dramatic Arts

เอกสิทธิ์ โพธิ์ไทรย์¹ สุวรรณ จ้อยทอง² กันต์ฤทัย คลังพหล³ ศุภชัย จันทร์สุวรรณ⁴
 Eakasit Phosai¹ Suwana Chuithong² Kanreutai Klangphahot³ Supphachai Chansuwan⁴

¹นักศึกษาลัทธิสุตรปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

¹Graduate Student in Doctor of Philosophy, Curriculum and Instruction Program,
 Faculty of Education, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal patronage

^{2,3}สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

^{2,3}Curriculum and Instruction Program, Faculty of Education, Valaya Alongkorn Rajabhat University
 under the Royal patronage

⁴สาขาศิลปะการแสดง คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

⁴Fine Arts Program, Faculty of Music and Drama, Bunditpatanasilpa Institute

E-mail: p.eakasit12@gmail.com

Received: August 21, 2019

Revised: October 03, 2019

Accepted: October 24, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) และ 2) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) การวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย (โขน) ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ และมีประสบการณ์การสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญทาง

นางสาว...
 ผอ.วิทยาลัยนาฏศิลป์

นาฏศิลป์ไทย (โขน) จำนวน 5 ท่าน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) เป็นกระบวนการร่างรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ข้อมูลพื้นฐานในการสร้างรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยสัมภาษณ์ครูอาจารย์และศิลปินแห่งชาติสำรวจความสามารถทักษะฝึกเบื้องต้นของโขน และบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ต้องการให้มีการพัฒนา 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านความรู้ (2) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) และ (3) คุณลักษณะของผู้เรียนโขน และ 2) ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) เป็นกระบวนการศึกษาความจำเป็นต้องการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ (3) โครงสร้างรูปแบบการเรียนการสอน (4) เวลาการเรียนการสอน (5) เนื้อหาสาระการเรียนการสอน (6) กิจกรรมการเรียนการสอน มี 8 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ (Perception) ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม (Readiness) ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม (Guided response) ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำร่วมมือแบบกลุ่ม (Groupaction) ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ (Skillfully) ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุง (Improve) ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม (Inventiveness) ขั้นที่ 8 ขั้นการประเมิน (Assessmet) (7) สื่อการเรียนการสอน และ (8) วัดและประเมินผล

คำสำคัญ: รูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ (โขน) / กายวิภาค / สมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน)

Abstract

This research was a qualitative research aiming at: 1) studying the basic information on the development of Thai performing arts (Khon) instructional model by integrating anatomical knowledge, in order to enhance the competency of the learners of Thai performing arts (Khon), and 2) developing a Thai performing arts (Khon) instructional model by integrating anatomical knowledge. This research was divided into two phases. Phase 1 focused on the basic information in developing Thai performing arts (Khon) instructional model by integrating anatomical

Knowledge, in order to enhance the competency of the learners of the Thai performing arts (Khon). Key informants consisted of ten Thai teachers who had experience in teaching Thai performing arts in Mattayom 1, together with five experts in the field of Thai performing art. The research tool in this phase was a structured interview. Phase 2 was designed on the purpose to develop the model based on the content analysis using the data collected from phase 1.

The findings were discovered that 1) in terms of the basic information on the development of Thai performing arts (Khon), the development should encompass three key aspects including content knowledge of Thai performing arts, skills in Thai performing arts, and characteristics of the learners of Thai performing arts (Khon); 2) Thai performing arts (Khon) instructional model by integrating anatomical knowledge consisted of eight components including (1) the principles of the model, (2) the objectives of the model, (3) the structure of the model, (4) the time for instruction, (5) the learning contents, (6) the activities designed for the instruction, (7) the instructional materials, and (8) the course evaluation. The teaching conduct of the model was designed in eight steps including (1) Perception, (2) Readiness), (3) Guided response, (4) Group action, (5) Skilled Performance, (6) Improvement, (7) Initiation, and (8) Assessment.

Keywords : Instructional models of Thai performing arts (Khon)/ Anatomy/
 Thai performing arts (Khon) competency

บทนำ

นาฏศิลป์ไทยเป็นเอกลักษณ์ วัฒนธรรมและศิลปะประจำชาติไทย ทำให้การเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) แบ่งการเรียนการสอนออกเป็นหลายสาขา โขนเป็นสาขาหนึ่งที่มีการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยและมีการเผยแพร่ในระดับชาติและนานาชาติ เช่น งานต้อนรับอาคันตุกะจากต่างประเทศ การต้อนรับประธานาธิบดีและในวาระสำคัญของชาติ โดยการแสดงโขนมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ

การปฏิรูปการศึกษามีความจำเป็นต้องพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้เท่าทันโลกปัจจุบันเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนมากที่สุดโดยมีการปลูกฝังผู้ที่เข้ามาเรียนในวิทยาลัยนาฏศิลป์

เจตนา/อภิมหา ครุฑไทย

12 แห่งทั่วประเทศให้รักการเรียนโขนและนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาร่างกายของผู้เรียนซึ่งเปรียบเสมือนการนำความรู้ทางกายวิภาคเข้ามาส่งเสริมในการเรียนโขน จตุพร รัตนวราหะ (ศิลปินแห่งชาติการแสดงผู้เชี่ยวชาญโขนยักษ์ สัมภาษณ์. 2561) กล่าวว่า กระทรวงวัฒนธรรม กรมศิลปากร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์และวิทยาลัยนาฏศิลป์ ได้ตอบสนองพระราชดำรัสของ “พระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถพระพันปีหลวง ในรัชกาลที่ 9” โดยปลุกการแสดงโขนของ ศูนย์ศิลปาชีพบางไทรเพื่อสืบสานดำรงไว้เป็นนาฏศิลป์ไทย และศิลปะชั้นสูงที่เก่าแก่ของไทย ที่มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา มีเอกลักษณ์โดดเด่น รวมศาสตร์และศิลป์หลายแขนงเข้าไว้ด้วยกัน ทั้งนาฏศิลป์ ดนตรี วรรณกรรม พิธีกรรม และงานช่างฝีมือต่าง ๆ

การศึกษานาฏศิลป์ไทย (โขน) ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาของผู้เรียนตามพื้นวิชาชีพไว้ 4 มาตรฐาน ได้แก่ 1) มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน 2) มาตรฐานกระบวนการบริหารและจัดการ 3) มาตรฐานกระบวนการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 4) มาตรฐานอัตลักษณ์ผู้เรียนและเอกลักษณ์ของสถานศึกษา (ตามกรอบมาตรฐานหลักสูตรวิทยาลัยนาฏศิลป์)

วิชาชีพมีความสำคัญดังที่ธีรภัทร ทองนิ่ม (ผู้เชี่ยวชาญโขนยักษ์ สัมภาษณ์. 2561) กล่าวว่า วิชาชีพทำให้เกิดความน่าเชื่อถือสำหรับการแสดงโขน แต่ในปัจจุบันมีปัญหาในการออกท่าร้ายรำ การเดินออกท่าทางต่าง ๆ ได้ลดต่ำลง โดยเฉพาะการสื่อความหมายตามท่าทางของตัวละคร ตามที่ธีรวัช เต็มฉนวน (สัมภาษณ์. 2561) ได้กล่าวว่า กายวิภาคเป็นหัวใจหลักของการเลือกผู้เรียน และการฝึกหัดการเต้นและการออกท่าทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) เนื่องจากปัจจุบันมีการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาจึงควรมีการพัฒนาทางด้านกายวิภาคไปด้วย ซึ่งมีส่วนสำคัญอย่างมากในการพัฒนาร่างกายและการออกกำลังกายด้วยท่าทาง ตลอดจนการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและการทำให้ร่างกายมีสรีระที่สวยงาม สง่างาม ถูกต้องตามหลักการทางกายวิภาค เราสามารถที่จะนำกายวิภาคมาพัฒนาผสมผสานกับการเรียนการสอนโขน โดยกำหนดแนวทางการเต้น การออกท่าทางให้ถูกต้องเหมาะสมกับการออกกำลังของร่างกายด้วยข้อต่อ กระดูก กล้ามเนื้อ และระบบหายใจให้ถูกต้องแต่ไม่ทำให้ท่าทางการแสดง และการเล่นโขนเสียไป เป็นการช่วยป้องกันร่างกาย ข้อต่อ กล้ามเนื้อต่าง ๆ ให้เหมาะสมถูกต้อง และศุภชัย จันทรสุวรรณ (ศิลปินแห่งชาติ ด้านการแสดงผู้เชี่ยวชาญโขน สัมภาษณ์. 2561) กล่าวว่า โขนถือเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติร่วมกันในอาเซียนที่ปรากฏในหลายประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ เมียนมาร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ กัมพูชาและไทย โดยรับเอาวัฒนธรรมมาจากประเทศอินเดีย ซึ่งดัดแปลงจากวรรณกรรมเรื่องรามายณะ และมีการพัฒนารูปแบบของการแสดงโขนในแบบฉบับของตนเองจนเป็นเอกลักษณ์ และในปีนียูเนสโกยังได้ประกาศรับรอง “ละครโขน” (Khon Wat Svay Andet) ซึ่งเป็นการแสดงโขนรูปแบบหนึ่งของประเทศกัมพูชาเป็นมรดก

ทพ/ศรภัท ธีรวัช

วัฒนธรรมอันจับต้องไม่ได้ที่ต้องได้รับการปกป้องอย่างเร่งด่วน (Intangible cultural heritage in need of urgent safeguarding) เพื่อสงวนรักษามรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของยูเนสโก ครั้งที่ 13 ระหว่างวันที่ 26 พฤศจิกายน - 1 ธันวาคม 2561 ที่เมืองพอร์ตหลุยส์ สาธารณรัฐมอริเชียส ซึ่งมีผู้แทนจาก 181 ประเทศ ตามภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (ยูเนสโก. 2561)

วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ได้เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรพื้นฐานวิชาชีพวิทยาลัยนาฏศิลป์ พ.ศ. 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้มีการจัดการเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์ โดยมีการแข่งขันการผลิตครูนาฏศิลป์ออกสู่สังคมและสถานศึกษาของรัฐและเอกชนทำให้ต้องแสวงหาวิธีการหรือกลยุทธ์ใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนเรื่องการศึกษา ความเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมภายนอกที่หลั่งไหลเข้ามาสู่วิถีชีวิตของเยาวชนไทย ซึ่งมีผลกระทบต่อการศึกษาศิลปวัฒนธรรมของไทยที่สืบทอดมาในอดีต ด้วยเหตุนี้การผลิตครูนาฏศิลป์จึงต้องมีความรอบรู้หลายด้าน โดยมีการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ทรัพยากรภายนอก ด้วยการร่วมมือกับภาคเอกชนสนับสนุนให้บัณฑิตได้ศึกษาคุณงานนำประสบการณ์ตรงจากแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนได้รับความรู้จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ทางด้านนาฏศิลป์ไทยซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับชาติ มีผลให้ผู้เรียนสามารถต่อยอดสร้างสรรค์ ผลงานได้อย่างมีหลักการ ธนิต อยู่โพธิ์ (โขน กรมศิลปกร. 2539) ได้กล่าวถึง การนำหลักทฤษฎี ทักษะ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้องมาบูรณาการประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่นำเสนอศิลปะแขนงนี้ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางและเป็นครูผู้นำด้านนาฏศิลป์แก่ สังคมได้จึงใช้รูปแบบและวิธีการเรียนการสอนเช่นเดียวกันกับที่เคยได้รับมา และต้องมีการพัฒนา ทักษะเบื้องต้นของโขนเป็นหัวใจหลัก และนิวัฒน์ สุขประเสริฐ (ผู้เชี่ยวชาญ โขนยักษ์ สัมภาษณ์. 2561) กล่าวว่า ส่วนใหญ่ยังใช้ครูเป็นศูนย์กลาง เน้นการถ่ายทอดแบบภูมิปัญญาจากอดีตถึงปัจจุบัน จึงได้เรียนรู้วิชากายวิภาคเพื่อเพิ่มการเรียนการสอนในการพัฒนาศักยภาพในการแก้ปัญหาและ เรียนรู้ด้วยตนเอง แต่ปัจจุบันได้มีวิทยาศาสตร์เข้ามาช่วยเพื่อให้ได้รับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อย่างมีประสิทธิภาพทางด้านกายวิภาคของนักเรียนที่เรียนสาขานาฏศิลป์ไทย (โขน) ต่อเพื่อการพัฒนา ไปเป็นนักแสดงที่ดี

จากการศึกษาสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบ การเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะทางนาฏศิลป์ที่ถูกต้อง และ เสริมสร้างร่างกายในการฝึกหัดเบื้องต้นให้มีความยืดหยุ่น อดทน แข็งแรง สามารถทรงตัวจนนำไป สู่การบูรณาการทางกายวิภาค โดยนำแนวคิดและทฤษฎีการสร้างความรู้ ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) คุณลักษณะของผู้เรียน (โขน) มาเป็นพื้นฐานในการพัฒนา เรียกว่า รูปแบบการเรียนการสอน

นาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน)
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน)

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ และมีประสบการณ์การสอนนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 และผู้เชี่ยวชาญทางนาฏศิลป์ไทย (โขน)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ และมีประสบการณ์การสอนนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) จำนวน 5 ท่าน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 สภาพปัญหาในการขาดสมรรถนะด้านนาฏศิลป์ไทย (โขน) ของรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ซึ่งสมรรถนะที่ศึกษา หมายถึง สมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ หมายถึง ผู้เรียนควรมีความรู้ทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ทางกายวิภาคและวัฒนธรรม ประเพณีการแสดง รู้จักทำนาฏยศัพท์ ภาษาและท่าทางในตัวละครการแสดง 2) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ (โขน) หมายถึง ผู้เรียนควรมีทักษะพื้นฐานของการเรียน ทั้งต้องมีแบบฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า ได้แก่ (1) ท่าตบเข้า (2) ท่าถองสะเอว (3) ท่าเดินเสา (4) ท่าถีบเหลี่ยม (5) ท่าฉีกขา (6) ท่าหกเหลี่ยม สำหรับผู้เรียนโขน และ 3) ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน (โขน) หมายถึง ผู้เรียนควรเข้าใจถึงทฤษฎีปฏิบัติทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ต้องมีความสามารถในการเรียน แบ่งออกได้ 4 ลักษณะ ประกอบด้วย (1) ลักษณะความยืดหยุ่น (2) ลักษณะความแข็งแกร่งของกล้ามเนื้อ (3) ลักษณะความทนทานของกล้ามเนื้อและระบบไหลเวียน และ (4) ลักษณะความคล่องตัว

2.2 โครงสร้างของรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยโครงสร้างที่ศึกษา หมายถึง มุ่งองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) หลักการ แนวคิดและทฤษฎี

2) วัตถุประสงค์ 3) ผลลัพธ์ที่คาดหวัง 4) กระบวนการจัดการเรียนการสอน และ 5) การวัดและประเมินผล

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างของครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) ที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา และอาจารย์สอนนาฏศิลป์ไทยระดับอุดมศึกษา และศิลปินแห่งชาติทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) จำนวน 10 ท่าน และครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) จำนวน 10 ท่าน ตามโครงสร้างหลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ปรับปรุง พุทธศักราช 2562) ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. สัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) และ กายวิภาคที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา และอาจารย์สอนนาฏศิลป์ไทยระดับ อุดมศึกษาและศิลปินแห่งชาติทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) จำนวน 10 ท่าน และครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) จำนวน 10 ท่าน
2. สังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สร้างองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน นาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน)
3. ให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน)

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) ด้วยการนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ จากนั้นนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาตรวจความถูกต้องและเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์ เป็นระยะการวางแผนเพื่อสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการสร้างและดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล พื้นฐานจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในสมรรถนะทาง นาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนกับแนวคิดสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน)

ของจตุพร รัตนวราหะ ศิลปินแห่งชาติด้านการแสดง ผู้เชี่ยวชาญโขนยักษ์ ศุภชัย จันทร์สุวรรณ ศิลปินแห่งชาติการแสดง ผู้เชี่ยวชาญโขนพระ ธีรภัทร ทองน้อม ผู้เชี่ยวชาญโขนยักษ์ เกษม ทองอร่าม ผู้เชี่ยวชาญโขนลิง และทฤษฎีทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) ทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (Harow) ทักษะปฏิบัติของเดฟ (Dave) ทักษะปฏิบัติของเดวีส์ (Davies) และทักษะปฏิบัติของทีศนา แคมมณี พบว่า ความสำคัญของนักเรียน หมายถึงทักษะควรมีการพัฒนา ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ หมายถึง มีความรู้ทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) และทางกายวิภาค 2) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) หมายถึง มีแบบฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ประกอบด้วย (1) การฝึกหัดเบื้องต้นท่าตบเข่า (2) การฝึกหัดเบื้องต้นท่าลงสะเอว (3) การฝึกหัดเบื้องต้นท่าเดินเสา (4) การฝึกหัดเบื้องต้นท่าถีบเหลี่ยม (5) การฝึกหัดเบื้องต้นท่าฉีกขา และ (6) การฝึกหัดเบื้องต้นท่าหกดคะเมน 3) คุณลักษณะของผู้เรียนโขน หมายถึง นักเรียนต้องมีความเข้าใจทางด้านร่างกายที่มีความสอดคล้องกับความรู้ทักษะที่จะนำไปในการฝึกหัดเบื้องต้น (โขน) จากทักษะปฏิบัติโดยมีอุปกรณ์ วัสดุที่มีน้ำหนัก เข้ามาเสริมร่างกายให้มีความยืดหยุ่น ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ความทนทานของกล้ามเนื้อ และความคล่องตัวของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ตารางที่ 1 ตารางสังเคราะห์สมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ของนักวิชาการและผู้วิจัย

ที่	สมรรถนะ นาฏศิลป์ไทย (โขน)	ผู้เชี่ยวชาญทางนาฏศิลป์ไทย						ผู้วิจัย
		โขนลิง		โขนยักษ์		โขนพระ		
		ประสิทธิ์ ปิ่นแก้ว ศิลปินแห่งชาติ	เกษม ทองอร่าม	จตุพร รัตนวราหะ ศิลปินแห่งชาติ	ธีรภัทร ทองน้อม	ศุภชัย จันทร์สุวรรณ ศิลปินแห่งชาติ	รักชาติ ตุงคะบุรณะ	
1	ความรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	คุณลักษณะของผู้เรียนโขน	✓	✓	✓	✓	✓		✓

จากตารางที่ 1 พบว่าการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน (โขน) สามารถสรุปได้ 3 สมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ดังนี้

1. ความรู้ หมายถึง ผู้เรียนต้องมีความรู้พื้นฐานทางทฤษฎีนาฏศิลป์ไทย (โขน) และศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับตัวละครในการแสดงโขน

2. ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) หมายถึง ผู้เรียนมีพื้นฐานทักษะเบื้องต้น 6 ท่าของโขน ได้แก่ ท่าตบเข้า ท่าถองสะเวย ท่าเดินเส้า ท่าถีบเหลี่ยม ท่าฉีกขา และท่าหกดะเมน

3. คุณลักษณะของผู้เรียนโขน หมายถึง ผู้เรียนเป็นโขนพระ ต้องมีรูปร่างสง่างาม หน้าเรียว แวดตาหวาน เป็นยักษ์ ผู้เรียนจะมีรูปร่างสูงใหญ่ เป็นโขนลิง ต้องมีรูปร่าง คล่องแคล่วว่องไว แต่ผู้เรียนต้องมีจิตใจที่มีความอดทน ความแข็งแรง ความแข็งแกร่ง และความเย็นหยุน

2. องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ซึ่งเป็นกระบวนการศึกษาความต้องการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ซึ่งได้จากการสังเคราะห์ในข้อที่ 1 โดยมีรายละเอียดองค์ประกอบรูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) โครงสร้างรูปแบบการเรียนการสอน 4) เวลาการเรียนการสอน 5) เนื้อหาสาระการเรียนการสอน 6) กิจกรรมการเรียนการสอน มี 8 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ (Perception) ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม (Readiness) ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม (Guided response) ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำร่วมมือแบบกลุ่ม (Group Action) ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ (Skillfully) ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุง (Improve) ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม (Inventiveness) ขั้นที่ 8 ขั้นการประเมิน (Assessment) 7) สื่อการเรียนการสอน และ 8) วัดและประเมินผล

 (นาย/นาง/นางสาว) ...

ตารางที่ 2 สังเคราะห์ขั้นตอนรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาค เพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย(โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์ของนักวิชาการศึกษาและผู้วิจัย

ที่	ขั้นตอนการเรียนการสอน	นักวิชาการศึกษา					ผู้วิจัย
		รูปแบบการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะปฏิบัติ					
		ซิมป์สัน (Simpson)	เดวีส์ (Davies)	เดฟ (Dave)	แฮร์โรว์ (Harow)	ทีศนา แจมเมณี	
1	ขั้นการรับรู้ (Perception)	√		√	√	√	√
2	ขั้นการเตรียมความพร้อม (Readiness)	√	√	√	√		√
3	ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม (Guided response)	√		√	√		√
4	ขั้นการให้ลงมือกระทำร่วมมือแบบกลุ่ม (Group action)	√	√	√		√	√
5	ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ (Skillfully)	√	√	√		√	√
6	ขั้นการปรับปรุง (Improved and applied)	√		√		√	√
7	ขั้นการคิดริเริ่ม (Inventiveness)	√			√	√	√
8	ขั้นการประเมิน (Assessment)	√	√	√		√	√

เกณฑ์การเลือกขั้นตอน ผู้วิจัยเลือกขั้นตอนดังกล่าวเป็นขั้นตอนการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยนำความรู้ทางกายวิภาคบูรณาการเข้ามาร่วมประดิษฐ์ออกแบบฝึกหัดเบื้องต้นทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) เป็นฐานมาอยู่ในขั้นที่ 6 และ ขั้นที่ 7 จากที่ได้ทำการสังเคราะห์ขั้นตอน สามารถสรุปได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ เป็นขั้นการให้ผู้เรียนรับรู้ในสิ่งที่จะทำ โดยการให้ผู้เรียนสังเกตการทำจากชุดฝึกหัดเบื้องต้นนั้นอย่างตั้งใจ โดยใช้แบบฝึกหัดเบื้องต้นสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ส่งเสริมในความยืดหยุ่น และความคล่องตัว

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม เป็นขั้นการเตรียมตัวให้พร้อมเพื่อการฝึกหัดเบื้องต้นหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ โดยการปรับตัวให้พร้อมที่จะทำการเคลื่อนไหวหรือแสดงแบบฝึกหัดทักษะนั้น ๆ

๑๗/๑๒/๖๓ ๑๗/๑๒/๖๓

ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม เป็นขั้นที่ให้โอกาสแก่ผู้เรียนในการตอบสนองต่อสิ่งที่รับรู้ ซึ่งอาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนเลียนแบบการกระทำ หรือการแสดงทักษะนั้น หรืออาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนลองผิดลองถูก เป็นการนำไปสู่ความยืดหยุ่น และความคล่องตัว

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำร่วมมือแบบกลุ่ม เป็นขั้นที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มลงมือทำปฏิบัติตามแผนการเรียนการสอนที่กำหนด สามารถลงมือทำอย่างมีประสิทธิภาพและมีสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน)

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการกระทำกิจกรรมชุดฝึกหัดนั้น ๆ จนผู้เรียนสามารถปฏิบัติท่ารำต่าง ๆ ได้อย่างแข็งแรง ทรงตัวได้อย่างคล่องตัว และเชื่อมั่นในตนเอง

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและคิดค้น เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำความรู้กายวิภาคและนาฏศิลป์ไทยมาปรับปรุงและคิดค้นในการเชื่อมโยงพัฒนาทักษะกับการทำกิจกรรม หรือการปฏิบัติของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างชำนาญ และสามารถประดิษฐ์อุปกรณ์เพื่อเสริมในกิจกรรมที่หลากหลายในชุดฝึกหัดเบื้องต้นแล้ว ผู้เรียนสามารถปฏิบัติและเริ่มเกิดความคิดใหม่ ๆ ในการกระทำหรือปรับการกระทำนั้นให้เป็นที่ไปตามที่ตนเองต้องการ

ขั้นที่ 8 ขั้นการประเมิน เป็นขั้นที่ผู้เรียนประเมินตนเองจากการฝึกปฏิบัติทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) เพื่อให้ผู้อื่นได้ทราบถึงทฤษฎีภายในกิจกรรมแบบฝึกหัดที่กำหนดโดยผู้เรียนร่วมฝึกทักษะ และทำแบบฝึกเบื้องต้น

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการสร้างรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยการสัมภาษณ์ครู อาจารย์และศิลปินแห่งชาติ สสำรวจความสามารถทักษะการฝึกเบื้องต้นของโขน และบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยให้มีการพัฒนาต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ 1) ด้านความรู้ หมายถึง มีความรู้ทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) และทางกายวิภาค 2) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) หมายถึง มีแบบฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ประกอบด้วย (1) การฝึกหัดเบื้องต้นท่าตบเข้า (2) การฝึกหัดเบื้องต้นท่าถองสะเอว (3) การฝึกหัดเบื้องต้นท่าเต็นเส้า (4) การฝึกหัดเบื้องต้นท่าถีบเหลี่ยม (5) การฝึกหัดเบื้องต้นท่าฉีกขา และ (6) การฝึกหัดเบื้องต้นท่าหคคะเมน และ 3) คุณลักษณะของผู้เรียนโขน หมายถึง นักเรียนต้องมีความเข้าใจทางด้านร่างกาย ที่สอดคล้องกับความรู้ ทักษะที่จะนำไปในการฝึกหัดเบื้องต้น

เพื่อการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนมีเป้าหมายเพื่อให้ได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย เกิดความชำนาญด้านทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ตลอดจนควมมีวินัยในตนเองเพื่อพัฒนาศักยภาพ ร่างกาย บุคลิกภาพ โดยนักเรียนยังขาดความรู้และทักษะที่จะนำไปใช้ในการฝึกหัดเบื้องต้นโขน

2. องค์ประกอบของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) เป็นกระบวนการศึกษาความต้องการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ ของรูปแบบ 3) โครงสร้างรูปแบบการเรียนการสอน 4) เวลาในการเรียนการสอน 5) เนื้อหาสาระ การเรียนการสอน 6) กิจกรรมการเรียนการสอน มี 8 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือ กระทำร่วมมือแบบกลุ่ม ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุง ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม และขั้นที่ 8 ขั้นการประเมิน 7) สื่อการเรียนการสอน และ 8) วัดและประเมินผล

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) เป็นการวางแผน เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการสร้างรูปแบบการเรียนการสอนและดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยการสำรวจความต้องการจำเป็นจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เอกสาร หลักสูตร เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์และสอบถามครู อาจารย์ผู้สอน และศิลปินแห่งชาติ ด้านนาฏศิลป์ไทย (โขน) และสำรวจความสามารถทักษะฝึกเบื้องต้นของโขน และบูรณาการความรู้ ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ ฝึกหัดเบื้องต้น (โขน) ควรมีการพัฒนา 3 ด้าน หมายถึง 1) ด้านความรู้ 2) ด้านสมรรถนะ ทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) และ 3) ด้านคุณลักษณะของผู้เรียนโขน ศุภชัย จันทรสุวรรณ (ศิลปินแห่งชาติ ด้านการแสดง ผู้เชี่ยวชาญโขน สัมภาษณ์. 2561) กล่าวว่า โขนถือเป็นมรดกภูมิปัญญาทาง วัฒนธรรม เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ การใช้ทักษะที่ดีมีความสำคัญต่อการเรียนรู้แต่ในปัจจุบัน มีการใช้ทักษะส่วนใหญ่ที่ไม่ถูกต้องและเหมาะสม ขาดประสิทธิภาพเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ เพราะ เกิดจากการไม่เห็นความสำคัญ ขาดทักษะและการฝึกฝนการใช้ทักษะเบื้องต้นโขน ธนิต อยู่โพธิ์ (โขน กรมศิลปากร. 2539) ได้กล่าวถึงการนำหลักทฤษฎี ทักษะและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องมาบูรณาการ ประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้อง มีการตัดนิ้ว ตัดมือ ตัดแขน หรือตัดขาทุกครั้ง ก่อนการเรียนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะให้ผู้เรียนมีฝึกหัดเบื้องต้นที่มีพื้นฐานที่มีท่วงท่าสง่างาม ดุดัน คล่องตัวตามหลักนาฏศิลป์ไทย (โขน) และธวัช เต็มถ้วน (สัมภาษณ์. 2561) ได้กล่าวถึงการเต้น

ศาสตราจารย์ ดร. เจริญพร
 เจริญพร

และการออกท่าทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) นั้น เนื่องจากในปัจจุบันมีการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์ ทางกีฬา ควรมีการพัฒนาทางด้านกายวิภาค ซึ่งมีส่วนสำคัญช่วยอย่างมากในการพัฒนาร่างกาย และการออกกำลังกายท่าทางตลอดจนการป้องกันเกิดอุบัติเหตุ

2. องค์ประกอบของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการ ความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) เป็นกระบวนการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) เป็นความจำเป็นต้องมีการพัฒนานักเรียนให้มีสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) สามารถทำได้หลายวิธี การใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) เป็นอีกวิธีหนึ่งเพราะนักเรียนได้เรียนรู้ทักษะการฝึกหัดเบื้องต้น (โขน) พื้นฐานมาบ้างแล้ว ซึ่งอาจทำให้นักเรียนขาดความปลอดภัยและความรู้ทักษะที่จำเป็นต่อการนำไปใช้ในการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ดังนั้นรูปแบบการเรียนการสอน จะทำให้เกิดผลดีต่อการฝึกหัดเบื้องต้น พร้อมกับส่งผลให้สมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ของนักเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียดขององค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) ขั้นตอนการสอน 8 ขั้นตอน 5) การวัดและประเมินผล ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าขององค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) โครงสร้างของรูปแบบการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับการเรียนรู้พัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) (อังกะไนฉวีวรรณ กุดหอม อุษา ปราบหงส์ พจมาน ชำนาญกิจ. 2559, ซิมป์สัน (Simpson) แฮร์โรว์ (Harrow) เดวิส (Davies) อังกะไนศิลา แซมมณี. 2559) เพื่อสังเคราะห์เลือกขั้นตอนดังกล่าวเป็นขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยนำความรู้ทางกายวิภาคบูรณาการเข้ามาร่วมประดิษฐ์ออกแบบฝึกหัดเบื้องต้นทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) เป็นฐานมาอยู่ในขั้นที่ 6 และขั้นที่ 7 จากที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ขั้นตอนผู้วิจัยได้นำมาสรุปเป็นขั้นตอน 8 ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำร่วมมือแบบกลุ่ม ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุง ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม ขั้นที่ 8 ขั้นการประเมิน

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำกระบวนการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ไปใช้กับนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ ควรมีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อ

นางอภิญญา วัฒนานนท์
 ๒๕๖๒

ส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ให้กับนักเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) และลักษณะผู้เรียนโขน

2. นำขั้นตอนการเรียนการสอนเพื่อมุ่งพัฒนาครูผู้สอนในชุดฝึกนี้ไปใช้กับนักเรียน โดยเป็นส่วนหนึ่งของแผนการเรียนการสอนทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ขึ้นเน้นการปรับพื้นฐานและดูความเหมาะสมของขั้นตอนกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ อาจพัฒนาความสามารถในการฝึกสมรรถนะด้านนาฏศิลป์ไทย (โขน) ได้

3. นำเนื้อหาที่เหมาะสมกับขั้นตอนรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ไปใช้ให้กับนักเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา

4. การนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปพัฒนาการเรียนมีการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย และใช้ในการอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยมุ่งสืบสานประเพณีและวัฒนธรรมไทย

เอกสารอ้างอิง

- เกษม ทองอร่าม. (2561, 7 ธันวาคม) ตำแหน่งอาจารย์สอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผู้เชี่ยวชาญโขนลิง. สัมภาษณ์.
- จุลชาติ อรัณยนาถ. (2561, 6 ตุลาคม) ตำแหน่งอาจารย์สอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผู้เชี่ยวชาญโขนยักษ์. สัมภาษณ์.
- จตุพร รัตนวราหะ. (2561, 1 ธันวาคม) ตำแหน่งอาจารย์สอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ศิลปินแห่งชาติด้านการแสดง ผู้เชี่ยวชาญโขนยักษ์. สัมภาษณ์.
- ฉวีวรรณ กุดหอม อุษา ปราบหงษ์ และพจมาน ชำนาญกิจ. (2558). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ตามรูปแบบชิปปาและรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์ซัน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน, 7(18), 49-59.
- ทศนา แคมมณี. (2559). ศาสตร์การสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย. (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2559). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนิต อยู่โพธิ์. (2539). โขน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: องค์การค้าของคุรุสภา.
- ธีรภัทร ทองนิ่ม. (2561, 9 ธันวาคม) ตำแหน่งอาจารย์สอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผู้เชี่ยวชาญโขนยักษ์. สัมภาษณ์.
- ธวัช เต็มถ้วน. (2561, 9 ธันวาคม) ตำแหน่งอาจารย์สอนวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผู้เชี่ยวชาญด้านกายวิภาค. สัมภาษณ์.

- นิวัฒน์ สุขประเสริฐ. (2561, 5 สิงหาคม) ตำแหน่งอาจารย์สอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผู้เชี่ยวชาญโขนลิง. สัมภาษณ์.
- ยูเนสโก. (2561). มรดกภูมิปัญญาวัฒนธรรม (โขน). สืบค้นเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2561. จาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-46389041>.
- วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. (2562) หน้า 5-6. คู่มือนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บัวเงิน.
- ศุภชัย จันทร์สุวรรณ. (2561, 1 ธันวาคม) ตำแหน่งอาจารย์สอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ศิลปินแห่งชาติด้านการแสดง ผู้เชี่ยวชาญโขนพระ. สัมภาษณ์.
- Dave, R . (1967). *Psychomotor domain*. Berlin: International Conference of Educational Testing.
- Gagne, R. M. (1977). *The conditions of learning and theory of instruction*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Simpson, D. (1972). *Teaching physical education: A system approach*. Massachusetts: Allyn and Bacon.

 ศุภชัย จันทร์สุวรรณ

■ **สถาบันวิจัยและพัฒนา**
■ **มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง**

■ 46 หมู่ 3 ต.จอมบึง อ.จอมบึง จ.ราชบุรี 70150
โทรศัพท์ 0-3272-0536, 0-3272-0543 ต่อ 1080
Website : <http://www.irdmcru.mcru.ac.th>
Online : <http://irdmcru.mcru.ac.th/journal>

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
มอบเกียรติบัตรไว้เพื่อแสดงว่า

เอกสิทธิ์ โพธิ์ไทรย์ สุวรรณ จุ้ยทอง กนต์ฤทัย คลังพหล และศุภชัย จันทรสุวรรณ

ได้นำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยายในการประชุมวิชาการระดับชาติราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย ครั้งที่ 8
วิจัยแบบบูรณาการ สรรค์สร้างนวัตกรรม ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม

173

ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทาง
กายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์

ไว้ไว้ ณ วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2563
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล ชูเมือง
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช
รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ
ระดับชาติ
ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย

ครั้งที่

8

วิจัยแบบบูรณาการ
สรรค์สร้างนวัตกรรม
ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม

ณ อาคารศูนย์ภาษาและคอมพิวเตอร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

ศาสตราจารย์ ดร. วิจัย

วันอาทิตย์ที่ 1 มีนาคม 2563

สถาบันวิจัยและพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และเครือข่ายเจ้าภาพร่วม

การบริหารทรัพยากรบุคคล องค์การบริหารส่วนตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี สรายุทธ สมุทรประภูติ	201
กลยุทธ์การบริหารด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การ บริหารส่วนตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เศกสรร อิมมุล	210
การพัฒนาพฤติกรรมความรู้หนังสือชั้นต้นของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมละครเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดภูเก็ต สุรียาพร ทิพย์มิ่งคล	219
การพัฒนาพฤติกรรมจิตรสาธารณะของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้โรงเรียนปากน้ำ แหลมสิงห์(วันครู 2503)อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ประภัสสร บุญโยประการ, อัญชลี ไสยวรรณ ประดิษฐา ภาษาประเทศ	229
ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทาง นาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์ปะ เอกสิทธิ์ โพธิ์ไทรย์, สุวรรณมา จุ้ยทอง, กันต์ฤทัย คลังพหล, ศุภชัย จันทร์สุวรรณ	238
การพัฒนาจิตสาธารณะด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 3 สถาพร ศักดิ์เหลือ, เรชา อรัญวงศ์, เลอลักษณ์ โอทกานนท์	251
ผลการจัดกิจกรรมประกอบอาหารตามแนวการสอนภาษาธรรมชาติ(Whole Language Approach)ที่มีต่อ ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียนชุมชนซอยสมหวัง กรุงเทพมหานคร รัตติกาล ทองเสาะ	261
การพัฒนาการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์แบบ SPAR เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย รพีพรรณ แก้วโกคา, อัญชลี ไสยวรรณ กิตติศักดิ์ เกตุนุติ	271
ผลของการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ที่มีต่อพฤติกรรมความกตัญญูทวดเทวีของเด็กปฐมวัย อารีย์ลักษณ์ ประการแก้ว, อัญชลี ไสยวรรณ, กิตติศักดิ์ เกตุนุติ	283
การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับแบบฝึกทักษะ กระบวนการทางคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ธนภณ ธัญญานิรมาน	293
ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานอาชีพที่มีต่อสมรรถนะด้านการงานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ยุวดี ไชยโรสง	304

นางสาวลลิตา โพธิ์ไทรย์

ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้
ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์
The Effects of a Thai Performing Arts (Khon) Instructional Model by
Integrating Anatomy Knowledge to Enhancing the Thai Performing Arts
(Khon) Competency at The College of Dramatic Arts

เอกสิทธิ์ โพธิ์ไทรย์^{1*} สุวรรณ จัยทอง² กันต์ฤทัย คลังพหล³ ศุภชัย จันทร์สุวรรณ⁴

¹ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

^{2,3} อาจารย์ประจำสาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

⁴ อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปบัณฑิต คณะศิลปศึกษานาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

*E-mail: p.eakasit12@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาสมรรถนะทางนาฏทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) และ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาขานาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำนวน 26 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ทดลองใช้แบบทดสอบทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 แผนการวิจัย คือ One group ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และหลังเรียนครบทุกทักษะ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ (1) แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านนาฏศิลป์ไทย (โขน) (2) แบบทดสอบวัดทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) 6 ท่าเบื้องต้นโขน (3) แบบทดสอบวัดคุณลักษณะของผู้เรียนโขน 4 ด้าน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ(%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติทดสอบ t-test

ผลการวิจัย พบว่า

- (1) ผลประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านนาฏศิลป์ไทย (โขน) นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยวิชานาฏศิลป์ไทย (โขน) หลังเรียนเท่ากับ 29.73 สูงกว่าค่าเฉลี่ย ก่อนเรียนทดลองสอน เท่ากับ 20.58 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- (2) ผลทดสอบวัดทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) 6 ท่าเบื้องต้นโขน นักเรียนมีระดับปฏิบัติทักษะทั้งเบื้องต้นโขน ต่อวิชานาฏศิลป์ไทย (โขน) สูงกว่าก่อนทดลองสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- (3) ผลทดสอบวัดคุณลักษณะของผู้เรียนโขน 4 ด้าน นักเรียนมีระดับคุณลักษณะปฏิบัติกับพฤติกรรมต่อวิชานาฏศิลป์ไทย (โขน) สูงกว่าก่อนทดลองสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : รูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) ภายวิภาค สมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน)
วิทยาลัยนาฏศิลป์

ABSTRACT

This research is qualitative research. The objective is to 1) to develop Thai classical dance performance (Khon) and 2) to compare the learning achievement of mathayom sukxa 1 students before and after receiving the learning management according to the form of the classical dance instruction Thai (Khon) by integrating anatomical knowledge towards Thai dance performance (Khon). The samples used in this study are Matthayom 1 students, Thai Classical Dance (Khon), College of Dramatic Arts Phutthamonthon District Nakhon Pathom Province, 26 people were obtained by the cluster random sampling method. The trial was tested using Thai classical dance skills (Khon) in the first semester of the academic year 2562. The research plan was One group before studying, during school, and after completion of school. All skills The instruments used were (1) Thai Classical Academic Achievement Assessment (Khon) (2), Thai Classical Dance Skill Test (Khon) 6, Traditional Pantomime Test (3) Khon Pantom Characteristic Test 4 Data with percentage (%), mean($\bar{X}$), standard deviation (SD), t-test statistics

The result of the research shows that

(1) The evaluation of the learning achievement in Thai dance (Khon), students have an average score of Thai dance (Khon) after the course is 29.73, higher than the average Before the experiment and teaching was equal to 20.58 with statistical significance at the level of 0.05

(2) Test results of Thai Classical Dance Performance (Pantomime) 6 pantomimes The students had higher level of pragmatic practice skills in Khon Thai dance (Khon) than before experimenting. With statistical significance at the level of 0.05

(3) The results of the four aspects of Khon study students' test scores, the students had higher levels of characteristics with the Thai dance performance (Khon) before the teaching experiment With statistical significance at the level of 0.05

Keywords : Thai Performing Arts (Khon), Anatomy, Thai Performing Arts (Khon) Competency, The College of Dramatic Arts

บทนำ

สถาบันบัณฑิตพัฒนาศิลป์ ได้มองเห็นคุณค่าการรักชาติวัฒนธรรม มรดกของชาติไว้จึงได้เปิดสอนหลักสูตรนาฏดุริยางค์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ปรับปรุง พ.ศ. 2562) ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ทั่วประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องรูปแบบการเรียนการสอนให้ทันสมัยในโลกยุคปัจจุบันปัจจุบันเพื่อพัฒนา

นางสาวกัญญา
กัญญา

ศักยภาพของผู้มีคุณสมบัติที่อยากเรียนวิชานาฏศิลป์ไทย ได้แก่ โขนพระ โขนยักษ์ โขนลิง และละครพระละครนาง และผู้ชอบในสาขานาฏศิลป์ไทย (โขน) และวิทยาศาสตร์การกีฬาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาร่างกายของผู้เรียนของให้มีความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อทางการเรียนในสาขานาฏศิลป์ไทย (โขน) จตุพร รัตนวราหะ (ศิลปินแห่งชาติการแสดง ผู้เชี่ยวชาญโขนยักษ์ สัมภาษณ์. 2562) กล่าวว่า สถาบันบัณฑิตพัฒนาศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ ได้ตอบสนองพระราชดำริของ "พระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระพันปีหลวง ในราชกาลที่ 9" ได้ฟื้นฟูและนำการแสดงโขน จากเรื่องบางกอบทองตอนรามเกียรติ์ ร่วมกับศูนย์ศิลปะชีพบางไทรเครื่องแต่งกาย เพื่อดำรงมรดกวัฒนธรรมประเพณีไทย ทางการแสดงนาฏศิลป์ไทย และศิลปะชั้นสูงที่เก่าแก่ของไทยที่มีมาตั้งแต่สมัยอดีตจนถึงปัจจุบัน ให้นักเรียนนักศึกษาชม และเกษมทองอร่าม (ผู้เชี่ยวชาญ โขนลิง สัมภาษณ์. 2562) กล่าวว่า นักแสดงส่วนใหญ่มาจากนักเรียนนาฏศิลป์ไทย (โขน) ปัจจุบันต้องมีการเสริมสร้างร่างกายเพื่อให้มีอดทนต่อการแสดง นักเรียนสมัยนี้บางที่ร่างกายของตนเองไม่พร้อมถ้าร่างกายพร้อมจะทำให้การเรียนหรือการแสดงโขน ได้ดีขึ้น ธวัช เต็มญวน (ผู้เชี่ยวชาญด้านกายวิภาค สัมภาษณ์. 2562) กล่าวว่า การเพิ่มการเรียนการสอนในการพัฒนาศักยภาพในการแก้ปัญหา ช่วยพัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่ในปัจจุบันได้มีวิทยาศาสตร์เข้ามาช่วยเพื่อให้ได้รับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพทางด้านกายวิภาค ที่ช่วยให้ของนักเรียนที่เรียนสาขานาฏศิลป์ไทย (โขน) ต่อการพัฒนาร่างกายไปเป็นนักแสดงที่ดี

ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการเสริมสร้างสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) และหาแนวทางการพัฒนาความรู้ และทักษะของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาขานาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยใช้วิชาทางกายวิภาค ด้วยสืบค้นข้อมูลและหลักฐานทางนาฏศิลป์ไทย มาให้ความรู้แก่นักเรียนตั้งแต่เริ่มกรุงศรีอยุธยาจนกรุงรัตนโกสินทร์ปัจจุบันเป็นมาอย่างไร และการเพิ่มสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ในการใช้นาฏศิลป์ไทย ด้วยการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ให้ครูผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางนาฏทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาขา นาฏศิลป์ไทย (โขน) ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
- 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน)

ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาขานาฏศิลป์ไทย (โขน) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 วิทยาลัยนาฏศิลป์ทั่วประเทศ 12 แห่ง จำนวนนักเรียน 138 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาขานาฏศิลป์ไทย (โขน) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 วิทยาลัยฯ จำนวนนักเรียน 26 คน ที่เรียนในวิชานาฏศิลป์ไทย (โขน) ภาคเรียนที่ 1/2562 โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ทั่วประเทศ จาก 12 แห่ง จาก 4 ภาค เลือกมา 1 ภาค ได้ วิทยาลัยนาฏศิลป์ จากภาคกลาง

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ จากภาคกลาง มี วิทยาลัยนาฏศิลป์ จำนวน 4 แห่ง เลือกมาได้ 1 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยนาฏศิลป์

ขั้นตอนที่ 3 สุ่มจากกลุ่มวิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาคกลาง ได้ 1 ห้อง จำนวน 26 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์

ตัวแปรตาม คือ สมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.2 ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหา รูปแบบการเรียนการสอนในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 หน่วยในการเรียนการสอน ได้แก่

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับ ประวัตินาฏศิลป์ไทย และกายวิภาค

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ทำนาฏยศัพท์ และการแสดงนาฏศิลป์ไทยทักษะทางนาฏศิลป์ไทย(โขน)

1.3 ขอบเขตพื้นที่

วิทยาลัยนาฏศิลป์ จังหวัดนครปฐม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาค ที่มีต่อสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) มีขั้นตอนดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 รูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ได้แก่

1) แบบแผนการทดลองแผนการสอน

ขั้นตอนการสร้างแผนกลุ่มสาระการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รายวิชานาฏศิลป์ไทย(โขน) เรื่อง การฝึกหัดเบื้องต้น (โขน) โดยบูรณาการทางกายวิภาค มีหน่วยการเรียนรู้ 3 หน่วยได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับ ประวัตินาฏศิลป์ไทยและกายวิภาค หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) และหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ทำนาฏยศัพท์ และการแสดงนาฏศิลป์ไทยทักษะทางนาฏศิลป์ไทย(โขน) แผนการจัดการเรียนรู้ 15 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 45 ชั่วโมง เพื่อดำเนินการเรียนการสอนโดยผู้วิจัย มีรายละเอียดดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ 1 ประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์ไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ 2 กายวิภาค (การเคลื่อนไหวของร่างกาย)

แผนการจัดการเรียนรู้ 3 ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) การฝึกหัดเบื้องต้น ท่าตบเข่า

แผนการจัดการเรียนรู้ 4 ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) การฝึกหัดเบื้องต้น ท่าตบเข่า กับทำนาฏยศัพท์

แผนการจัดการเรียนรู้ 5 ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) การฝึกหัดเบื้องต้น ท่าถองสะเอนทักษะ

(Handwritten signature and stamp)
วิทยาลัยนาฏศิลป์

แผนการจัดการเรียนรู้ 6 ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) การฝึกหัดเบื้องต้น ท่าองสะเอนกับท่านาฏยศัพท์
 แผนการจัดการเรียนรู้ 7 ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) การฝึกหัดเบื้องต้น ท่าเดินเส้า
 แผนการจัดการเรียนรู้ 8 ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) การฝึกหัดเบื้องต้น ท่าเดินเส้า กับท่านาฏยศัพท์
 แผนการจัดการเรียนรู้ 9 ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) การฝึกหัดเบื้องต้น ท่าถีบเหลี่ยม
 แผนการจัดการเรียนรู้ 10 ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) การฝึกหัดเบื้องต้น ท่าถีบเหลี่ยม กับท่านาฏยศัพท์
 แผนการจัดการเรียนรู้ 11 ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) การฝึกหัดเบื้องต้น ท่าฉีกขา
 แผนการจัดการเรียนรู้ 12 ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) การฝึกหัดเบื้องต้น ท่าฉีกขา กับท่านาฏยศัพท์
 แผนการจัดการเรียนรู้ 13 ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) การฝึกหัดเบื้องต้น ท่าหคคะเม
 แผนการจัดการเรียนรู้ 14 ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) การฝึกหัดเบื้องต้นท่าหคคะเมน กับท่านาฏยศัพท์
 แผนการจัดการเรียนรู้ 15 การแสดงนาฏศิลป์ไทย (โขน) ท่านาฏยศัพท์ และการเคลื่อนไหวแบบท่ารำ
 มีขั้นตอนการเรียนการสอน 8 ขั้น ดังนี้

- ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ (Perception)
- ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม (Readiness)
- ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม (Guided response)
- ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำร่วมมือแบบกลุ่ม (Group Action)
- ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ (Skillfully)
- ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและคิดค้น(Improve and invent)
- ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม (Inventiveness)
- ขั้นที่ 8 ขั้นการประเมิน (Assesmet)

1.1 แบบประเมินวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์ไทย (โขน) เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 35 ข้อ เพื่อทำการประเมินความสอดคล้องโดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้องกัน พบว่า แบบประเมินมีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อสอบ IOC มากกว่า 0.60 ขึ้นไปทุกข้อ ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

1.2.1 นำผลการวิเคราะห์เป็นรายชื่อโดยพิจารณาค่าความยากง่าย โดยเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20- 0.80 และดัชนีค่าอำนาจจำแนก คัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป โดยใช้วิธีของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้วิจัยคัดไว้ จำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.60 – 0.80 และค่าอำนาจ (D) ระหว่าง 0.60 – 0.80

1.2.2 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์ไทย (โขน) ที่คัดเลือกแล้วไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก ซึ่งมีเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นที่ใช้ได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92

1.2.3 จัดพิมพ์แบบประเมินวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์ไทย (โขน) เรื่องประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์ไทย และกายวิภาค ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

รศ.ดร.พรวิมล

1.3 แบบประเมินสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) การฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า ได้แก่ 1) ท่าตบเข้า 2) ท่าถองสะเเว 3) ท่าเดินเสา 4) ท่าถีบเหลี่ยม 5) ท่าฉีกขา 6) ท่าหกเหลี่ยม

1.4 แบบประเมินคุณลักษณะผู้เรียนโขนทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) 6 ท่า

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นดำเนินการทดลองสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้พัฒนาขึ้นและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในกลุ่มทดลอง

1. ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาขานาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์ จำนวน 26 คน ภาคเรียน 1 ปีการศึกษา 2562 โดยการจัดการเรียนรู้ในรายวิชานาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

2. ชั้นเตรียมนักเรียนก่อนดำเนินการสอน แนะนำวิธีการศึกษา พร้อมทั้งแจ้งจุดประสงค์และเงื่อนไขในการเรียนการสอนให้กับกลุ่มทดลองทราบ พร้อมทำแบบประเมินก่อนเรียน นักเรียนกลุ่มทดลองในช่วงโมงแรกก่อนทำการทดลอง โดยใช้แบบประเมินความรู้ทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) เรื่องประวัตินาฏศิลป์ไทย และกายวิภาค

3. ชั้นดำเนินการสอน ดำเนินการสอนนักเรียนกลุ่มทดลองด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชานาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) เรื่องนาฏศิลป์ไทย (โขน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาขานาฏศิลป์ไทย (โขน) จำนวน 15 แผน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ 45 ชั่วโมง มีขั้นตอนการเรียนการสอน 8 ขั้น ดังนี้ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ (Perception) ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม (Readiness) ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม (Guided response) ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำร่วมมือแบบกลุ่ม (Group Action) ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ (Skillfully) ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและคิดค้น (Improve and invent) ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม (Inventiveness) ขั้นที่ 8 ขั้นการประเมิน (Assesmet)

4. ชั้นหลังการสอน เมื่อดำเนินการสอนครบตามจำนวนแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว จึงดำเนินการทดสอบหลังเรียนกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบทดสอบสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน)

5. นำคะแนนก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และหลังเรียนครบทุกทักษะ เรื่อง นาฏศิลป์ไทย (โขน) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2645)
- 2) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2645)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1) การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงหรือดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้ (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2651)

2) การวิเคราะห์ค่าความยาก (p) หมายถึง ความยากหรือความง่ายของข้อสอบ โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2640)

3) การวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (r) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2640)

4) การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผล

งานวิจัย
[Signature]

สัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยใช้สูตรค่าความเชื่อมั่น (r_t) ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR-20) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2638)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัย

1) เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางนาฏทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาขานาฏศิลป์ไทย (โขน) ให้มีสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดการเรียนการรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน)

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย (โขน) ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.5 (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบความรู้ เรื่อง ประวัตินาฏศิลป์ไทย และกายวิภาค

แบบทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	df	t	Sig
ก่อนเรียน	26	20.58	2.914	25	-13.815**	0.000
หลังเรียน	26	29.73	1.614			

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ท่าแบบฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า (โขน) ท่าที่ 1 ท่าตบเข้า จำนวน 4 ครั้ง คะแนนสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ท่าแบบฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า (โขน) ท่าที่ 1 ท่าตบเข้ามี อย่างน้อย 1 คู่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน)

ท่าที่ 1 ท่าตบเข้า ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และหลังเรียนครบทุกทักษะ รูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน)

สมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) "ท่าที่ 1 ท่าตบเข้า"	Sum of Squares (SS)	df	Mean Square (MS)	F	Sig.
	8714.462	1	8714.462	12421.930**	.000
	17.538	25	.702		

หมายเหตุ : ค่าสถิติ Mauchly's W = .537, $X^2=14.733$, df=5, sig=.012 ความแปรปรวนมีลักษณะเป็น Compound Symmetry **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 แสดงคะแนนสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ท่าแบบฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า (โขน) ท่าที่ 1 ท่าตบเข้า ของกลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนการสอนในรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย

Handwritten signature and date: 30/10/2563

(โยน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาค เพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โยน) ใน 4 ระยะมีความแปรปรวนเท่ากัน จากค่าสถิติ Mauchly's $W = .455$, $X^2=18.656$, $df=5$, $sig=.002$ ความแปรปรวนมีลักษณะเป็น Compound Symmetry จึงสามารถทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ One-way repeated ANOVA ได้และจากผลการเปรียบเทียบคะแนนสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โยน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โยน) ท่าแบบฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า (โยน) ท่าที่ 1 ท่าตบเข้า จำนวน 4 ครั้ง คะแนนสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย(โยน) ท่าแบบฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า (โยน) ท่าที่ 1 ท่าตบเข้ามี อย่างน้อย 1 คู่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โยน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โยน)

ท่าแบบฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า (โยน) ท่าที่ 2 ท่าถองสะเอว ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และหลังเรียนครบทุกทักษะ รูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โยน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โยน)

สมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โยน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โยน) "ท่าที่ 2 ท่าถองสะเอว"	Sum of Squares (SS)	df	Mean Square (MS)	F	Sig.
	8532.346	1	8532.346	6634.001**	.000
	32.154	25	1.286		

หมายเหตุ : ค่าสถิติ Mauchly's $W = .884$, $X^2=2.930$, $df=5$, $sig=.711$ ความแปรปรวนมีลักษณะเป็น Compound Symmetry

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 แสดงคะแนนสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โยน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โยน) ท่าแบบฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า (โยน) ท่าที่ 2 ท่าถองสะเอว ของกลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนการสอนในรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โยน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โยน) ใน 4 ระยะมีความแปรปรวนเท่ากัน จากค่าสถิติ Mauchly's $W = .884$, $X^2=2.930$, $df=5$, $sig=.711$ ความแปรปรวนมีลักษณะเป็น Compound Symmetry จึงสามารถทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ One-way repeated ANOVA ได้ และจากผลการเปรียบเทียบคะแนนสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โยน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โยน) ท่าแบบฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า (โยน) ท่าที่ 2 ท่าถองสะเอว จำนวน 4 ครั้ง คะแนนสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย(โยน) ท่าแบบฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า (โยน) ท่าที่ 2 ท่าถองสะเอวมี อย่างน้อย 1 คู่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Handwritten signature in blue ink

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ท่าแบบฝึกหัด เบื้องต้น 6 ท่า (โขน) ท่าที่ 3 ท่าเดินเส้า ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และหลังเรียนครบทุกทักษะ รูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน)

สมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) "ท่าที่ 3 ท่าเดินเส้า"	Sum of Squares (SS)	df	Mean Square (MS)	F	Sig.
	7771.163	1	7771.163	6457.343**	.000
	30.087	25	1.203		

หมายเหตุ : ค่าสถิติ Mauchly's W = .564, $X^2=13.569$, $df=5$, $sig=.019$ ความแปรปรวนมีลักษณะเป็น Compound Symmetry **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 แสดงคะแนนสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ท่าแบบฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า (โขน) ท่าที่ 3 ท่าเดินเส้า ของกลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนการสอนในรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ใน 4 ระยะเวลา มีความแปรปรวนเท่ากันจากค่าสถิติ Mauchly's W = .564, $X^2=13.569$, $df=5$, $sig=.019$ ความแปรปรวนมีลักษณะเป็น Compound Symmetry จึงสามารถทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ One-way repeated ANOVA ได้และจากผลการเปรียบเทียบคะแนนสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ท่าแบบฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า (โขน) ท่าที่ 3 ท่าเดินเส้า จำนวน 4 ครั้ง คะแนนสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ท่าแบบฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า (โขน) ท่าที่ 3 ท่าเดินเส้ามีอย่างน้อย 1 คู่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ท่าแบบฝึกหัด เบื้องต้น 6 ท่า (โขน) ท่าที่ 4 ท่าถีบเหลี่ยม ระหว่างเรียน หลังเรียน และหลังเรียนครบทุกทักษะ รูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน)

สมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) "ท่าที่ 4 ถีบเหลี่ยม"	Sum of Squares (SS)	df	Mean Square (MS)	F	Sig.
	7599.240	1	7599.240	13093.456*	.000
	14.510	25	.580		

หมายเหตุ : ค่าสถิติ Mauchly's W = .587, $X^2=12.653$, $df=5$, $sig=.027$ ความแปรปรวนมีลักษณะเป็น Compound Symmetry **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 แสดงคะแนนสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ท่าแบบฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า (โขน) ท่าที่ 1 ท่าตบเข่า ของกลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนการสอนในรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ใน 4 ระยะเวลา มีความแปรปรวนเท่ากันจากค่าสถิติ Mauchly's W = .587, $X^2=12.653$, $df=5$, $sig=.027$ ความแปรปรวนมีลักษณะเป็น Compound Symmetry จึงสามารถทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ One-way repeated ANOVA ได้และจากผลการเปรียบเทียบ

คะแนนสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ท่าแบบฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า (โขน) ท่าที่ 4 ท่า
ถีบเหลี่ยม จำนวน 4 ครั้ง คะแนนสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย(โขน) ท่าแบบฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า (โขน) 4 ท่าถีบเหลี่ยม มี
อย่างน้อย 1 คู่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ท่าแบบฝึกหัด
เบื้องต้น 6 ท่า (โขน) ท่าที่ 5 ท่าฉีกขา ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และหลังเรียนครบทุกทักษะ
รูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทาง
นาฏศิลป์ไทย (โขน)

สมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) “ท่าที่ 5 ท่าฉีกขา”	Sum of Squares (SS)	df	Mean Square (MS)	F	Sig.
	5096.000	1	5096.000	373.607**	.000
	341.000	25	13.640		

หมายเหตุ : ค่าสถิติ Mauchly's W = .308, $X^2=27.917$, $df=5$, $sig=.000$ ความแปรปรวนมีลักษณะเป็น Compound
Symmetry **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 แสดงคะแนนสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ท่า
แบบฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า (โขน) ท่าที่ 5 ท่าฉีกขา ของกลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนการสอนในรูปแบบการเรียนการสอน
นาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ใน 4 ระยะเวลาความ
แปรปรวนเท่ากันจากค่าสถิติ Mauchly's W = .308, $X^2=27.917$, $df=5$, $sig=.000$ ความแปรปรวนมีลักษณะเป็น
Compound Symmetry จึงสามารถทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ(One-way repeated ANOVA)
ได้ และจากผลการเปรียบเทียบคะแนนสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ท่า
แบบฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า (โขน) ท่าที่ 5 ท่าฉีกขา จำนวน 4 ครั้ง คะแนนสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย(โขน) ท่าแบบฝึกหัด
เบื้องต้น 6 ท่า (โขน) ท่าที่ 5 ท่าฉีกขา เข้าม้อย่างน้อย 1 คู่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ท่าแบบฝึกหัด
เบื้องต้น 6 ท่า (โขน) ท่าที่ 6 ท่าหกดคะเมน ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และหลังเรียนครบทุกทักษะ
รูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทาง
นาฏศิลป์ไทย (โขน)

สมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) “ท่าที่ 6 ท่าหกดคะเมน”	Sum of Squares (SS)	df	Mean Square (MS)	F	Sig.
	5481.010	1	5481.010	13772.942**	.000
	333.240	25	13.330		

หมายเหตุ : ค่าสถิติ Mauchly's W = .679, $X^2=9.194$, $df=5$, $sig=.102$ ความแปรปรวนมีลักษณะเป็น Compound
Symmetry **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 7 แสดงคะแนนสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ท่าแบบฝึกหัดเบื้องต้น 6 ท่า (โขน) ท่าที่ 6 ท่าหกดะเมน ของกลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนการสอนในรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ใน 4 ระยะเวลาที่มีความแปรปรวนเท่ากัน จากค่าสถิติ Mauchly's $W = .679$, $X^2=9.194$, $df=5$, $sig=.102$ ความแปรปรวนมีลักษณะเป็น Compound Symmetry จึงสามารถทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ One-way repeated ANOVA ได้

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านคุณลักษณะผู้เรียนโขน ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และหลังเรียนครบทุกทักษะรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน)

ผลการเปรียบเทียบคะแนนสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านคุณลักษณะผู้เรียนโขน จำนวน 4 ครั้ง คะแนนสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านคุณลักษณะผู้เรียนโขน มีอย่างน้อย 1 คู่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ดังตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านคุณลักษณะผู้เรียนโขน ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และหลังเรียนครบทุกทักษะ รูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน)

สมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านคุณลักษณะผู้เรียน โขน	Sum of Squares (SS)	df	Mean Square (MS)	F	Sig.
	16325.087	1	16325.087	15599.127**	.000
	26.163	25	1.047		

หมายเหตุ : ค่าสถิติ Mauchly's $W = .437$, $X^2=19.623$, $df=5$, $sig=.001$ ความแปรปรวนมีลักษณะเป็น Compound Symmetry **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 14 แสดงคะแนนสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ด้านคุณลักษณะของผู้เรียนโขน ของกลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนการสอนในรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคที่มีต่อสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ใน 4 ระยะเวลาที่มีความแปรปรวนเท่ากันจากค่าสถิติ Mauchly's $W = .437$, $X^2=19.623$, $df=5$, $sig=.001$ ความแปรปรวนมีลักษณะเป็น Compound Symmetry จึงสามารถทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ One-way repeated ANOVA ได้

สรุปผลการวิจัย

- (1) ผลประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านนาฏศิลป์ไทย (โขน) นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยวิชานาฏศิลป์ไทย (โขน) หลังเรียนเท่ากับ 29.73 สูงกว่าค่าเฉลี่ย ก่อนเรียนทดลองสอน เท่ากับ 20.58 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- (2) ผลทดสอบวัดทักษะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) 6 ท่าเบื้องต้นโขน นักเรียนมีระดับปฏิบัติทักษะท่าเบื้องต้นโขน ต่อวิชานาฏศิลป์ไทย (โขน) สูงกว่าก่อนทดลองสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- (3) ผลทดสอบวัดคุณลักษณะของผู้เรียนโขน 4 ด้าน นักเรียนมีระดับคุณลักษณะปฏิบัติกับพฤติกรรมต่อวิชานาฏศิลป์ไทย (โขน) สูงกว่าก่อนทดลองสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาค เพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์

1. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาคเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) เป็นกระบวนการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการความรู้ทางกายวิภาค เพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) เป็นความจำเป็นต้องมีการพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) สามารถทำได้หลายวิธี การใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) เป็นอีกวิธีหนึ่งเพราะนักเรียนได้เรียนรู้ทักษะการใช้ฝึกหัดเบื้องต้น (โขน) พื้นฐานมาแล้วบ้างซึ่งอาจทำให้ให้นักเรียนขาดความปลอดภัยและความรู้ทักษะที่จำเป็นต่อการนำไปใช้ในการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ดังนั้นรูปแบบการเรียนการสอน จะทำให้เกิดผลดีต่อการใช้ฝึกหัดเบื้องต้น พร้อมกับส่งผลให้สมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ของนักเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียดขององค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) ขั้นตอนการสอน 8 ขั้นตอน 5) การวัดและประเมินผล ซึ่งผลการศึกษาขององค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) โดยบูรณาการทางกายวิภาค เพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) โครงสร้างของรูปแบบการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับการเรียนรู้พัฒนาทักษะปฏิบัติของ ซิมป์สัน (Simpson) อ่างใน (ฉวีวรรณ กุดหอม อุษา ปราบหงส์ พงมาน ชำนาญกิจ, 2559) (ซิมป์สัน (Simpson) แฮร์โรว์ (Harrow) เดวิส (Davies) อ่างในทิตนา แชมมณี, 2559) ซึ่งความหมายรูปแบบการสอนที่สอดคล้องกันว่ารูปแบบการเรียนการสอนเป็นจัดทำรายละเอียดอย่างเป็นระบบที่เป็นไปตามหลักการ ปรัชญา ทฤษฎีหลักแนวคิดสำหรับใช้เป็นเทคนิคการสอน โดยหวังให้สภาพการเรียนการสอนไปตามหลักที่ยึดถือมาตั้ง สมัยโบราณ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์กำหนดตามเป้าไว้

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเปรียบเทียบความรู้ของนักเรียนที่เรียนสาขานาฏศิลป์ไทย (โขน) เรื่อง ประวัตินาฏศิลป์ไทย (โขน) และกายวิภาค ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานแสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อให้ทดลองเป็นเครื่องมือมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติทักษะจริง โดยเรียงลำดับเนื้อหา เวลา กิจกรรมการเรียนรู้ และประเมินผล ให้เหมาะสม ผู้สอนได้จัดการเรียนการสอนสี่สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ 8 - ขั้นตอน 1) ขั้นการรับรู้ 2) ขั้นการเตรียมความพร้อม (Readiness) 3) ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม (Guided response) 4) ขั้นการให้ลงมือกระทำร่วมมือแบบกลุ่ม (Group action) 5) ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ (Skillfully) 6) ขั้นการปรับปรุง (Improve) 7) ขั้นการคิดริเริ่ม (Inventiveness) 8) ขั้นการประเมิน (Assesmet) สื่อการสอน ประเมินผล สรุปผู้สอนและผู้เรียนร่วมกัน ดังนั้นผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ซิมป์สัน (Simpson, 1972) อ่างใน ทิตนา แชมมณี(2559) กล่าวว่า เป็นขั้นการให้ผู้เรียนรับรู้ในสิ่งที่จะทำให้โดยการให้ผู้เรียนสังเกต แสดงพฤติกรรมนั้น ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ โดยการปรับตัวให้พร้อมที่จะเคลื่อนไหวหรือแสดงทักษะนั้น ๆ แฮร์โรว์ (Harrow, 1972) อ่างใน ทิตนา แชมมณี (2559) เดวิส (Davies, 1971) อ่างใน ทิตนา แชมมณี (2559) ให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาขานาฏศิลป์ไทย (โขน) การสอนแบบประสบการณ์จริง กลุ่มสาระการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทย ศ 21223 เรื่อง ประวัตินาฏศิลป์ไทย และกายวิภาค หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ควรจัดทำเอกสารแบบฝึกหัดให้ครบตามจำนวนนักเรียน
2. ควรจัดทำสื่อการสอน อุปกรณ์เสริมสมรรถนะทางนาฏศิลป์ไทย (โขน) ที่แสดงลำดับขั้นตอนฝึกสมรรถนะเพื่อใช้ประกอบการสอน
3. ควรศึกษาและอ่านแผนการจัดการเรียนรู้และปรุงกิจกรรมทักษะปฏิบัติอยู่เสมอ และผู้เรียนควรฝึกหัดเบื้องต้น และวิธีการทำกิจกรรมปฏิบัติทักษะลงมือทำทุกครั้ง

เอกสารอ้างอิง

- เกษม ทองอร่าม. (2562, 14 ธันวาคม) ตำแหน่งอาจารย์สอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผู้เชี่ยวชาญโขนลิง. สัมภาษณ์.
- จตุพร รัตนวราหะ. (2562, 17 ธันวาคม) ตำแหน่งอาจารย์สอนนาฏศิลป์ไทย (โขน) วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ศิลปินแห่งชาติด้านการแสดง ผู้เชี่ยวชาญโขนยักษ์. สัมภาษณ์.
- ทิตนา แคมมณี. (2559). ศาสตร์การสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย. (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2559). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.(พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนิต อยู่โพธิ์. (2539). โขน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: องค์การค้าของคุรุสภา.
- ธวัช เต็มถ้วน. (2562, 21 ธันวาคม) ตำแหน่งอาจารย์สอนวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ผู้เชี่ยวชาญด้านกายวิภาค. สัมภาษณ์.
- สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์. (2562, หน้า 12- 24) คู่มือหลักสูตรนาฏดุริยางศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ปรับปรุง พ.ศ.2562) . (พิมพ์ครั้งที่ 1)..กรุงเทพฯ.สำนักพิมพ์บัวเงิน .
- Dave, R . (1967). Psychomotor domain. Berlin: International Conference of Educational Testing.
- Gagne, R. M. (1977). The Conditions of Learning and Theory of Instruction. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Simpson, D. (1972). Teaching physical education: A system approach. Massachusetts: Allyn and Bacon.

นางสาวลลิตา
นางสาวลลิตา

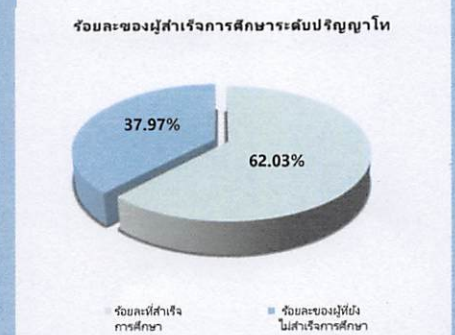
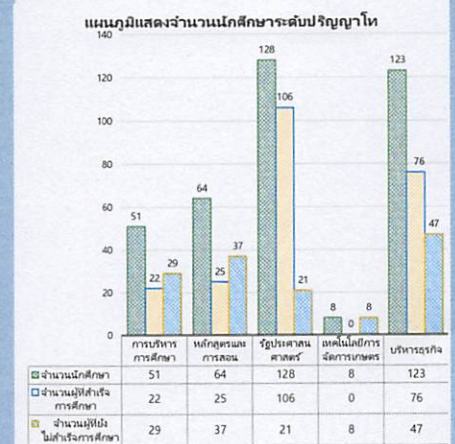
ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท

เสนอสภาวิชาการ วันที่ 18 มิถุนายน 2563

สาขาวิชา	จำนวนนักศึกษา	อนุมัติก่อน 18 มิ.ย. 63	อนุมัติ 18 มิ.ย. 63	คงเหลือ 18 มิ.ย. 63	ร้อยละที่สำเร็จ การศึกษา	ร้อยละของผู้ที่ยัง ไม่สำเร็จการศึกษา
การบริหารการศึกษา	51	22	0	29	43.14	56.86
หลักสูตรและการสอน	64	25	2	37	42.19	57.81
รัฐประศาสนศาสตร์	128	106	1	21	83.59	16.41
เทคโนโลยีการจัดการเกษตร	8	0	0	8	0.00	100.00
บริหารธุรกิจ	123	76	0	47	61.79	38.21
รวม	374	229	3	142	62.03	37.97

คณะวิทยาการจัดการ	จำนวนนักศึกษา	จำนวนผู้ที่สำเร็จ การศึกษา	จำนวนผู้ที่ยัง ไม่สำเร็จการศึกษา
การบริหารการศึกษา	51	22	29
หลักสูตรและการสอน	64	25	37
รัฐประศาสนศาสตร์	128	106	21
เทคโนโลยีการจัดการ	8	0	8
บริหารธุรกิจ	123	76	47
รวม	374	229	142

สาขาวิชา	หมู่เรียน	ภาคเรียนสุดท้าย	จำนวนนักศึกษา	อนุมัติก่อน 18 มิ.ย. 63	อนุมัติ 18 มิ.ย. 63	คงเหลือ 18 มิ.ย. 63	ร้อยละที่สำเร็จ การศึกษา	ร้อยละของผู้ที่ยัง ไม่สำเร็จการศึกษา
การบริหารการศึกษา	558546501	2/2557	21	11		10	52.38	47.62
	568546501	1/2558	4	3		1	75.00	25.00
	588546501	3/2559	11	6		5	54.55	45.45
	588546502	1/2560	15	2		13	13.33	86.67
รวมสาขาวิชาการบริหารการศึกษา			51	22	0	29	43.14	56.86
หลักสูตรและการสอน	548546803	2/2556	5	4		1	80.00	20.00
	558546802	2/2557	8	6		2	75.00	25.00
	568546801	1/2558	3	1		2	33.33	66.67
	568546802	2/2558	3	1		2	33.33	66.67
	578546801	3/2558	6	2		4	33.33	66.67
	578546802	1/2559	4	3		1	75.00	25.00
	588546801	3/2559	4	1		3	25.00	75.00
	588546802	2/2560	7	2		5	28.57	71.43
	59854802	2/2561	9	4		5	44.44	55.56
	608546801	1/2562	11	1	1	9	18.18	81.82
	608546802	2/2562	4		1	3	25.00	75.00
	รวมสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน			64	25	2	37	42.19
รัฐประศาสนศาสตร์	548533303	3/2555	21	20		1	95.24	4.76
	558533301	2/2556	32	28		4	87.50	12.50
	558533302	3/2556	16	15		1	93.75	6.25
	568533301	2/2557	13	11		2	84.62	15.38
	578533301	2/2558	15	11	1	3	80.00	20.00
	588533301	2/2559	14	6		8	42.86	57.14
588533302	2/2559	17	15		2	88.24	11.76	
รวมสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์			128	106	1	21	83.59	16.41
เทคโนโลยีการจัดการเกษตร	578525901	3/2558	6			6	0.00	100.00
	578525902	1/2559	2			2	0.00	100.00
รวมสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการเกษตร			8	0	0	8	0.00	100.00
บริหารธุรกิจ	548531805	2/2556	12	8		4	66.67	33.33
	558531701	1/2557	13	10		3	76.92	23.08
	558531702	2/2557	23	20		3	86.96	13.04
	568531701	1/2558	15	14		1	93.33	6.67
	568531702	2/2558	7	4		3	57.14	42.86
	578531701	3/2558	16	7		9	43.75	56.25
	578531702	2/2559	16	10		6	62.50	37.50
	588531701	1/2560	21	3		18	14.29	85.71
รวมสาขาวิชาบริหารธุรกิจ			123	76	0	47	61.79	38.21

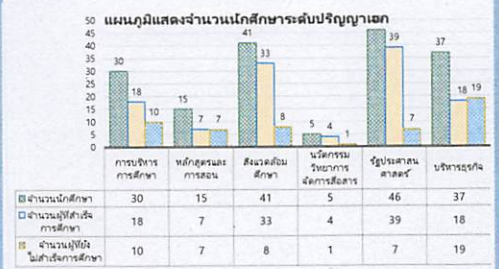
ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก

เสนอสภาวิชาการ วันที่ 18 มิถุนายน 2563

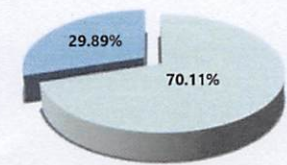
สาขาวิชา	จำนวนนักศึกษา	อนุมัติก่อน 18 มิ.ย. 63	อนุมัติ 14 พ.ค. 63	คงเหลือ 14 พ.ค. 63	ร้อยละที่สำเร็จ การศึกษา	ร้อยละของผู้ที่ยัง ไม่สำเร็จการศึกษา
การบริหารการศึกษา	30	18	2	10	66.67	33.33
หลักสูตรและการสอน	15	7	1	7	53.33	46.67
สิ่งแวดล้อมศึกษา	41	33	0	8	80.49	19.51
นวัตกรรมการจัดการสื่อสาร	5	4	0	1	80.00	20.00
รัฐประศาสนศาสตร์	46	39	0	7	84.78	15.22
บริหารธุรกิจ	37	18	0	19	48.65	51.35
รวม	174	119	3	52	70.11	29.89

คณะวิทยาการจัดการ	จำนวนนักศึกษา	จำนวนผู้สำเร็จ การศึกษา	จำนวนผู้ที่ยัง ไม่สำเร็จการศึกษา
การบริหารการศึกษา	30	18	10
หลักสูตรและการสอน	15	7	7
สิ่งแวดล้อมศึกษา	41	33	8
นวัตกรรมการจัดการสื่อสาร	5	4	1
รัฐประศาสนศาสตร์	46	39	7
บริหารธุรกิจ	37	18	19
รวม	174	119	52

สาขาวิชา	หมู่เรียน	ภาคเรียนสุดท้าย	จำนวนนักศึกษา	อนุมัติก่อน 18 มิ.ย. 63	อนุมัติ 14 พ.ค. 63	คงเหลือ 14 พ.ค. 63	ร้อยละที่สำเร็จ การศึกษา	ร้อยละของผู้ที่ยัง ไม่สำเร็จการศึกษา
การบริหารการศึกษา	54B746501	3/2556	13	12		1	92.31	7.69
	55B746501	1/2558	8	5		3	62.50	37.50
	56B746501	1/2558	9	1	2	6	33.33	66.67
รวมสาขาวิชาการบริหารการศึกษา			30	18	2	10	66.67	33.33
หลักสูตรและการสอน	54B746801	3/2556	6	5		1	83.33	16.67
	55B746801	2/2558	6	2		4	33.33	66.67
	58B746801	2/2561	3		1	2	33.33	66.67
รวมสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน			15	7	1	7	53.33	46.67
สิ่งแวดล้อมศึกษา	53B747401	3/2558	13	11		2	84.62	15.38
	54B747401	2/2557	4	3		1	75.00	25.00
	54M747401	3/2556	20	17		3	85.00	15.00
	56B747401	3/2558	3	2		1	66.67	33.33
	58B747401	3/2559	1			1	0.00	100.00
รวมสาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา			41	33	0	8	80.49	19.51
นวัตกรรมการจัดการสื่อสาร	54B747501	3/2556	5	4		1	80.00	20.00
รวมสาขาวิชานวัตกรรมการจัดการสื่อสาร			5	4	0	1	80.00	20.00
รัฐประศาสนศาสตร์	54B733301	3/2556	12	11		1	91.67	8.33
	54B733302	1/2557	10	9		1	90.00	10.00
	54B733303	2/2557	13	11		2	84.62	15.38
	55B733301	2/2558	11	8		3	72.73	27.27
รวมสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์			46	39	0	7	84.78	15.22
บริหารธุรกิจ	53B731801	1/2560	11	10		1	90.91	9.09
	54B731801	3/2556	11	4		7	36.36	63.64
	54B731802	1/2557	3			3	0.00	100.00
	54B731803	2/2557	5	2		3	40.00	60.00
	55B731701	3/2557	5	2		3	40.00	60.00
	55B731702	2/2558	2			2	0.00	100.00
รวมสาขาวิชาบริหารธุรกิจ			37	18	0	19	48.65	51.35

ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก

ร้อยละที่สำเร็จการศึกษา 70.11%
ร้อยละของผู้ที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา 29.89%